

**Önkormányzati Tudástár VII.
az Önkormányzati Hírlevél különszáma**

2020. évi 9. szám

**Tájékoztatás a koronavírus terjedés
megakadályozására vonatkozó
intézkedésekről, eljárásrendről
VII.
*Gyűjtemény***

Lezárva: 2020. árpilis 9. 13 óra

Tartalomjegyzék

I. Általános tájékoztatók	2
A helyi piacok nyitva vannak, de itt is fontos az óvintézkedések betartása	2
Lakhelyen történő járványügyi megfigyelés idejére vonatkozó szabályok	3
Közlemény az Országos látogatási tilalommal kapcsolatosan	5
Útmutató az Országos Tisztifőorvos határozatában foglaltak végrehajtásához	6
Élelmiszerek érintettsége a koronavírussal kapcsolatosan	9
Terjedhet-e a koronavírus ivóvízzel vagy szennyvízzel?	11
Kérdések és válaszok az új koronavírusról	12
Erzsébet Ifjúsági Alap – önkéntesek koordinációját segítő weboldal	16
II. Tájékoztatók önkormányzatoknak	18
II./1. Intézményi és egyéb közszolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatók	18
Intézményi gyermekétkeztetés biztosítása a koronavírus-helyzet kapcsán	18
Bölcsődéket, óvodákat érintő tájékoztatók	20
Köznevelési intézményekre vonatkozó tájékoztatók	22
Magyar államkincstár – az intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés jogcímeivel kapcsolatban felmerült kérdések	25
Óvodapedagógusok munkavégzése és foglalkoztatása rendkívüli szünet idején	29
Útmutató a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére szociális szakosított ellátást nyújtó, gyermekek átmeneti gondozását nyújtó, gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények és javítóintézetek részére	30
Az óvodai beiratkozással kapcsolatos tudnivalók a veszélyhelyzet idejére	40
Tájékoztató a kötelező felvételt biztosító óvodák fenntartói részére	42
A bentlakásos szociális intézmények COVID-19 fertőzéssel kapcsolatos felkészülési és infekciókontroll feladatai	44
Eljárásrend a COVID-19 megbetegedésben elhunytak temetésének különös szabályairól	62
II./2. Képviselő-testület működését, polgármester feladatait érintő tájékoztatók ..	63
Intézkedési terv az új koronavírus-járvány időszakában az otthonukban élő fogyatékos személyek és családjaik támogatására	63
Segédlet a katasztrófavédelmi törvény veszélyhelyzetre vonatkozó rendelkezésének gyakorlati alkalmazásához	66
Önkormányzatok figyelmébe! – a tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, következményeinek elhárítása érdekében szükséges nélkülözhetetlen kötelezettségvállalásokról	74
Az önkormányzati ASP rendszer távoli (otthoni) elérésével kapcsolatos tudnivalók	76
Az önkormányzatok korrupció elleni védetségének ellenőrzése végrehajtásáról	78
Az Alaptörvénynek megfelelően dolgozik az ÁSZ	79
Vészhelyzeti kommunikáció az elektronikus térben (Bevonás és kommunikáció a településeken)	80

III. Gazdálkodó szervezetek működését érintő tájékoztatók	82
Útmutató gazdálkodó szervezetek számára a kulcsfontosságú infrastruktúra, és a kritikus erőforrások folyamatos biztosításának tervezéséhez pandémia idején	82
Pandémiás terv sablon	105
IV. Jogszabályok	106

Tisztelt Olvasóink!

Kiadványunk ezen számában a könnyebb fellelhetőség, egyszerűbb kereshetőség érdekében tematizálva foglaljuk össze a korábbi Önkormányzati Tudástár járványhelyzettel összefüggő különszámaiban közölt, és még hasznosítható anyagait. Bízunk benne, folyóiratunk jelen számával is segíteni tudjuk az Önök értékes és áldozatos munkáját.

Kérjük, a továbbiakban is kísérik figyelemmel az Ebr rendszerén, a Belügyminisztérium és az önkormányzatok zárt levelezőrendszerén (ÖEPS) érkező tartalmakat, valamint a kormányzati portálokat (www.kormany.hu, www.koronavirus.gov.hu), ahol hiteles és aktuális információkhoz juthatnak.

I. Általános tájékoztatók

A helyi piacok nyitva vannak, de itt is fontos az óvintézkedések betartása

A biztonságos élelmiszer-ellátásban kulcsszerepe van a helyi piacoknak, ezért azok működése a koronavírus-járvány ideje alatt is kiemelten fontos, ugyanakkor az árusoknak és a vásárlóknak is fontos az óvintézkedések betartása - mondta el Nagy István agrárminiszter. A miniszter az önkormányzatokat arra kéri, hogy ne bezárással, hanem a piacok rugalmasabb nyitva tartásával és óvintézkedésekkel segítsék elő azt, hogy a vásárlók ne egyidőben koncentrálódjanak és a kiváló minőségű magyar élelmiszerek mindenki számára elérhetők legyenek. A piacokon történő kereskedelem mind a termelők, mind pedig a vásárlók számára előnyös, hiszen a friss, egészséges hazai áru közvetlenül jut el a fogyasztókhoz - közölte a tárcavezető.

Az agrártárca arra biztatja a piacokra járó időségeket, hogy most lehetőleg maradjanak otthon, és bevásárlásaikhoz kérjék hozzátartozóik vagy az önkormányzatok segítségét. Az új koronavírus-járvány lassításának érdekében kiemelten fontos, hogy mindenki betartsa az óvintézkedéseket, ha tünetei vannak (például lázas, köhög, tüsszög), ne menjen piacra, maradjon otthon és ha valaki piacra megy, akkor ott is tartsa a megfelelő (legalább 2 méteres) távolságot másoktól, kerülje a szoros érintkezést, ne fogdossa össze az árut, alaposan mosson kezet vásárlás előtt és után is.

A piacok kiemelt szerepet játszanak a helyi gazdaságok működésében. Sok ezer magyar termelő megélhetését teszik lehetővé azáltal, hogy termékeik könnyen eljuthatnak a fogyasztókhoz, a vásárlók pedig hozzájuthatnak az egyedi, kézműves élelmiszerekhez. Ne fosszák meg ettől a lehetőségtől a fogyasztókat - hangsúlyozta a miniszter, inkább tegyék lehetővé ezt az alternatív vásárlási lehetőséget. Véleménye szerint a koronavírus-járvány ideje alatt a piacokon történő vásárlás nagyobb biztonságot nyújt a fogyasztók számára a zárt terű bevásárlóközpontoknál. Hosszabb, gyakoribb és a megszokott napokon való nyitva tartással kell megvédeni az embereket és a termelőket, nem a piacok bezárásával. Így a vásárlók elosztva nem dömpingszerűen, hanem biztonságosabb körülmények között tudnak hozzájutni a kiváló magyar élelmiszerhez - tette hozzá Nagy István.

A termelői piacokat még 2012-ben hozta létre az agrártárca, azzal a céllal, hogy lehetőséget és helyszínt teremtsen a helyi östermelői termékek árusítására, ezzel megélhetést biztosítva a helyi gazdáknak, így segítve a vidék fejlődését. A helyi piacok közvetlenül növelik a bizalmat a termelők és a fogyasztók között. Ezeken a kereskedelmi helyeken a csoportosulások elkerülésére és a higiénia is könnyebben oda lehet figyelni, hiszen itt nagyobb terek állnak rendelkezésre, mint egy bevásárlóközpontban. A magyar emberek természetes igénye, hogy minden nap friss, kiváló minőségű árut fogyaszthassanak, ami az egészség megőrzése szempontjából is fontos.

A miniszter hangsúlyozta, hogy a helyi termelői piacok száma 2012 és 2019 között két és félszeresére emelkedett. A fogyasztói igények is alátámasztják a piacok és a regisztrált termelők számának növekedését, hiszen lehetővé teszik, hogy az élelmiszert és a gyümölcsöket helyi forrásból meg tudják venni az emberek. Magyarországon a piacokon rendszeresen elérhető élelmiszerek esetében a teljes magyar forgalom legalább 10 százalékát bonyolítják le, ez az arány a vidéki térségekben azonban még ennél is lényegesen magasabb.

A járványügyi helyzetben történő biztonsági üzemeltetésről a Nébih hivatalos tájékoztatót adott ki, ami elérhető a <https://portal.nebih.gov.hu/-/tanacsok-koronavirus-jarvany-idejen-a-helyi-termeloi-piacok-vonatkozasaban> oldalon.

Forrás: www.kormany.hu (AM Sajtóiroda)

Lakhelyen történő járványügyi megfigyelés idejére vonatkozó szabályok

A rendőrség az érintett hatóságokkal közösen felhívja a figyelmet, hogy lakhelyen történő járványügyi megfigyelés idején az alábbi szabályok betartása saját és mások egészségének megóvása érdekében mindenkire nézve kötelező.

Kérünk mindenkit, hogy mutasson jogkövető magatartást családjá és környezete érdekében! Vigyázzanak magukra, vigyázzunk egymásra!

**Itt járványügyi
megfigyelés alatt álló
személy tartózkodik.**

TILOS A BELÉPÉS!

A hatósági személyen kívül másnak tilos a belépés.

**A megfigyelés alatt álló személy
hatósági engedély nélkül a lakást
a zárlat feloldása előtt nem hagyhatja el.**

**§ Ezt a tilalmi lapot csak a hatóság engedélye alapján
szabad eltávolítani. Büntetőjogi eljárást von maga után,
ha a fentiekben foglaltakat megszegik.**

123CXXXXX4H56 DUMA-KÖZ RT. WWW.DUMAKOZ.HU

A koronavírus cseppfertőzéssel és nagyon gyorsan terjed, ezért a tömeges járvány megelőzéséhez az a legfontosabb, hogy ne fertőzzük meg egymást. Ezért azokat a magyar állampolgárokat, akik potenciálisan fertőzöttek, hatósági házi karanténra kötelezhetik. Ez egy rendkívüli járványügyi intézkedés. A hatóság ilyenkor elrendeli, hogy a potenciálisan fertőzött, de tünetmentes személy 2 hétig az otthonában köteles tartózkodni és vendéget nem fogadhat. A bejárati ajtóra ilyenkor köteles egy hatósági feliratot („piros lapot”) kiragasztani, amely arra figyelmeztet, hogy a lakásban olyan ember tartózkodik, aki járványügyi megfigyelés alatt van. Ha megszegi a karantén szabályait, akkor bűncselekményt követ el.

A járványügyi megfigyelés alá helyezett személy a megfigyelés időtartama alatt a kijelölt területet nem hagyhatja el, másokkal csak a fertőzés megakadályozását biztosító rendszabályok betartásával érintkezhet. Köteles betartani mindazokat az előírásokat és együttműködni azoknak az intézkedéseknek a végrehajtásában, melyeket az egészségügyi hatóság a járvány megakadályozása érdekében ír elő és tesz meg, továbbá köteles a következő szabályokat betartani:

1. A járványügyi megfigyelés időtartama alatt otthonában köteles tartózkodni, azt nem hagyhatja el. Otthonában vendéget nem fogadhat.
2. Köteles saját használati tárgyait, háztartási eszközöket (tányér, pohár, evőeszköz stb.), textíliát (ruhanemű, törülköző, ágynemű, konyharuha stb.) használni, azokat otthonában tisztítani és tárolni.
3. Szükséges egészségügyi ellátás esetén köteles a kezelőorvossal/ügyeletes orvossal előzetesen egyeztetni.

4. Légúti tünetek (láz, köhögés, légszomj) megjelenése esetén köteles azonnal a háziorvost vagy ügyeletes orvost értesíteni és a tőle kapott utasításoknak megfelelően eljárni.
5. Az átadott figyelmeztető feliratot köteles a tartózkodási helyének bejáratí ajtáján elhelyezni.

Az országos tisztifőorvos ajánlása alapján a hatósági házi karanténra kijelölt személynek a háztartási szemetet dupla zsákba helyezve kell a szemétkukába tenni. Postát, áruszállítót fogadhat, az ajtóban átveheti a küldeményt, mert ezek az esetek nem számítanak szoros kontaktusnak. Ugyanígy átveheti az ajtóban egy hozzátartozójától az ételt is, amit hoztak neki. Az, aki ilyen karanténban van, és az ellátását nem tudja megoldani, az önkormányzattól kérhet segítséget.

Kérjük, tartsák be a hatósági intézkedéseket! Aki járvány idején az elrendelt járványügyi elkülönítés, megfigyelés, zárlat vagy ellenőrzés szabályait megszegi, bűncselekményt követ el.

Készítette: ORFK Kommunikációs Szolgálat

Közlemény az Országos látogatási tilalommal kapcsolatban

A Nemzeti Népegészségügyi Központ a 13305-8/2020/EÜIG számú, 2020. március 8-án kelt határozatával a fekvőbeteg-ellátó egészségügyi szolgáltatók, a szociális intézmények, valamint a fogyatékkal élőket ellátó intézmények vonatkozásában látogatási tilalom elrendeléséről döntött.

A fenti intézkedéssel kapcsolatban a Nemzeti Népegészségügyi Központ fontosnak tartja kiemelni az alábbiakat:

Az egészségügyi törvény a betegek személyes kapcsolattartásának több formáját ismeri, ezek közül az egyik a beteg meglátogatása. Az érintett, fokozott védelemre szoruló csoportba tartozó személyek életének és egészségének védelme, megbetegedésük megelőzése érdekében elrendelt látogatási tilalom alapján a Magyarország területén működő összes fekvőbeteg-ellátó és bentlakásos szolgáltatót nyújtó szociális intézményben került ezen kapcsolattartási forma megtiltásra.

A látogatási tilalom nem érinti a betegek és gondozottak egyéb kapcsolattartási jogait, azonban az ebbe a körbe tartozó személyes kapcsolattartás esetén a szolgáltató köteles megtenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek a fertőződés veszélyét a lehető leghatékonyabban csökkentik. Az érintett személyek kötelesek a szolgáltató ennek érdekében tett intézkedéseiben együttműködni.

Felhívjuk a lakosság figyelmét arra, hogy a látogatási tilalom körébe az alábbiak nem tartoznak, ezért **megengedett, azaz nem tilos**:

- A súlyos állapotú, önmagát ellátni nem tudó beteg mellett tartózkodhat egy személy.
- A kiskorú mellett ott lehet a szülő (vagy a szülő, törvényes képviselő által kijelölt személy).
- A szülő nő mellett lehet egy általa választott személy (például az „apás” szülésnél).
- A beteget felkeresheti a vallási meggyőződésének megfelelő egyházi személy.

A látogatási tilalommal kapcsolatos **részletes, helyi szabályokat** az intézkedéssel érintett intézmények **házi rendje** határozza meg.

Az érintett személyeknek kötelességük a **fertőzés terjedésének megakadályozása** érdekében hozott intézkedésekben **együttműködni**, mint amilyen például a kézfertőtlenítés, védőruha viselése.

Kérjük a lakosságot, hogy a látogatási tilalommal kapcsolatban felmerült kérdéseik vonatkozásában közvetlenül az ellátásban érintett intézménnyel vegyék fel a kapcsolatot.

Útmutató az Országos Tisztifőorvos határozatában foglaltak végrehajtásához

Az Országos Tisztifőorvos a 2020. március 8-án látogatási tilalom tárgyában kiadott, 13305/8/2020/EÜIG iktatószámú határozatának rendelkező részében elrendelt látogatási tilalmat a 13305-16/2020/EÜIG számon azonnal végrehajtható határozatával módosította és kiegészítette az alábbiak szerint:

A látogatási tilalmat 2020. március 17-től kiterjesztette a Magyarország területén működő

- a) a szakosított ellátást nyújtó szociális intézményekre;
- b) a gyermekjóléti alapellátás keretében működő családok átmeneti otthonára és a gyermekek átmeneti otthonára;
- c) a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekre és
- d) a javítóintézetekre.

Az Országos Tisztifőorvos határozatának alkalmazásában a szociális szakosított ellátás körébe tartoznak a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 57. § (2) bekezdés a)-f) pontja szerinti intézmények:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- és a támogatott lakhatás.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) gyermekjóléti alapellátást biztosító intézményként nevesíti a családok átmeneti otthonát és gyermekek átmeneti otthonát.

Gyerekvédelmi szakellátást biztosító intézménynek minősül a Gyvt. 15. § (3) és (5) bekezdései szerinti:

- az otthont nyújtó ellátást,
- az utógondozói ellátást,
- a területi gyerekvédelmi szakszolgáltatást biztosító intézmények, ideértve a nevelőszülői hálózatokat és
- a javítóintézeti ellátását biztosító intézmény.

Fent megjelölt összes intézményre egyaránt vonatkozik az Országos Tisztifőorvos határozata. A látogatási tilalom **célja az ellátottak, a gyermekek védelme, megóvása a járványveszélytől.** A látogatási tilalom **kiterjed az intézmények működését ellenőrző hatóságokra** (az egészségügyi ellenőrzések kivételével), az ellátottak szakértői vizsgálatát végző **szakértőkre** (pl. a komplex szükségletfelmérés elvégzése, fogyatékos személyek alapvizsgálata), a **gondnokra, a gyámra**, indokolt esetben **a gyermek kapcsolattartásra jogosult hozzátartozójára**, a fiatakorú kirendelt védőjére és **az ellátottjogi, valamint a gyermekjogi képviselőkre is.**

A végstádiumban lévő betegektől való elbúcsúzás kivételével, a látogatási tilalom alól felmentést – az ellátottak, a gyermekek érdekében – nem adható. Az intézmény, amennyiben a haldokló beteg látogatását engedélyezi, köteles megfelelő védőöltözetet biztosítani a látogatóknak.

A látogatási tilalom kiterjesztésével egyidejűleg az Országos Tisztifőorvos **elrendelte az intézményekből való intézmény-elhagyási tilalmat.** Az intézményt elhagyni **kizárólag indokolt esetben (munkavégzés céljából, szükséges egészségügyi vizsgálat elvégzése érdekében) és különösen méltányolható helyzetben (közeli hozzátartozó halála esetén) az intézményvezető külön engedélyével lehetséges.** Az intézmény-elhagyási tilalom célja szintén az ellátottak és a gyermekek egészségének védelme a járvány intézményekben történő terjedésének megakadályozásával.

A szociális szakosított ellátást igénybevevők többsége életkorából vagy egészségi állapotából fakadóan a koronavírus kiemelt rizikó csoportját képviselik, így elengedhetetlen kiemelt védelmük.

Az intézmény-elhagyási tilalom alól kivételt jelentenek a következők:

- **A hajléktalan személyek éjjeli menedékhelyei** a jogszabályi előírások szerint napi 14 órában, 18.00-08.00 óra között tartanak nyitva, így **az intézmény-elhagyási tilalom ezen intézmény típusra nem értelmezhető.**
- **A hajléktalan személyek átmeneti szállásához – és bizonyos esetekben a nappali melegedőkhöz kapcsolódó külső férőhelyére, valamint a családok átmeneti otthonának külső férőhelyére és a félutas házakra az intézmény-elhagyási tilalom**

jelen kiterjesztése nem vonatkozik, azok úgy működnek, mint a saját háztartás”.

A hajléktalan személyek átmeneti szállásaira, rehabilitációs intézményére és a hajléktalanok otthonára az intézmény elhagyási tilalom – az ellátottak védelme érdekében azonban vonatkozik. Az ellátottak általános egészségügyi állapota gyakorta rossz, így fokozottan kitettek a koronavírus-fertőzésből fakadó szövődményeknek. Az átmeneti szállásokat igénybevevők közül mintegy 1 500 fő életkora meghaladja a 65 évet, így ezen ellátottak kifejezetten kiszolgáltatottak a vírus okozta kockázatoknak. **Az intézményből való intézmény-elhagyási tilalom elrendelésének alapvető célja, hogy a lehető legkisebbre csökkentse a fertőzés lehetőségét, így óvva az egyént és a többi intézményben lakó ellátott egészségét.**

Az intézmények **az intézmény-elhagyási tilalom fenntartása érdekében kötelesek mindent megtenni, mindazonáltal kényszerítő eszközzel az ellátottak irányába nem rendelkeznek.** Az Országos Tisztifőorvos határozatában egyúttal – az éjjeli menedékhelyek kivételével – azonnali felvételi zárlatot rendelt el Magyarország összes szociális szakosított ellátást nyújtó intézményében.

A gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekre és a javítóintézetekre vonatkozó külön szabályok:

A látogatási tilalom alól kivételt jelentenek a következők:

A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás keretében el kell látni:

1. **az újszülött, nem gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekek örökbefogadásának elősegítését;**
2. **az örökbefogadás előkészítése érdekében kötelező gondozásra kihelyezett gyermekek esetében a beilleszkedés figyelemmel kísérését;**
3. **a válsághelyzetben lévő anyák, vérszerinti szülők számára a krízistanácsadás biztosítását, az újszülöttek esetében az örökbefogadás elősegítését, beleértve az örökbefogadó családba kötelező gondozási időre kihelyezéshez szükséges környezettanulmány elkészítését.**

Az intézmény-elhagyási tilalom alól kivételt jelentek a következők:

1. Az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel megszűnése, illetve megszüntetése esetén a **gyermek, fiatal felnőtt az ellátás megszűnése okán elhagyhatja** az intézmény területét.
2. **Utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt számára lehetővé kell tenni, hogy munkavégzés céljából elhagyja** az ellátást biztosító intézmény területét és oda vissza is térhessen.
3. Amennyiben a növendék betölti 21. életévét vagy javítóintézeti nevelése bármely okból megszűnik (a javítóintézeti nevelés bíróság által meghatározott tartalma letelt vagy a fiatakorút szabadságvesztésre ítélik), őt **a javítóintézetből el kell bocsátani.** A

javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás sem esik korlátozás alá (a bíróság ideiglenes elbocsátást a rendkívüli ítélkezési szünet ideje alatt is engedélyezheti). A jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén **a fiataalkorú a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátható a tilalmi időszakban is.**

A felvételi zárlat nem terjed ki a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekre, így

1. amennyiben a gyámhatóság vagy az arra jogosult egyéb szervek a gyermeket ideiglenes hatállyal gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményben elhelyezik, továbbá ha a gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételéről dönt, **a gondozási hely köteles a gyermeket az intézménybe befogadni;**
2. ha a gyermekek érdekét a gondozási helye súlyosan veszélyezteti vagy egyéb okból a gyermek súlyos veszélyeztetettségének megszüntetése céljából a gyermekvédelmi gyám a gyermek azonnali gondozási helyének megváltoztatása érdekében intézkedik, **az új gondozási hely köteles a gyermeket befogadni;**
3. a tilalom nem érinti az utógondozói ellátásban részesülő **fiatal felnőtt ellátási helyének indokolt megváltoztatását;**
4. **az engedély nélkül eltávozott gyermeket** a kijelölt gondozási helyének vagy annak a gyermekotthonnak, ahova őt a rendőrség szállította, **be kell fogadnia;**
5. **a javítóintézetbe érkező új növendéket be kell fogadni.**

Budapest, 2020. március 19.

Prof. Dr. Kásler Miklós
miniszter

Élelmiszerek érintettsége a koronavírussal kapcsolatban

A COVID-19 koronavírus elsődlegesen légúti vírus, amely a nemzetközi szervezetek tájékoztatója szerint elsősorban közvetlenül emberről emberre terjed cseppfertőzéssel. Bár a legfrissebb eredmények szerint a vírust kimutatták fertőzött személyek vizeletében és székletében, *nincs evidencia sem a jelen járvány, sem a korábbi koronavírus járvány esetén élelmiszerekkel terjedő fertőzésre.*

Hasonlóan az influenza és más légúti kórokozók terjedéséhez, az új koronavírus egyik terjedési módja a cseppfertőzés, melynek során a fertőzött ember köhögése vagy tüsszentése során a levegőbe kerülő, a kórokozót tartalmazó nyálcseppek, légúti partikulumok a közelben álló másik ember orrára vagy szájára kerülnek, illetve esetleg a tüdőbe belégzésre kerülnek. Egy másik lehetséges terjedési mód, ha egy ember a kórokozót tartalmazó nyálcseppekkel, légúti partikulumokkal szennyezett felületek vagy tárgyak érintése után kezével a saját orrához, szájához vagy szeméhez nyúl.

A terjedési módot figyelembe véve, az eddig rendelkezésre álló információk alapján elmondható, hogy a csomagolt élelmiszerek külső csomagolásán a koronavírus, az egyéb csomagolási felületre jellemző módon nagyon rövid ideig képes életben maradni, ezáltal fertőzni, tekintettel arra, hogy a koronavírus felépítéséből adódóan érzékeny a beszáradásra, az UV fény hatására, valamint a környezeti hőmérsékletre. Hosszabb ideig történő életben maradásához minden esetben élő sejtre, szövetre van szükség.

Magyarországon kívülről történő csomagolt élelmiszer importálása esetén **a gyártótól, forgalmazótól minden esetben elvárás, hogy az élelmiszerek felületén ne fordulhasson elő semmilyen olyan szennyeződés, vírust tartalmazó váladék** mely a raktározás, rakodás, szállítás, áruátvétel és csomagolt élelmiszer magyarországi forgalmazása során veszélyeztetné a láncban résztvevő dolgozókat és a vásárlókat.

Tekintettel arra, hogy a fent említett, koronavírus felépítéséből adódó érzékenység miatt a vírus, a csomagolt élelmiszerek felületére kerülve rövid időn belül elpusztul, minimális annak valószínűsége, hogy a Magyarországra beszállított csomagolt élelmiszerek részt vennének a koronavírus közvetítésében. Igaz ez a fagyasztva, hűtve, valamint a környezeti hőmérsékleten történő csomagolt élelmiszerek szállítására egyaránt.

Gyanús szennyeződés esetén javasolt a csomagolt élelmiszer felületét, olyan vírusölő hatású szerrel letörölni, mely a csomagolóanyagot nem károsítja. Munkavédelmi és járványügyi érdekből a szállításban és az áruátvételben résztvevő személynek egyszerűhasználatos gumikesztyű biztosítása és használata szükséges.

Nem csomagolt élelmiszerek estében (zöldségek, gyümölcsök) a felületükön történő koronavírus túlélési esély a csomagolt élelmiszerhez hasonlóan nagyon alacsony. A szállítás és lerakodás szabályait a fent leírtak szerint kell végezni. Zöldségek-gyümölcsök felhasználása és fogyasztása előtt minden esetben javasolt a felületük alapos folyóvizes lemosása. Ez azért is hasznos, mert esetlegesen növényvédőszer-maradványok és egyéb káros anyagok is lehetnek a zöldségeken, gyümölcsökön melyeket így szintén eltávolíthatunk.

A hideg vizes lemosás a szennyeződések jelentős részét eltávolítja, de vannak olyan gyümölcsök és zöldségek, amelyek legalább két-három lemosást igényelnek egymás után. Ilyen a szőlő, alma, szilva, mangó, őszibarack, körte, paradicsom, a zöld leveles zöldségek, mint a spenót, sóska vagy a kelkáposzta.

Leghatékonyabb megoldás persze a hámozás, de nem minden esetben használható. Például szőlőt vagy ribizlit nehéz lenne meghámozni. De például a saláták és káposzták esetében tanácsos a külső leveleket eltávolítani és csak azokat használni, amelyek már nem érintkeztek a külvilággal. Fontos tudni, hogy mosogatószerrel nem érdemes megtisztítani élelmiszert, például dinnyét. Ugyanis a gyümölcs pórusain át beszivárog a vegyi anyag és így még több vegyszer lesz benne, mint szeretnénk.

Az élelmiszerek esetében fontos kiemelni továbbá, hogy azok hőkezelése minden esetben megöli az esetlegesen előforduló vírusokat, így a főzés, sütés és a melegen fogyasztandó ételek élelmiszer-biztonsági szempontból meghatározott +63°C feletti hőmérséklete életképtelenné teszi a koronavírust, jellemzően 60 °C felett elpusztulnak, így pár perces forralással, sütéssel bizonyosan elpusztíthatók.

Különleges élelmiszer-biztonsági hatásági intézkedések nem indokoltak a jól működő minőségbiztosítási, élelmiszerbiztonsági rendszer, az alapvető higiénés rendszabályok betartása garantálhatja azt, hogy a vírus zöldségek, gyümölcsök útján ne fertőzhessen, ez az út ne segítse elő terjedését.

Terjedhet-e a koronavírus ivóvízzel vagy szennyvízzel?

Jelen tudásunk szerint a koronavírus egy légúti vírus, amely elsősorban emberről emberre, cseppfertőzéssel terjed. Bár a legutóbbi vizsgálatok kimutatták a vírust fertőzött személy vizeletében, illetve székletében (nagyon kevés vizsgálat alapján), egyelőre nincs közvetlen bizonyíték széklet-szájon át történő terjedésre. Ezen eredmények is megerősítik, hogy a helyes személyes higiénés és kézhigiénés gyakorlatnak valóban fontos szerepe van a megelőzésben de nem jelentik azt, hogy a vizeinket veszélyeztetné.

A hazai ivóvízbázisok védettek a szennyvíz eredetű szennyezésekkel szemben, és az ivóvízszolgáltatók rendszeres vizsgálatokkal győződnek meg arról, hogy a szolgáltatott ivóvíz mentes a fekális szennyezéstől. A koronavírus az ivóvíz fertőtlenítésére jellemzően használt szabad aktív klór koncentrációnál (0,2-0,5 mg/l) pillanatszerűen inaktiválódik. Az új koronavírus egy burokkal rendelkező vírus, amennyiben a vízkezelőszer hatására ez a burok megsérül, a vírus elveszíti fertőző képességét.

A települési szennyvíz a lakosságra nem jelent veszélyt, hiszen abban a nagymértékű hígulás miatt csak jelentéktelen mennyiségben fordulhatna elő, a vírus még abban az esetben is, ha a koronavírus már fertőzéseket, megbetegedéseket okozna a közösségben. A szakirodalmi adatok szerint a koronavírusok szennyvízben néhány napig lehetnek életképesek, azonban szennyvízzel - annak zárt rendszerben történő elvezetése és tisztítása – miatt a lakosság jellemzően nem érintkezik.

A kibocsátott tisztított szennyvíz a befogadóban tovább hígulna, így nem érhetné el a fertőzést okozó koncentrációt. Az évnek ebben a szakában a felszíni vizekkel való érintkezés sem jellemző.

A szennyvíztelepek dolgozói csak abban az esetben lennének kockázatnak kitéve, ha a szennyvízbe nagyon nagy mennyiségű vírus kerülhetne, és nem tartanák be a munkahelyi előírásokat (pl.: nem viselnék az egyéni védőeszközöket), a biológiai kockázatok kivédésére szolgáló egyéni védőeszközök a koronavírus ellen is megfelelő védelmet nyújtanak.

Kérdések és válaszok az új koronavírusról

Milyen típusú vírusok a koronavírusedek? Honnan származnak?

A koronavírusedek alapvetően állatok körében fordulnak elő, ugyanakkor egyes koronavírused törzsekről ismert, hogy képesek az emberben is fertőzést okozni. A koronavírusedek mind állatról emberre, mind emberről emberre terjedhetnek.

Sokféle állatfaj lehet forrása az emberi megbetegedést okozó koronavírusedeknek. A 2012-ben az Arab-félszigetről kiinduló, a közel-keleti légzőszervi szindróma járványát okozó koronavírused (MERS-CoV) elsődleges forrása a teve volt, míg a 2002-ben Kínából kiinduló, a súlyos akut légzőszervi szindróma járványát okozó koronavírused (SARS-CoV) a denevérről cibetmacskák közvetítésével terjedt át emberre.

A koronavírusedek okozta emberi megbetegedések súlyossága esetenként eltérő: a klinikai kép az enyhe, hétköznapi náthától a súlyosabb légúti megbetegedésekig terjedhet. Legtöbbször csak enyhe vagy mérsékelt súlyos felső légúti tüneteket okoznak az emberben.

Ugyanakkor a MERS és a SARS járványok során súlyos, életveszélyes légúti megbetegedések is előfordultak.

Milyen vírus az új koronavírused?

A 2019-es év végén egy olyan új koronavírused törzs került azonosításra Kínában, amelyet korábban még nem észleltek emberi megbetegedések okozójaként. A jelenleg Kínában zajló járvány elsődleges forrása szintén egy állatfaj lehet, de a pontos forrás egyelőre még nem ismert. Az új koronavírused genetikailag hasonló a SARS-koronavírusedhez, de jelenleg kevés ismeret áll rendelkezésére a vírus jellemzőiről, tulajdonságairól.

Mi a COVID-19?

Az új koronavírused által okozott betegség neve a COVID-19, amely a kínai Vuhanban a 2019 decemberében kitört járvány előtt ismeretlen volt.

Melyek a tünetei és mennyire súlyosak az új koronavírused által okozott fertőzések?

A betegség leggyakoribb tünetei a láz, a fáradtság és a száraz köhögés. Egyes betegeknel jelentkezhet fájdalom, orrdugulás, orrfolyás, torokfájás vagy hasmenés. Ezek a tünetek általában enyhék és fokozatosan jelentkeznek. Vannak olyan fertőzöttek, akiknel nem alakul ki semmilyen tünet és nem érzik magukat betegnek. A legtöbbször (nagyjából 80%) bármely speciális kezelés nélkül felépülnek a betegségből. Minden 6. fertőzöttről nagyjából 1-nél alakul ki súlyos betegség és légzési nehézség. Azoknál valószínűbb ezeknek a kialakulása, akiknek már olyan meglévő egészségügyi problémáik vannak, mint a magas vérnyomás, szívproblémák, vagy cukorbetegség, valamint az idősebbeknel. A WHO adatai szerint eddig a fertőzés nagyjából 2%-a volt halálos kimenetelű.

Hogyan terjed a betegség?

A betegség az orrból vagy szájból származó apró cseppeken keresztül képes emberről emberre terjedni. Ezek a cseppek egy megfertőzött ember köhögésével vagy kilégzésével kerülnek a külvilágba és a beteg körüli tárgyakra, felületekre. Az emberek általában úgy fertőződnek meg, hogy belélegzik azokat a cseppeket, amiket egy fertőzött kiköhög vagy kilélegzik. Úgy is megfertőződhet valaki, hogy a cseppekkel szennyezett tárgyakhoz vagy felületekhez ér, majd a szeméhez, orrához vagy szájához nyúl. Mindezt fontos több, mint 2 méter távolságra maradni a megbetegedett személyektől.

El lehet kapni a betegséget olyan személytől, akinek nincsenek tünetei?

A betegség terjedése főleg a fertőzött személyek által kiköhögött, kilélegzett cseppeken keresztül történik. Annak a kockázata, hogy olyasvalakitől kapjuk el a betegséget, akinek egyáltalán nincsenek tünetei nagyon alacsony. Ugyanakkor, sok betegnél csupán enyhe tünetek jelentkeznek. Ezért elképzelhető, hogy olyasvalakitől kaphatjuk el a betegséget, akinél csupán enyhe köhögés jelentkezik és nem érzi betegnek magát.

Elkaphatom a COVID-19-et fertőzött széklet útján?

A jelenlegi ismeretek szerint ennek a kockázata alacsony. A kezdeti vizsgálatok azt mutatják, hogy egyes esetekben a vírus jelen lehet a betegek székletében és vizeletében, de az ezen az úton való terjedés nem jellemző. Mivel azonban a széklet útján történő megfertőződés is kockázatot jelenthet, továbbra is kiemelten fontos a higiénés szabályok betartása, úgymint rendszeres kézmosás a mosdó használat után és táplálkozás előtt.

Hogyan védekezhetünk a fertőzés ellen?

Nagyon fontos, hogy folyamatosan kövesse a COVID-19 járványra vonatkozó legfrissebb, hiteles információkat. Ezek elérhetőek a WHO honlapján, a Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapján, illetve a helyi népegészségügyi hatóságoktól. A járvány továbbra is leginkább a Kínában élőket érinti, más államokban elszórtan fordul elő a betegség. A legtöbb ember, aki megfertőződik enyhe betegségen esik át és rövid idő alatt felépül. Vigyázzon a saját és mások egészségére úgy, hogy betartja a következőket:

- 1. Rendszeresen és alaposan mossa meg kezét őket vízzel és szappannal vagy tisztítsa meg alkoholos kézfertőtlenítővel.** Miért? A kézmosás vagy alkoholos kézfertőtlenítés eltávolítja az esetleg a kezünkön lévő vírusokat.
- 2. Tartsa magát legalább 2 méter távolságra mindenkitől, aki köhög vagy tüsszent.** Miért? Köhögéskor vagy tüsszentéskor apró folyadékcseppek kerülnek a környezetbe, amelyek tartalmazhatják a vírust. Ha túl közel vagyunk, akkor belélegezhetjük a cseppeket és ezáltal a vírust is.
- 3. Kerülje a szemei, az orra, és a szája érintését.** Miért? A kezünk számos felülettel, tárggyal érintkezik, melynek során szennyeződhet az ott lévő vírusokkal. Az így szennyezett kézzel a szem, a száj vagy az orr érintése esetén a vírus a szervezetünkbe kerülhet, azaz megfertőződhetünk.

4. **Tegyen meg mindent, hogy Ön és környezete betartsa a megfelelő higiénés előírásokat. Ez azt jelenti, hogy takarja el a száját és orrát a behajlított könyökével vagy egy zsebkendővel, amikor köhög vagy tüsszent, ez után pedig azonnal dobja ki a használt zsebkendőt. Miért? A vírus cseppfertőzéssel terjed. A köhögési, tüsszögési etikett betartásával megvédjük a körülöttünk lévőket a különböző vírusoktól, így az új koronavírustól is.**
5. **Ha betegnek érzi magát, lázas, köhög és nehezen lélegzik, akkor mielőbb keresse meg, hívja fel telefonon orvosát. Mondja el neki a tüneteket és azt, hogy az elmúlt időszakban koronavírus által fertőzött területen tartózkodott. Kövesse az orvos útmutatásait. Miért? A telefonálás lehetővé teszi, hogy az orvosa a kijelölt egészségügyi intézménybe utalja. Ez Önt is megvédi és segít megelőzni a vírusok és egyéb fertőzések terjedését.**

Hogyan lehet gyógyítani az új koronavírus által okozott fertőzést?

Az új koronavírus okozta megbetegedéseknek jelenleg nincs speciális, célzott kezelési módja, gyógyszere. Az érintett betegeknél a tüneteknek megfelelő, a beteg szervezetét, immunrendszerét, légzését támogató kezelést alkalmaznak (pl. oxigénterápia, folyadékkezelés, vírusellenes szerek, szükség esetén légzéztámogatás). A koronavírusok ellen jelenleg nincs védőoltás.

Mit tegyenek azok, akik nemrégiben (az elmúlt 14 nap folyamán) olyan helyre látogattak, ahol terjed az új koronavírus?

Legfontosabb, hogy kövessék a fenti útmutatót (Hogyan védekezhetünk a fertőzés ellen?), valamint győződjenek meg arról, hogy valóban járvánnyal érintett területen jártak-e. Ezek listája szintén megtalálható az nnk.gov.hu honlapon.

Akár enyhe tünetek esetén is, de különösen, ha belázasodik, köhög és légzési nehézségei vannak, a lehető leghamarabb keresse fel orvosát. Telefonáljon és mondja el a házi orvosának, ha nemrég utazott. Miért? Ha telefonál, akkor a házi orvosa fel tud készülni, hogy megfelelő védőeszközök alkalmazásával vizsgálja meg Önt, és a kijelölt egészségügyi intézetbe tudja Önt utalni. Ez segít elkerülni a fertőzés és más vírusok továbbterjedését is.

Mennyi az esély, hogy elkapom az új koronavírust?

Ennek kockázata attól függ, hogy hol él és hogy hova utazott a közelmúltban. A kockázat magasabb olyan helyeken, ahol közösségi terjedés fennáll. Az összes fertőzés 95%-a Kínában történik és ezek legtöbbször Hubei tartományban. A világ más részein élő emberek esetében a megfertőződés kockázata jelenleg alacsony. Ugyanakkor fontos, hogy tisztában legyünk a lakóhelyünket érintő helyzettel, illetve az ottani készülségi intézkedésekkel.

Hatékony védekezést jelenthet a koronavírussal szemben a maszk viselése?

Egy egészséges embernek nem javasolt orvosi maszkot viselnie. Csak akkor használjon maszkot, ha légzőszervi tünetei vannak (köhögés vagy tüsszentés). A maszkok viselése nagyon fontos az egészségügyi dolgozók számára. A WHO azt tanácsolja, hogy ésszerűen használjuk az orvosi maszkokat, hogy elkerüljük az értékes készletek felesleges pazarlását.

A védekezés leghatékonyabb módszere a rendszeres kézmosás, a szánk eltakarása a könyökhajlatunkkal vagy zsebkendővel köhögéskor, illetve a legalább 2 méteres távolság tartása olyan személyektől, akik köhögnek vagy tüsszentenek.

Milyen sokáig marad a vírus életben a tárgyak felületén?

Nem tudni biztosan milyen sokáig marad életben a vírus a különböző felületeken, de úgy tűnik, hogy hasonlóan viselkedik más koronavírusokhoz. A kutatások szerint a koronavírusok (és az előzetes információk szerint az új koronavírus is) pár órától akár több napig terjedően is életben maradhat a felületeken. Ez nagymértékben függ a külső környezeti tényezőktől is (pl. felület típusa, hőmérséklet, páratartalom).

Ha úgy gondolja, hogy egy adott felület fertőzött, akkor egyszerű fertőtlenítővel tisztítsa meg, hogy eltávolítsa a vírust és így megvédje magát és másokat.

Mosson kezet vízzel és szappannal vagy végezzen kézfertőtlenítést alkohol-alapú fertőtlenítő szerrel. Kerülje a szemének, illetve a szájának és az orrának az érintését.

Biztonságos csomagot fogadni olyan területről, ahol jelentettek COVID-19 fertőzést?

Annak a valószínűsége, hogy egy fertőzött személy beszennyezzen kereskedelmi árut alacsony, és annak a kockázata is alacsony, hogy egy mozgatott, utaztatott és különböző kondícióknak és hőmérsékleteknek kitett csomagról elkapjuk a vírust. A csomagok esetén is vegye figyelembe az előző pontban leírtakat és szappannal mosson kezet.

Mi az, amivel nem tudom megelőzni a fertőzést?

A COVID-19 ellen nem hatásos sem a dohányzás, sem a hagyományos gyógynövények, sem egyidejűleg több maszk viselése, sem az öngyógyítás pl. antibiotikumokkal. Ezek bizonyos esetekben kifejezetten károsak lehetnek.

Mit tesz a Nemzeti Népegészségügyi Központ?

A Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapján tájékoztatókat, ajánlásokat, utazási tanácsokat tesz közzé a lakosság számára. Felkészült a diagnosztikai képesség és kapacitás biztosítására a referencia laboratóriumban, hazánkban kizárólag itt történik az új koronavírus diagnosztikus laboratóriumi vizsgálata. A Nemzeti Népegészségügyi Központ folyamatosan kapcsolatot tart a Belügyminisztériummal, a Honvédséggel, az Országos Katasztrófavédelmi Hatósággal, az Országos Mentőszolgálattal és az Állami Egészségügyi Ellátó Központtal, továbbá a nemzetközi szakmai szervezetekkel.

Forrás: WHO Q&A on coronaviruses (COVID-19) www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses

Tisztelt Településvezető!

Az Ön által is ismert, a COVID-19 „koronavírus” miatt kialakult veszélyhelyzetre való tekintettel az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Közhasznú Kft. által üzemeltetett <https://www.onkentes.gov.hu/> oldalt segítő oldalként működtetjük tovább a veszélyhelyzet megszűnéséig.

ERZSÉBET
IFJÚSÁGI ALAP

Az **onkentes.gov.hu** oldal korábbi célja továbbra sem változik: összekötni a tenni akaró önkénteseket azokkal a szereplőkkel, akik a felmerülő igényeket látva a legjobb helyre tudják eljuttatni a segítséget, melyre a mostani helyzetben sok kiszolgáltatott honfitársunknak szüksége van.

Ezúton hívjuk fel az önkormányzatok figyelmét, hogy az **onkentes.gov.hu** oldalon keresztül a felmerülő igényeket és a felajánlott önkéntes kapacitást könnyebben tudják koordinálni, ezzel is felgyorsítva a bajba jutottak számára a segítség eljuttatását, ami közös érdekünk!

Az oldal abban is segítséget nyújt, hogy kellő számú önkéntest tudjanak a szervezetek mozgósítani, mivel az Önkéntességet és adományozást koordináló akciócsoport által életre hívott <https://segitunkegymanak.hu/> weboldalon eddig bejelentkezett több ezer önkéntes is erre a felületre regisztrál. A toborzás ezáltal automatikussá válik.

A megyeszékhelyeken dolgozó kollégáink segítik az önkénteseket fogadó önkormányzatok, szervezetek regisztrációjának folyamatát telefonon és e-mailben egyaránt, hogy minél gördülékenyebben és gyorsabban kerülhessen közös platformra minden segíteni akaró és rászoruló.

Kérjük, hogy regisztráljanak be Önök is az **onkentes.gov.hu** oldalra és hívják fel partnereik, civil szervezetek, valamint intézményeik figyelmét erre a lehetőségre.

A regisztrációhoz minden önkéntest fogadó, koordináló önkormányzatnak rendelkeznie kell az EMMI által kiadott **Közérdekű Önkéntes Tevékenység (KÖT)** regisztrációs számmal. Amennyiben még nem rendelkeznek ezzel, abban az esetben kérjük, hogy a regisztráció során a **83367** számot adják meg nyilvántartási számként.

FIGYELEM! Ez a lehetőség csak az önkormányzatok számára érhető el, ideiglenesen a veszélyhelyzet időszakára. A civil szervezetek, intézmények esetében továbbra is szükséges rendelkezni az EMMI által kiadott KÖT regisztrációs számmal! Minden nem önkormányzati szereplő, aki ezzel a számmal regisztrál, törlésre kerül.

Kérjük, hogy a veszélyhelyzet lezárulását követően kezdeményezzék a szakterületért felelős minisztériumnál a KÖT regisztrációs szám igénylését önkéntes tevékenységük bejelentésével.

Közérdekű önkéntes tevékenység bejelentésével kapcsolatos részletes információk:
<http://civil.info.hu/bejelenteshoz-szukseges-urlap>

Felhívjuk figyelmüket, hogy a veszélyhelyzet lezárulását követően minden KÖT regisztrációs számmal nem rendelkező önkormányzatot inaktíválunk, annak megszerzéséig.

Kérjük a bejelentést követően, amennyiben a szervezet már rendelkezik a szükséges regisztrációs számmal az onkentes@erifa.hu címen jelezni szíveskedjenek. Az onkentes.gov.hu felületen csak ezt követően tudjuk újból aktiválni az önkormányzatot.

A regisztráció során felmerülő kérdéseikkel kérjük, hogy az adott megyében dolgozó kollégáinkat keressék, a levél mellékletében található elérhetőségek valamelyikén.

Barkóczy Barbara

ügyvezető

Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Közhasznú Kft.

Erzsébet Ifjúsági Alap megyei munkatársak elérhetőségei:

Megye	Név	Telefonszám	E-mail
Bács-Kiskun	Kiss Balázs	30/466-3954	balazs.kiss@erifa.hu
Bács-Kiskun	Varga Ildikó	30/578-3987	ildiko.varga@erifa.hu
Baranya	Sántavy Péter	30/180-4806	peter.santavy@erifa.hu
Baranya	Szunyi Bea	30/597-6754	beata.szunyi@erifa.hu
Békés	Mikó Melinda	70/505-6425	melinda.miko@erifa.hu
Békés	Völgyes János	30/577-0824	janos.volgyes@erifa.hu
Borsod-Abaúj-Zemplén	Tóth Ágnes	30/178-5135	agnes.toth@erifa.hu
Borsod-Abaúj-Zemplén	Varga Gabriella	30/626-9174	gabriella.varga@erifa.hu
Csongrád	Farkas Zita Gréta	30/597-6253	zita.farkas@erifa.hu
Csongrád	Vajda Árpád	30/558-3946	arpad.vajda@erifa.hu
Fejér	Fromvald Júlia Flóra	30/597-6601	julia.fromvald@erifa.hu
Fejér	Molnár Tamás	70/292-1845	tamas.molnar@erifa.hu
Győr-Moson-Sopron	Szabó Dávid	70/375-0524	david.szabo@erifa.hu
Győr-Moson-Sopron	Száraz Viktóra	30/287-5915	viktoria.szaraz@erifa.hu
Hajdú-Bihar	Galambos Petra	30/627-0239	petra.galambos@erifa.hu
Hajdú-Bihar	Lakatos Ádám	30/740-3712	adam.lakatos@erifa.hu
Heves	Kakuk Dóra	30/577-4831	dora.kakuk@erifa.hu
Heves	Virág Eszter	30/720-8033	eszter.virag@erifa.hu
Jász-Nagykun-Szolnok	Kálmán Noémi	30/333-7448	noemi.kalman@erifa.hu
Jász-Nagykun-Szolnok	Kollár Szandra	30/691-7128	szandra.kollar@erifa.hu
Komárom-Esztergom	Cserteg István	70/331-0993	istvan.cserteg@erifa.hu
Komárom-Esztergom	Szandbauer Dalma	30/998-3193	dalma.szandbauer@erifa.hu
Nógrád	Alt Annamária	30/625-7669	annamaria.alt@erifa.hu
Nógrád	Szabó Noémi	30/336-9162	noemi.szabo@erifa.hu
Pest	Házman Levente	30/4664563	levente.hazman@erifa.hu
Pest	Kottes Anikó	30/444-5089	aniko.kottes@erifa.hu
Pest	Matyasovszki Tamás	70/330-5395	tamas.matyasovszki@erifa.hu
Pest	Varga Nóra	30/333-8429	nora.varga@erifa.hu
Somogy	Olsovsky Árpád	30/597-6358	arpad.olsovsky@erifa.hu
Somogy	Simiglai Alexandra	70/643-9366	alexandra.simiglai@erifa.hu
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Szemán Leila	30/190-2868	leila.szeman@erifa.hu

Szabolcs-Szatmár-Bereg	Szilágyi Klarissza	30/597-7704	klarissza.szilagyi@erifa.hu
Tolna	Kővári Ildikó	30/301-3048	ildiko.kovari@erifa.hu
Tolna	Sudár Dávid András	30/625-8556	david.sudar@erifa.hu
Vas	Borsos László	30/638-9906	laszlo.borsos@erifa.hu
Vas	Polgár Gábor	30/597-7501	gabor.polgar@erifa.hu
Veszprém	Ihász Norbert	30/547-8276	norbert.ihasz@erifa.hu
Veszprém	Mezei Orsolya	70/257-2455	orsolya.mezei@erifa.hu
Zala	Vass István	70/331-5473	istvan.vass@erifa.hu
Zala	Bognár Ákos	70/512-2443	akos.bognar@erifa.hu

II. Tájékoztatók önkormányzatoknak

II./1. Intézményi és egyéb közszolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatók

Intézményi gyermekétkeztetés biztosítása a koronavírus-helyzet kapcsán

Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Jegyző Asszony!
Tisztelt Jegyző Úr!

A koronavírus-helyzet kapcsán a köznevelési és szakképző intézményekben 2020. március 16-án elrendelt iskolalátogatási tilalom fennállása idején – miután tanítási szünet nem került elrendelésre – továbbra is **biztosítani szükséges** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 21. §-a szerinti **intézményi gyermekétkeztetést**.

A Gyvt. 21/A. § (3) és (6) bekezdései értelmében az intézményi gyermekétkeztetést **a települési önkormányzat köteles biztosítani:**

- az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában,
- a közigazgatási területén a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum részeként működő nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben,
- a **fővárosi kerületi önkormányzat** a főváros közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben,
- a **fővárosi önkormányzat** azon nevelési-oktatási intézményben, amely saját tulajdonában álló ingatlanban működik.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése értelmében az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen kell biztosítani:**

- a **bölcsődében** és az **óvodában** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a tartósan beteg vagy fogyatékos, illetve a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családban élő gyermekek, a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermekek és a minimálbér 130%-át meg nem haladó egy főre eső havi

jövedelemmel rendelkező családban élő gyermekek, valamint a gyermekvédelmi szakellátás keretében nevelésbe vett gyermekek részére;

- az **1-8. évfolyamon** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a nevelésbe vett gyermekek részére;
- a **9-12. évfolyamon** a nevelésbe vett gyermekek, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek részére.

Az intézményi gyermekétkeztetést a **térítési díj 50%-os kedvezményével kell biztosítani:**

- az **1-12. évfolyamon** a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek, tanulók a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermekek, tanulók részére;
- a **9-12. évfolyamon** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók részére.

A fenti körbe nem tartozók esetében az eddigiekkel azonos módon térítési díj ellenében biztosítható az étkeztetés.

A bölcsődékbe, köznevelési és szakképző intézményekbe a gyermekek/tanulók részéről történő bejárás tilalma miatt **nehéz helyzetbe kerülhetnek azok a rászoruló családok, akiknek gyermeke az intézményben étkezik. Emellett a családjukból kiemelt, nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermekek tanítási napokon történő gyermekétkeztetését is a bölcsődék, köznevelési és szakképző intézmények biztosítják,** melynek pótlására a gyermekotthoni ellátásban jelenleg csak korlátozottan van lehetőség.

Fontos, hogy mivel tanítási szünet nem került elrendelésre, a gyermekek ellátását **az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosított fenti jogosultságok, kedvezmények alapján** szükséges biztosítani. Az esetlegesen felmerülő többletkiadásokat, így például az étel kiszállítással kapcsolatos költségeket a központi költségvetési támogatás továbbra is fedezi.

Az intézményi gyermekétkeztetés biztosításának kötelezettsége kiterjed valamennyi, az adott intézményben jogviszonnyal rendelkező gyermekre, azonban az iskolalátogatási tilalom fennállása idején tekintettel kell lenni a gyermek lakhelyének az intézménytől való esetleges földrajzi távolságára is. Amennyiben a gyermek az intézménytől távolabbi településen tartózkodik életvitelszerűen, úgy indokolt egyedi megoldásokat – pl. a lakóhely szerinti önkormányzat bevonása – találni a gyermekétkeztetés biztosítására, elsősorban a rászoruló gyermekek esetében.

Javasolt ugyanakkor, hogy a fenntartók, intézmények mérjék fel a gyermekétkeztetés iránt jelenleg felmerülő igényt, és **elsősorban az ingyenes, kedvezményes igénybevételre jogosult, valamint az óvodai gyermekfelügyeletet igénybevevő gyermekek, tanulók részére biztosítsák** azt. A felügyeletet nem igénylő gyermekek esetén – a helyi sajátosságok ismeretében – elsődlegesen az étel kiszállításának lehetőségével éljenek.

Munkájukat ezúton is köszönjük, az előttünk álló nehéz időszakhoz kitartást kívánunk.

Budapest, 2020. március 19.

Pogácsás Tibor
önkormányzati államtitkár
Belügyminisztérium

Bölcsődéket, óvodákat érintő tájékoztatók

**Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Polgármester Úr!**

**Tisztelt Jegyző Asszony!
Tisztelt Jegyző Úr!**

A koronavírus járvány terjedése miatt a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.) szóló 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet 2. §-ában döntött arról, hogy **a bölcsődei, valamint az óvodai** ellátást végző intézmény esetében az elhelyezés szerinti polgármester rendkívüli szünetet rendelhet el.

Felhívjuk figyelmüket, hogy mivel egyes esetekben a gyermekek otthoni felügyelete nem megoldható, szülői igények esetén, amennyiben indokolt, javasoljuk a gyermekfelügyelet kis csoportokban történő megszervezését. Erre települési szinten várhatóan nem lesz minden intézményben szükség, javasoljuk a nyári gyakorlat szerinti eljárást.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a gyermekétkeztetés biztosítása önkormányzati feladat. Mivel az iskolaépületek nem zárnak be, ahol a főzést és kiszállítást eddig onnan oldották meg, ez a lehetőség továbbra is biztosított lesz, az ebédlők eddig megszokott használatát azonban nem javasoljuk. Az igények felmérését követően megfontolandó a kiszállítás megszervezése.

Segítségét és együttműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2020. március 14.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tisztelt Intézményfenntartó!

A koronavírus járvány terjedése miatt a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.) szóló 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet 2. §-ában döntött arról, hogy **a bölcsődei, valamint az óvodai** ellátást végző intézmény esetében az elhelyezés szerinti polgármester rendkívüli szünetet rendelhet el.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a fenntartók helyben hozott döntését tiszteletben tartja, tekintettel azonban arra, hogy egyes esetekben a gyermekek otthoni felügyelete nem megoldható, szülői igények esetén, amennyiben indokolt, javasoljuk a gyermekfelügyelet kis csoportokban történő megszervezését.

Annak érdekében, hogy a tájékoztatás teljes körű legyen, az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma kérésére a mellékelt tájékoztató levelet (alább) küldte meg az óvodák intézményvezetői részére.

Segítségét és együttműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2020. március 14.

Dr. Maruzsa Zoltán
köznevelésért felelős államtitkár
Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tisztelt Intézményvezető Asszony!

Tisztelt Intézményvezető Úr!

A koronavírus járvány terjedése miatt a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.) szóló 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet 2. §-ában döntött arról, hogy a bölcsődei, valamint az óvodai ellátást végző intézmény esetében az elhelyezés szerinti polgármester rendkívüli szünetet rendelhet el.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a fenntartók helyben hozott döntését tiszteletben tartja, tekintettel azonban arra, hogy egyes esetekben a gyermekek otthoni felügyelete nem megoldható, szülői igények esetén, amennyiben indokolt, javasoljuk a gyermekfelügyelet kis csoportokban történő megszervezését. Erre települési szinten várhatóan nem lesz minden intézményben szükség, javasoljuk a nyári gyakorlat szerinti eljárást.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a gyermekétkeztetés biztosítása önkormányzati feladat, ennek kapcsán a települési önkormányzatok külön levelet kapnak majd. Mivel az iskolaépületek nem zárnak be, ahol a főzést és kiszállítást eddig onnan oldották meg, ez a lehetőség továbbra is biztosított lesz, az ebédlők eddigi megszokott használatát azonban nem javasoljuk.

Annak érdekében, hogy a tájékoztatás teljes körű legyen, az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma kérésére hasonló tájékoztató levelet küldött meg a fenntartók részére is.

Segítségét és együttműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2020. március 14.

Dr. Maruzsa Zoltán
köznevelésért felelős államtitkár
Emberi Erőforrások Minisztériuma

Köznevelési intézményekre vonatkozó tájékoztatók

Tisztelt Intézményfenntartó!

A koronavírus járvány terjedése miatt a Kormány a koronavírus miatti új munkarend bevezetéséről a köznevelési és szakképzési intézményekben szóló 1102/2020. (III.14.) Korm. határozatban, valamint az emberi erőforrások miniszterének a tantermen kívüli, digitális munkarend bevezetéséről szóló 3/2020. (III.14.) EMMI határozatban az iskolákban a tantermen kívüli, digitális munkarend bevezetéséről döntött.

A döntés az óvoda, a pedagógiai szakszolgálati intézmény és a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmény kivételével érinti valamennyi köznevelési intézményt. Annak érdekében, hogy az új munkarendre történő áttérés minél inkább zökkenőmentes legyen, az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelésért Felelős Államtitkárságának kérésére a mellékelt tájékoztató levelet küldte meg valamennyi érintett köznevelési intézmény vezetője részére.

A kollégiumok esetében a fenntartók döntési hatásköre, hogy nyitva marad-e az intézmény.

Külön is felhívom a figyelmét arra, hogy a tájékoztatás nem terjed ki az óvodákra, amelyekre nézve külön levélben fog tájékoztatást adni a Köznevelésért Felelős Államtitkárság.

Az új munkarendben történő működés mindannyiunknak komoly kihívást jelent. Kérem Önöket, segítsék ennek a nehéz feladatnak a megoldását.

Segítségét és együttműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2020. március 14.

Dr. Maruzsa Zoltán

köznevelésért felelős államtitkár
Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tisztelt Intézményvezető Asszony!

Tisztelt Intézményvezető Úr!

A koronavírus járvány terjedése miatt a Kormány a koronavírus miatti új munkarend bevezetéséről a köznevelési és szakképzési intézményekben szóló 1102/2020. (III.14.) Korm. határozatban, valamint az emberi erőforrások miniszterének a tantermen kívüli, digitális munkarend bevezetéséről szóló 3/2020. (III.14.) EMMI határozatban az iskolákban a tantermen kívüli, digitális munkarend bevezetéséről döntött.

A döntés az óvoda, a pedagógiai szakszolgálati intézmény és a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmény kivételével érinti valamennyi köznevelési intézményt.

Annak érdekében, hogy az új munkarendre történő áttérés minél inkább zökkenőmentes legyen, szeretném Önt tájékoztatni az alábbiakról.

2020. március 16. napjától az oktató-nevelő munka tantermen kívüli, digitális munkarendben kerül megszervezésre. Hangsúlyozom, hogy ez nem rendkívüli szünetet jelent, hanem az oktatás módjának megváltoztatását, amelynek keretében továbbra is biztosítani kell a tanulók számára a tanulás Alaptörvényben rögzített lehetőségét. A megváltozott körülményekhez az intézményeknek és a pedagógusoknak is alkalmazkodniuk kell.

Az új munkarend értelmében a tanulóknak tilos a köznevelési intézmények oktatási célú látogatása. A tananyag kijelölése, a tanulási folyamat ellenőrzése és támogatása a pedagógusok és a tanulók között online vagy egyéb, személyes találkozást nem igénylő formában történik. Ezt oly módon kell megszervezni, hogy a tananyag tantermen kívüli, digitális munkarend keretében történő átadása alkalmas legyen a tanuló tanulmányi követelményeinek teljesítésére.

A tantermen kívüli, digitális munkarend időtartama alatt a tanulók lehetőleg kerüljék a nagyobb csoportos találkozásokat, közös programokat. Felügyeletüket a szülők, családok, szomszédok bevonásával, kis csoportokban célszerű megszervezni. A gyermekek felügyeletét nem javasolt a nagyszülőkre bízni, hiszen ők a legveszélyeztetettebbek.

A Kormányhatározat értelmében 2020. március 16. napjától a szülők igényei alapján, indokolt esetben a nemzeti köznevelésről szóló törvény hatálya alá tartozó iskolák esetében a területileg illetékes tankerületi központ, szakképző intézmény esetében a területileg illetékes szakképzési centrum munkanapokon megszervezi a gyermekek, tanulók napközbeni kiscsoportos felügyeletét. A megszervezés azt jelenti, hogy egyeztetés alapján ebben természetesen nem állami fenntartású intézmények is részt vehetnek.

Mivel a munkavégzés folyamatos, a pedagógusoknak a tantermen kívüli, digitális munkarend idején is jár a munkabér.

Annak érdekében, hogy a pedagógusok és a tanulók a lehető legkönnyebben tudjanak áttérni az új munkarendre, az oktatásért felelős miniszter módszertani ajánlást tesz közzé.

A köznevelési intézmények épületei nem kerülnek bezárásra. Az intézményvezető és az új munkarend megszervezése érdekében helyben ellátandó feladattal megbízottak továbbra is ott végzik tevékenységüket. Amennyiben a pedagógusoknak munkavégzésük érdekében – például a helyi digitális infrastruktúra használata céljából – be kell menniük az intézménybe, erre lehetőségük van.

Az új munkarend idején az intézmény vezetője, illetve a tagintézmény-vezető és helyettesei közül legalább egy fő (ha ez nem megoldható, a helyettesítési rendben kijelölt személy) köteles munkanapokon, munkaidőben az intézményben, tagintézményben tartózkodni.

Az intézmények takarításával, az őrzés – védelemmel, portaszolgálattal kapcsolatos feladatok ellátását is biztosítani kell. Azon intézményekben, amelyekben a tanulói felügyeletre, illetve a pedagógusok benti munkavégzésére is sor kerül, a rendszeres fertőtlenítést és takarítást, valamint a kézfertőtlenítésre és kézmosásra alkalmas eszközöket továbbra is biztosítani szükséges az eddigi eljárásrend szerint.

A gyermekétkeztetés biztosítása az adott településen intézménytípustól függetlenül önkormányzati feladat. A főzésre jelenleg is használt konyhák továbbra is rendelkezésre állnak, a gyermekek étkeztetése azonban nem történhet az oktatási-nevelési épületekben. Ezért azon gyermekek számára, akiknél ez indokolt, helyben, optimális módon kell biztosítani az étkezés lehetőségét (például kiszállítással). Ennek biztosítása érdekében javasoljuk, hogy az intézményvezető és a fenntartó egyeztessen a feladatért felelős települési önkormányzattal.

Abban az esetben, ha a koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzet huzamosabban fennmarad, az érettségi vizsgákkal kapcsolatban további részletes tájékoztatást adunk ki. Jelenleg úgy véljük, az erre történő felkészítés ebben a munkarendben is eredményes lehet.

A kollégiumokra vonatkozó információk:

Várhatóan a tanulók döntő többsége hazatér majd, egyes speciális esetekben azonban indokolt lehet a kollégiumok nyitva tartása. Amennyiben erre sor kerül, javasoljuk, hogy a nevelőtanárok biztosítsák a kollégiumban maradó tanulók felügyeletét, az oktató tevékenységet ellátó pedagógusok esetében pedig a tantermen kívüli, digitális munkarend kapcsán megfogalmazott általános eljárás érvényes. Azokban a kollégiumokban, amelyekben tanulók, illetve nevelők maradnak bent, a veszélyhelyzet ideje alatt, egyéb rendelkezésig az ellátásukat olyan módon kell megoldani, hogy lehetőség szerint ne érintkezzenek a külvilággal.

Az SNI ellátással kapcsolatos információk:

Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények esetében az utazó gyógypedagógiai szolgálat jelenleg szünetel. Minden más vonatkozásban az általános tudnivalók érvényesek velük kapcsolatban.

A pedagógiai szakszolgálatokra vonatkozó információk:

A Kormányhatározat nem vonatkozik a pedagógiai szakszolgálatokra. Tekintettel arra, hogy ezekben az intézményekben jellemzően nem kerül sor csoportos foglalkozásokra, a Klebelsberg Központ külön levélben fogja tájékoztatni a pedagógiai szakszolgálati intézményeket arról, hogy szolgáltatási típusonként hogyan szükséges módosítani a működés, a munkavégzés menetét a veszélyhelyzet adta körülményekhez igazodva.

Az új munkarendben történő működés mindannyiunknak komoly kihívást jelent. Kérünk minden intézményvezetőt, pedagógust, tanulót és szülőt, hogy közösen oldjuk meg ezt a nehéz feladatot, és türelemmel viseljük a nehézségeket. Ez egy veszélyhelyzetben hozott rendkívüli intézkedés, mely hozzájárul a járvány mielőbbi leküzdéséhez.

Ezzel párhuzamosan tekintjük ezt a változást egy hatalmas innovációs lehetőségnek, melyből a lehető legtöbbet hozzuk ki gyermekeink, jövőnk érdekében!

Segítségét és együttműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2020. március 14.

Dr. Maruzsa Zoltán
köznevelésért felelős államtitkár
Emberi Erőforrások Minisztériuma

Magyar államkincstár – az intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés jogcímeivel kapcsolatban felmerült kérdések

Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Jegyző Asszony!
Tisztelt Jegyző Úr!

Az elmúlt időszakban számos kérdés érkezett az önkormányzatok részéről a rendkívüli veszélyhelyzetben ellátandó feladatokkal kapcsolatban. Az alábbiakban a Pénzügyminisztérium és az EMMI által egyeztetett válaszok olvashatók. A munkajogi kérdésekkel kapcsolatban egyelőre nem tudunk egyeztetett válaszokat rendelkezésre bocsátani, azokat várhatóan a későbbiekben fogjuk továbbítani.

Intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés jogcímei kapcsán felmerült kérdések:

1. Az otthon lévő általános iskolások és óvodások részére a tízórait és az uzsonnát is biztosítani kell, vagy elegendő az ebéd?

Az intézményi gyermekétkeztetést a hatályos rendelkezések szerint a szülő által benyújtott nyilatkozatnak megfelelő fő- és kísétkezések vonatkozásában szükséges biztosítani. Javasolt az érintett gyermekek szüleit megkeresni, hogy a korábbiakban benyújtott nyilatkozatukat fenntartják-e vagy attól eltérő módon kívánják igénybe venni a gyermekétkeztetést.

2. Milyen étkeztetést kell biztosítani jelen helyzetben, intézményi gyermekétkeztetést vagy szünidei étkezést?

Tekintettel arra, hogy **tanítási szünet nem került elrendelésre**, az **intézményi gyermekétkeztetést** és annak hatályos szabályozás szerinti **ingyenes, kedvezményes igénybevételét szükséges biztosítani.**

3. Jól gondoljuk, hogy az étkezést nem csak a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek kell biztosítani hanem valamennyi gyermeknek/tanulónak?

Igen, **köszönjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre jogosult gyermekekre történő fokozott figyelmet**, akár a saját családjukban, akár nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban (lakásotthonban) nevelkednek. Az intézményi gyermekétkeztetést szükséges továbbra is valamennyi gyermek számára biztosítani, de **indokolt felvenni a szülővel (a gyermeket gondozó személlyel) a kapcsolatot, hogy igényli-e az intézményi gyermekétkeztetés biztosítását gyermeke részére.**

4. Bölcsőde/óvoda zárva tartása esetén kell-e az étkezést biztosítani? Ezt el lehet-e számolni az intézményi étkeztetés terhére?

Igen, az **intézményi gyermekétkeztetést** szükséges a bölcsődébe, óvodába járó/beíratott gyermekek részére biztosítani.

5. Hogyan érinti ez a helyzet a normatívát? Amennyiben nem nyújtanak szolgáltatást mi lesz a normatívával? A normatív finanszírozás fennmarad-e, amennyiben kiszállítással biztosítják a tanulónak az ebédet?

A központi költségvetési támogatás igénylésének és elszámolásának szabályai nem változnak. Az ellátotti létszámot a májusi és októberi felmérésekben lehet pontosítani, emellett a kiszállítással kapcsolatos kiadások az igénylésben jelezhetők (ezt az üzemeltetési támogatás meghatározásakor figyelembe vesszük), továbbá a gyermekétkeztetési támogatással szemben elszámolhatók.

6. Jogszerű-e a gyermekétkeztetés biztosítása és a normatíva felhasználása oly módon, hogy az önkormányzat a déli meleg főétkezést melegíthető készülékekkel, (készétel konzervekkel), valamint a kisétkézést hideg élelemmel biztosítja a gyermekek lakóhelyére történő kiszállítással?

Álláspontunk szerint amennyiben az ellátás nem biztosítható másképp, úgy sor kerülhet ilyen tartalommal is a szolgáltatás biztosítására.

7. A fentiekben jelzett módon megoldható-e majd a szünidei gyermekétkeztetés?

Lásd az előző kérdést. A szünidei gyermekétkeztetést a 2020. évi tavaszi szünetben április 9. csütörtökön és április 14. kedden szükséges biztosítani, amennyiben azt a szülő kéri és a szünet időpontja nem változik. Javasoljuk elsősorban kiszállítással, illetve az étel elvitelének lehetőségével biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést.

8. Digitális munkarendben történő oktatás esetén a lakóhely szerinti, vagy az iskola hely szerinti települési önkormányzat kötelező feladata az intézményi, szünidei gyermekétkeztetés biztosítása (Őket eddig az iskola helye szerinti települési önkormányzat étkeztette.)?

A gyermekétkeztetés biztosításának kötelezettsége a hatályos szabályozás szerint továbbra is fennáll, azonban helyi sajátosságok - pl. a kiszállítás nehézsége másik településre - a gyakorlatban szükségessé tehetik, hogy azt a gyermek érdekében a gyermek tartózkodási helye szerinti önkormányzat biztosítsa. Az életszerű megoldás megvalósítása érdekében kérjük szíves együttműködésüket.

9. Amennyiben a lakóhely szerint, akkor várható-e ezzel kapcsolatban felmérés, illetve elszámolás. (Előfordulhat, hogy a lakóhely szerinti önkormányzat nem lát el intézményi gyermekétkeztetési feladatokat.)

Az eseti feladatátvállalás költségeinek viseléséről a gyermekétkeztetés biztosítására a jogszabály alapján kötelezett szervnek és az ellátás ténylegesen biztosító önkormányzatnak szükséges megállapodnia, melynek alapján utólag elszámolhatják a gyermekétkeztetés biztosításának költségét. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. § (2) bekezdése a következő módon rendelkezik erről: „Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

Javasoljuk, hogy lehetőség szerint az az önkormányzat lássa el a feladatot, amelyik rendelkezik kapacitással és a többi önkormányzat járuljon hozzá a kiadásokhoz. A májusi és októberi felmérésben természetesen olyan önkormányzat is jelezhet intézményi gyermekétkeztetéssel kapcsolatos igényt, amelyik eddig nem gondoskodott e feladatról.

10. Milyen nyilvántartást kell vezetni ezekről az étkezésekről, illetve jár-e majd támogatás az önkormányzatoknak a fenti esetben?

A nyilvántartás, dokumentáció rendje és a központi költségvetési támogatás igénybevételének szabályozása nem változott.

11. Az egyházi fenntartású intézménybe járó iskolásoknak az étkezését jelen helyzetben kinek kell biztosítani, a fenntartónak vagy az önkormányzatnak? Esetleg utánuk is igényelhet majd az önkormányzat, ha biztosítja nekik az étkezést?

A jelenlegi szabályozás szerint **a nem állami fenntartású köznevelési intézményben** a fenntartó a gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett szerv, azonban amennyiben e feladatát nem tudja ellátni, úgy kérjük, hogy a települési önkormányzat biztosítsa azt.

Ez utóbbi esetben a nem állami fenntartó nem jogosult a támogatásra, de az önkormányzat megigényelheti azt májusi és októberi felméréskor.

- 12.** Az önkormányzati Bölcsőde esetén jelenleg 10 fő igényelte az ügyeletet. Kérem, szíveskedjenek tájékoztatást adni arra vonatkozóan, hogy abban az esetben, ha ilyen alacsony marad tartósan a gyermeklétszám, hogy alakul a finanszírozás, kiemelt tekintettel a dolgozók bértámogatására, mivel jóval kevesebb gyerek van (lesz) az ügyeleti ellátás alatt, és persze ez a kiadásokat (bér) nem csökkenti számottevően?

Jelenleg minden önkormányzat a megalapozó felmérésben jelzett igénylésének megfelelően kapja a bölcsődei támogatásokat. A veszélyhelyzet időszakában az ellátotti létszámok elszámolására a vonatkozó szabályokat a későbbiek folyamán, az alkalmazott gyakorlatok részletesebb ismeretében fogjuk kialakítani.

- 13.** Térítési díjat kell-e az étkezésekért fizetni? Jelen esetben is a Gyvt. szerint kell eljárni, vagyis akinek nincs semmilyen kedvezménye, annak ugyanúgy fizetnie kell az étkezésért?

Tekintettel arra, hogy tanítási szünet nem került elrendelésre, az intézményi gyermekétkeztetést és annak hatályos szabályozás szerinti ingyenes, kedvezményes, vagy térítési díj ellenében történő igénybevételét szükséges biztosítani.

- 14.** A bezárt óvodák, bölcsődék után a bér jellegű támogatás megmarad-e?

Jelenleg minden önkormányzat a megalapozó felmérésben jelzett igénylésének megfelelően kapja a támogatást. Az óvodai nevelésben részesülő gyermekek számának meghatározása – a költségvetési törvény szabályozásának megfelelően – a 2019/2020. és a 2020/2021. nevelési évek köznevelési statisztikai tényleges nyitó létszám adatai alapján történik, a finanszírozott pedagógus és segítő létszámot, így az igényelt támogatást a veszélyhelyzet miatt elrendelt rendkívüli szünet nem érinti.

Bölcsődénél a veszélyhelyzet időszakában az ellátotti létszámok elszámolására a vonatkozó szabályokat a későbbiek folyamán, az alkalmazott gyakorlatok részletesebb ismeretében fogjuk kialakítani.

A szociális ellátások vonatkozásában feltett kérdésekre az EMMI által kiadott útmutatók adnak eligazítást. E szolgáltatások finanszírozása is a megalapozó felmérésben rögzített igényeknek megfelelően zajlik jelenleg, az elszámolásokra vonatkozó szabályok a későbbiek során kerülnek kialakításra.

Magyar Államkincstár

Óvodapedagógusok munkavégzése és foglalkoztatása rendkívüli szünet idején

Tisztelt Fenntartó!

A koronavírus-járvány terjedése miatt a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet 2. §-ában döntött arról, hogy az óvodai ellátást végző intézmény esetében az érintett település polgármestere rendkívüli szünetet rendelhet el. Mivel a fenntartók több esetben hozzánk fordultak kérdéseikkel az óvodai foglalkoztatottak rendkívüli szünet idején történő munkavégzésének és foglalkoztatásának jogi kereteiről, szükségesnek látom az Ön tájékoztatását az Emberi Erőforrások Minisztériuma álláspontjáról.

A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében, a veszélyhelyzet időtartama alatt előírt tilalmak, korlátozások betartása érdekében a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) a rendeletben meghatározott eltérő szabályokkal kerül alkalmazásra. Az Mt. alkalmazására a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) hatálya alá tartozók esetében is sor kerülhet, ha az adott Mt.-beli szabályt a Kjt. nem tiltja alkalmazni.

A 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 6. § (2)-(4) bekezdése szerint: „Az Mt.-t a veszélyhelyzet megszűnését követő harminc napig azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

a) a munkáltató a közölt munkaidő-beosztást az Mt. 97. § (5) bekezdése szerinti közlési szabályoktól eltérően is módosíthatja,

b) a munkáltató a munkavállaló számára az otthoni munkavégzést és a távmunkavégzést egyoldalúan elrendelheti,

c) a munkáltató a munkavállaló egészségi állapotának ellenőrzése érdekében a szükséges és indokolt intézkedéseket megteheti.

(3) A (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltérő kollektív szerződéses rendelkezéseket e rendelet hatályának tartama alatt alkalmazni nem lehet.

(4) A munkavállaló és a munkáltató az Mt. rendelkezéseitől külön megállapodásban eltérhetnek.”

A fentiek értelmében az óvodákban is elrendelhet a munkáltató otthoni munkavégzést, illetve azok számára, akik a munkájuk eredményét információtechnológiai eszközzel továbbítják, távmunkát. Ebben az esetben a munkáltató szabadságában áll eldönteni, milyen feladatokat ad ki, illetve ezeket hogyan ellenőrzi. Elképzelhető az is, hogy az érintettek valamilyen, akár a jelenlegi munkakörükbe nem tartozó, a munkáltató által elrendelt feladatot végezzenek, a munkáltató ugyanis az Mt. 53. §-a alapján átmeneti időre egyoldalúan elrendelhet ilyen, ún. átirányításnak minősülő munkavégzést is. Természetesen ez esetben is az általános szabályok szerint kell nyilvántartani a munkaidőt és számfejtani az illetményt.

Ha a rendkívüli szünet időtartama alatt nem történik munkavégzés, a munkáltató kiadhatja az éves rendes szabadság egy részét, figyelemmel arra is, hogy az első negyedévben vagyunk, tehát valószínűleg az érintettek rendelkeznek még kiadható szabadsággal. Az Mt. 122. §-a alapján ugyanis a szabadságot jogilag – a közalkalmazott kérésének megfelelő időpontban

kiadandó 7 munkanapon felül – a munkáltató adja ki saját mérlegelési jogkörében meghatározott időpontban. Ez annak ellenére így van, hogy a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 30. § (4) bekezdése szerint a nevelési-oktatási intézményekben a pedagógus szabadságát – a tizenhat évesnél fiatalabb gyermek után járó pótszabadság kivételével – elsősorban a nyári, továbbá az őszi, téli vagy tavaszi szünetben, óvodákban a július 1-jétől augusztus 31-éig tartó időszakban kell kiadni, annak figyelembevételével, hogy a gyermekek óvodai nevelését a teljes óvodai nevelési évben biztosítani kell. Az Mt. szabálya ugyanis magasabb szintű, törvényi rendelkezése. A szabadság idejére távolléti díj jár. Tapasztalatunk szerint számos fenntartó az elmúlt héten a szabadságok kiadásával operált, ugyanakkor felhívom a figyelmet arra, hogy ez a munkajogi megoldás a veszélyhelyzet elmúltával megnehezíti majd a rendes működésre történő visszaállást, éppen ezért hívtuk fel figyelmüket az otthoni munkavégzés elrendelésének lehetőségére.

A szabadság mellett a munkáltató állásidőt is kiadhat, és erre is hallottunk példát. A közalkalmazottat, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő) – az elháríthatatlan külső okot kivéve – alapbér illeti meg (Mt. 146. § (1) bekezdés). Jelen esetben elháríthatatlan külső oknak minősül a veszélyhelyzet és a rendkívüli szünet kihirdetése, ezért ha a munkáltató állásidő jogcímén számolja el a távollétet, ez lényegében fizetés nélküli szabadságot jelent. Ez a megoldás munkajogi szempontból jogszerű, ugyanakkor figyelmen kívül hagyja, hogy a fenntartó a nevelési év egészére megkapja a foglalkoztatottak utáni, célhoz kötött költségvetési támogatást, a foglalkoztatottaknak pedig azt az üzenetet közvetíti, hogy a fenntartó, a munkáltató magára hagyja őket, ezért ezt egyáltalán nem javasoljuk, hiszen a veszélyhelyzet elmúltával minden munkavállalóra ismét szükségünk lesz.

A fentiek alapján javaslom, hogy a kialakult helyzetben a rendkívüli szünet alatt otthoni munkavégzés, illetve az átirányítás alkalmazásával keressenek megnyugtató megoldást az óvodai foglalkoztatottak helyzetére.

Budapest, 2020. március 23.

Dr. Maruzsa Zoltán
köznevelésért felelős államtitkár

Útmutató a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére szociális szakosított ellátást nyújtó, gyermekek átmeneti gondozását nyújtó, gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények és javítóintézetek részére

A Kormány a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendeletével az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki. Jelen útmutatóban szereplő iránymutatással segíteni kívánjuk a szociális szakosított ellátást nyújtó intézmények, a családok és gyermekek

átmeneti otthonai és a helyettes szülők, valamint a követendő eljárását. Az útmutatóban foglaltak a veszélyhelyzet kihirdetésének időpontjától, 2020. március 11. napjától a veszélyhelyzet visszavonásáig érvényesek.

I. A szociális szakosított ellátást nyújtó intézmények, a családok és gyermekek átmeneti otthonai és a helyettes szülők

Minden ellátási forma esetében szükséges.

- Az intézmény
 - folyamatosan tájékozódjon a megelőzéséhez kapcsolódóan közzétett információkról, a kiadott kormányhatározatokról és kormányrendeletekről, továbbá az ágazati útmutatókról (www.koronavirus.gov.hu, www.nnk.gov.hu, www.szocialisportal.hu, www.magyarkozlony.hu),
 - kövesse nyomon az Operatív Törzs bejelentései,
 - a hozzon intézkedésekről informálja az igénybevevőket és a dolgozókat,
 - a felmerülő kérdésekre adjon választ, valamint
 - minden információt adjon át arról, hogy mit tehetnek az igénybevevőket és a dolgozók maguk és a környezetük védelme érdekében

A szociális szakosított ellátást nyújtó intézményekben élő személyek koruk vagy állapotuk (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai- és szenvedélybetegek) és az átmeneti gondozást igénybevevő családok és gyermekeik az intézményi adottságokból fakadóan az új koronavírus kiemelt rizikó csoportját jelentik, így elengedhetetlen a prevenciós intézkedések betartása saját maguk és a munkatársak védelme érdekében. Az intézkedések legtöbbje ezen intézmények napi rutinja, viszont betartásuk jelenleg kiemelten fontos.

A következő intézkedések betartása szükséges:

- **Az Országos Tisztifőorvos elrendelte a látogatási és intézmény elhagyási tilalmat** (13305-8/2020/EÜIG számú és 13305-16/2020/EÜIG számú határozatával, ld. *Útmutató az Országos Tisztifőorvos határozatában foglaltak végrehajtásához* http://szocialisportal.hu/web/guest/hirmegjelenito/journal_content/56/10181/244514). **Ennek megfelelően a bejáratnál felhívás kihelyezése szükséges a tilalomról,** valamint az elérhetőségekről és kommunikációs csatornákról.
- Az Országos Tisztifőorvos 13305-19/2020/EÜIG számú 2020. március 19-én kelt határozatával kiegészítette a 13305-8/2020/EÜIG számú és a 13305-16/2020/EÜIG számú határozatait az alábbiakkal:
„III. Az éjjeli menedékhely kivételével azonnali felvételi zárlatot rendelek el Magyarország összes szakosított ellátást nyújtó szociális intézményében új felvételt kérő személyek esetén. A felvételi zárlat nem terjed ki az egészségügyi szolgáltatótól a járványügyi feladatok ellátása miatti átadásra kerülő személyekre. A szakosított ellátást nyújtó szociális intézmények az egészségügyi szolgáltatóktól kötelesek átvenni

az ellátásra szoruló személyeket. Új felvétel kizárólag különösen méltányolható helyzetben, az intézményvezető külön engedélyével lehetséges.”

Fenti rendelkezés értelmében az egészségügyi szolgáltatóktól átadásra kerülő személyeket a szakosított szociális intézmények kötelesek átvenni. **Az átvétel feltétele az átadásra kerülő személy negatív koronavírus tesztjének benyújtása, valamint nyilatkozat arra vonatkozóan hogy az átadásra kerülő személy az átadást megelőző 14 napban megelőző-elkülönítő elhelyezésben volt. Amennyiben az egészségügyi szolgáltató a negatív koronavírus tesztet és a megelőző-elkülönítő elhelyezésre vonatkozó nyilatkozatot nem nyújtja be, akkor az átvételt meg kell tagadni.**

- A látogatási és intézmény elhagyási tilalomra való tekintettel az intézmény **nem tagadhatja meg az igénybevevő egészségügyi intézményből történő visszatérését**, ha az igénybevevő egészségügyi fekvőbeteg intézménybe történő felvétele közvetlenül az intézményből történt. **Ebben az esetben az igénybevevő ellátását 14 napig elkülönítetten kell biztosítani.**
- **Ha az intézmény elhagyási tilalom időszaka alatt az igénybevevő önkényesen, az intézményvezető engedélye nélkül elhagyta az intézményt, csak akkor köteles az intézmény visszaengedni, ha az elkülönítését meg tudja oldani.**
- Az intézmény működéséhez elengedhetetlenül szükséges eszközök, anyagok, készletek (a továbbiakban: áru) beszállítóit az intézmény területére be lehet engedni, azonban az áru átvételére a szabadlevegőn (udvaron) vagy egy kijelölt épületrészben kerüljön sor. Az árufogadásra kijelölt épületrészt az ellátottak elől el kell zárni, az áru átvétel ideje alatt a kijelölt épületrészben az áru átvételére feljogosított munkatárs(ak) tartózkodhatnak. Az áru átvételét követően a épületrészt fertőtleníteni kell. A halasztható beszerzéseket későbbi időszakban kell realizálni.
- **Azokat a karbantartási és hibaelhárítási munkálatokat**, aminek elmaradása az intézmény folyamatos működését veszélyezteti, **el lehet végezni.** A halasztható feladatokat későbbi időpontban kell megvalósítani. A hibaelhárítást végző külső szervezet munkavégzését az intézmény által kijelölt munkatárs segítse, lehetőség szerint el kell kerülni az intézmény személyzetével és ellátottjaival történő további érintkezést. A munkálatok befejezésekor az érintett helyiséget, épületrészt indokolt esetben a lehetőségekhez képet fertőtleníteni kell.
- Ha az átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmény ellátottja jogviszonyának időtartama a veszélyhelyzet időtartama alatt jár le, és állapotánál fogva további, tartós elhelyezésre lenne szüksége, de a felvételi tilalom miatt ideiglenesen nem helyezhető el tartós bentlakást nyújtó intézményben, jogviszonyát a felvételi tilalom fennállását követő 60 napig meg lehet hosszabbítani.
- Szükséges a műszakra jelentkező munkatársak és önkéntesek nyilatkoztatása a műszak megkezdése előtt az egészségi állapotra és arra vonatkozóan, hogy az elmúlt időszakban került-e járványügyi szempontból kockázatot jelentő személlyel kapcsolatba.

- **Szükséges felkészülni a betegség tüneteit mutató igénybevevők izolációjára, átgondolni és írásban rögzíteni az elkülönítés gyakorlati megvalósítását** az intézmény rendelkezésére álló személyi és tárgyi feltételek figyelembevételével. Az izolációs tervben foglaltakról, a lakók elhelyezésében bekövetkező esetleges módosításokról (pl. átköltözés másik szobába) az érdekképviselői fórum tagjait, a lakókat és a dolgozókat tájékoztatni kell. A tájékoztatás céljából lakógyűlést nem lehet összehívni, azt egyéb módon kell megtenni.
- A munkatársak fokozottan figyeljék az igénybevevők esetében a tünetek megjelenését. **Szükséges a láz és légúti tünetek folyamatos monitorozása** az igénybevevők körében (naponta kétszeri lázmérőzés, és annak dokumentálása, a változások követésével). Koronavírusra utaló tünet megjelenése esetén haladéktalanul értesíteni kell az intézmény orvosát vagy a háziorvost, és haladéktalanul gondoskodni kell az elkülönítésről.
- **Koronavírusra utaló tünet esetén az ellátottat úgy kell tekinteni, mintha fertőzött lenne, és a járványügyi hatóság döntéséig az írásban rögzített izolációs tervben foglaltak szerint kell eljárni.**
- Az alapvető **higiéniai szabályok**, valamint a köhögési etikett **fokozott betartása szükséges** az igénybevevők és a munkatársak körében:
 - Kézmosási és –fertőtlenítési lehetőségek megteremtése (étkezés előtt és étkezés után, a lakókkal való érintkezés előtt és után, szennyezett felszínnel való érintkezés után).
 - A kéz higiénéről való tájékoztatás (plakát, piktogram a kézmosók fölött) kifüggesztése szükséges.
 - Papírtörölkők és szappan biztosítása a mosdókagylóknál.
 - Étkezés előtt szükséges az ellenőrzött kézmosás alkalmazása minden esetben.
 - Tüsszentés és köhögés esetén papír zsebkendő használata, amit azonnal szemetesbe kell dobni, majd alapos kézmosás szükséges.
 - A felsőruházat és a személyes textíliák gyakoribb tisztítása.
 - A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat, például a kézfogást, a puszt, a baráti ölelést mellőzni kell.
- Az intézmény elhagyási tilalom kivételi körébe eső esetekben és az éjjeli menedékhelyen az **intézménybe való belépéskor** – és az intézménybe való tartózkodás ideje alatt akár többször is – **szükséges az alapvető kézfertőtlenítés megtétele**, a kéz higiéné fenntartása, amelyet a munkatársaknak kötelező figyelemmel kísérni, ellenőrizni.
- Folyamatosan nyomon kell követni az ellátottak alap higiénés állapotát, a fürdésre, tisztálkodásra a ruha cseréjére fel kell hívni az ellátottak figyelmét.
- Az igénybevevők ruháit – ha a textília alkalmas a magas hőfokon történő mosásra 90-95 Celsius fokon szükséges mosni, amennyiben nem használnak fertőtlenítő mosószert vagy fertőtlenítő adalékot. Alacsonyabb hőfokú mosás esetén megfelelő a (gőzölős)vasalással történő fertőtlenítés is.

- **Az intézmények fertőtlenítő takarítását folyamatosan biztosítani szükséges** (beleértve a lakószobákat, közösségi helyiségeket, vizes helyiségeket és a munkatársak tartózkodására szolgáló helyiségeket is, korlát, kilincs, kapcsoló stb.), az igénybevevők takarításba történő bevonása kizárólag felügyelettel lehetséges.
- Az intézményben lévő **felületeket naponta több alkalommal fertőtleníteni kell**, különös tekintettel az asztalokra, székekre, matrachuzatokra, ágykeretekre és minden olyan tárgyra, amelyet az ellátottak saját maguk kezelnek (pl.: mikrohullámú sütő, televízió távirányító, számítógép, telefon, kulcs stb.)
- Az épületet és annak minden helyiségét naponta többször szükséges **átszellőztetni**.
- A közösségi terekben **kerülni kell a zsúfoltságot, az étkezések, alkalmával biztosítani kell a személyek közötti 1,5 méteres távolságot. Az igénybevevők közötti interakciókat a lehetőségekhez mérten minimalizálni szükséges.**
- A szociális szakosított intézményekben a készpénzzel történő térítési díj befizetést lehetőség szerint meg kell szüntetni, fel kell hívni a fizetési kötelezettséggel rendelkező személyek, hozzátartozók figyelmét arra, hogy fizetési kötelezettségüket átutalással vagy postai befizetéssel teljesítsék.
- **Elérhetővé kell tenni az igénybevevők számára a hozzátartozókkal való kapcsolattartáshoz szükséges telefon és számítógép használatot.** Javasolt az intézményben olyan helyiség kialakítása számítógép és internet használati lehetőséggel, ahol a lakó elkülönített módon tud virtuális kapcsolatot teremteni a szeretteivel. A számítógép használatához – amennyiben az szükséges – az intézmény nyújtson segítséget.
- Az intézmény elhagyását tiltó rendelkezésekre tekintettel, az alkohol fogyasztás hiányából adódó állapotváltozásra vonatkozó orvos által ajánlott terápia alkalmazása ajánlott.
- Azon **éjjeli menedékhelyek** esetében, amelyek nappali melegedővel azonos telephelyen találhatók célszerű biztosítani a folyamatos intézményben történő benntartózkodás lehetőségét. Az igénybevevőket még takarítás idejére se küldjük ki az intézményből. **Az éjjeli menedékhelyek beengedési eljárását ki kell egészíteni azzal, hogy a beengedést megelőzően a hajléktalan személy testhőmérsékletének az ellenőrzése kötelező.** A normálistól eltérő testhőmérséklet esetén haladéktalanul értesíteni kell az intézmény orvosát vagy a területi ellátási kötelezettség nélküli háziorvost.
- Az ellátottak figyelmét fel kell hívni arra, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt folyamatosan ugyanazon éjjeli menedékhely szolgáltatásait vegyék igénybe a fertőzésveszély csökkentésének az érdekében.
- **A hajléktalan személyek átmeneti szállásán és a hajléktalanok rehabilitációs intézményében** az intézmény elhagyási tilalommal érintett igénybevevők ételmezését az intézmény feladata megszervezni. Ehhez igénybe vehető a népkonyha, a szociális étkeztetés és az RSZTOP keretében nyújtott étkezés. Az igénybevevők részére történő bevásárlás az intézmény feladata.

- A hajléktalanok nappali ellátásához és átmeneti szállásához kapcsolódó **külső férőhely**en elhelyezett személyek a háttér intézményhez kapcsolódó infrastruktúrát nem használhatják, abba nem léphetnek be, ide nem értve a bejárat használatát, ha a külső férőhely kizárólag az átmeneti szállással közös bejáraton közelíthető meg.
- A **támogatott lakhatás** szolgáltatási tartalma az elrendelt intézmény elhagyási tilalomra tekintettel jelentősen változik. A napközbeni szolgáltatásokat a házon, lakáson belül kell megszervezni. Amelyik szolgáltatási elem igénybevételére nem oldható meg házon, lakáson belül, azok felfüggesztése szükséges a veszélyhelyzet idejére.
- **A gyermekek átmeneti gondozásában felvételi tilalom nincs.**
- **A gyermekek átmeneti otthonában és helyettes szülői ellátás keretében** a gyermekek és szülők kapcsolattartásánál a személyes találkozás helyett a telefonos és elektronikus kapcsolattartási formákat kell alkalmazni.
- Javasoljuk a napirend következetes betartását, hogy a gyermekek számára kiszámíthatóak legyenek a mindennapok.
- A **családok átmeneti otthonainál** a külön élő szülővel, a kapcsolattartásnál a telefonos és elektronikus formákat kell alkalmazni.
- Az intézmény elhagyási tilalom alatt **a családokat segíteni kell a bevásárlásban.** A bevásárlás történhet házhoz rendelés útján, valamint úgy, hogy az intézmény munkatársai végzik az élelmiszerboltban és a patikában a bevásárlást. A családok bank automatából vagy postán történő készpénz felvételéhez az intézmény segítséget nyújt, és ha gyalogosan megközelíthető, elkíséri, egyéb esetben elszállítja az igénybevevőt a legközelebbi bank automatához, postára.
- Külön figyelmet kell fordítani arra, hogy családok részére nyújtott ellátások és a megállapodások összhangban legyenek. Amennyiben a szükség szerinti ellátás helyett az ellátást bővíteni kell, hogy teljes körű ellátást kell biztosítani a család részére, akkor a megállapodásokban ezt át kell vezetni, és a térítési díjat az ellátásnak megfelelően kell megállapítani.
- A családoknak nyújtott tanácsadásnál kerüljék a személyes találkozásokat, azt telefonon, elektronikus formában szükséges megvalósítani (jogász, pszichológus, mentálhigiénés szakember). Várhatóan a tanácsadásokra nagyobb igény lesz a bezártság miatt.
- A gyerekek digitális oktatásban való részvételének biztosítása elsődlegesen a szülő feladata, de **amennyiben a szülők nem tudják biztosítani a gyermekek felügyeletét és tanulmányaik figyelemmel kísérését, a munkatársaknak kell ebben segítséget nyújtaniuk a családoknak.** Amennyiben a napi feladatok elvégzését nem hátráltatja, az intézményben rendelkezésre álló infokommunikációs eszközökkel a digitális oktatásban való részvételt segíteni kell. Az intézmény szintén nyújtson segítséget az oktatás során felmerülő nehézségek (tanulási probléma, értelmezési nehézség, oktatókkal való kapcsolattartás, gyakorlás stb.) napi szintű megoldásához.
- A gyermekétkeztetés igénybevételéhez az intézmény nyújtson segítséget a szülőknek.
- **A családok átmeneti otthonához tartozó külső férőhelyeken vagy félutas házban**

elhelyezett családok az intézmény infrastruktúráját nem használhatják, az intézmény területére nem léphetnek be.

II. A gyermekvédelmi szakellátásban és a javítóintézetekben

Minden ellátási forma esetében:

- A fenntartó (állami, egyházi és civil) biztosítsa a **szükséges fertőtlenítőszereket megfelelő mennyiségben**, valamint a szükséges védőfelszerelést, és nyújtson támogatást a szolgáltató intézménynek.
- A gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmény, a javítóintézet az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság (OGYSZB) és az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet
 - folyamatosan **tájékozódjon** a megelőzéshez kapcsolódóan közzétett információkról (www.koronavirus.gov.hu),
 - **kövesse nyomon** az Operatív Törzs bejelentéseit,
 - a szünetelő szolgáltatásokról, a meghozott intézkedésekről **tájékoztassa az ellátott gyermekeket, fiatal felnőtteket és a fiatalkorúakat (ellátottakat), a dolgozókat, az örökbe fogadni szándékozókat, a krízistanácsadásban részesülőket, a kapcsolattartásra jogosultakat**, a felmerülő kérdéseikre adjon választ,
 - minden **információt adjon át** arról, hogy mit tehetnek az ellátottak és a dolgozók maguk és a környezetük védelme érdekében.
- a munkatársak fokozottan **figyeljék az ellátottak esetében a tünetek megjelenését**, haladéktalanul **legyenek segítségükre és vegyék fel az érdekükben a háziorvossal telefonon a kapcsolatot**.
- A gyermekvédelmi intézményben, valamint a javítóintézetben ellátottak sorsának rendezése érdekében megvalósítandó együttműködések vonatkozásában **a szakemberek kerüljék az indokolatlan személyes találkozást**, elsősorban a nem személyes úton történő kapcsolattartási formák alkalmazására törekedjen, mint **levelezés, telefonkapcsolat, illetve az informatikai eszköz útján való kapcsolat**.
- Valamennyi gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmény területén a gyermekek, ellátottak oktatásán túl más **jelenléti képzés, így nevelőszülői képzések, továbbképzés megtartása nem megengedett**.

Otthont nyújtó ellátást, utógondozói ellátást biztosító nevelőszülői ellátás, gyermekotthoni (valamennyi gyermekotthoni típus) ellátás esetében:

- Az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésben vett **gyermekek kapcsolattartásra jogosult hozzátartozói a látogatási tilalomra tekintettel a kapcsolattartási jogukat a veszélyhelyzet időtartama alatt nem személyes találkozással gyakorolhatják**, vagyis a nevelőszülő otthonába, a gyermekotthonba, a kijelölt kapcsolattartási helyiségbe nem

léphetnek be, viszont az intézmények biztosítják a következő kapcsolattartási formákat: levelezés, telefonkapcsolat, illetve más informatikai eszközök használata. **Erről az érintetteket tájékoztatni szükséges.**

- **A gyermekek, ellátottak szabadlevegőn tartózkodását minimum naponta egy óra időtartamban biztosítani kell.**
- **A gyermekek, az ellátottak folyamatos felügyeletének, ellátásának biztosítása, az iskolai tanulmányokat folytató gyermekek, fiatal felnőttek tanulásának támogatásának megszervezése** a fenntartó és az intézményvezető/nevelőszülői hálózat vezetőjének együttes feladata. Ennek biztosításához **túlmunka elrendelése lehetséges.**
- **A gyermekek, az ellátottak lelki egészségének védelme, pszichés egyensúlyuk megőrzése, a digitális tanrend szerinti tanulmányi kötelezettség teljesítése** érdekében különösen fontos a gyermekek, fiatal felnőttek mellett **a gyermekotthonban, nevelőszülői hálózatban dolgozó segítő foglalkozású szakemberek** (pl. pszichológus, mentálhigiénés szakember **intenzív támogatása.**
- Ha az **ellátott gyermek járványügyi zárlat alá helyezéséről döntött a járványügyi hatóság,** és végrehajtási helyként a gondozási helyet határozta meg, akkor **a gondozási helyen biztosítani kell az elkülönített elhelyezését, a határozatban foglaltak szerint.**
- Az engedély nélküli eltávozásról visszatérő **gyermek gondozási helyen történő elkülönítést is akkor kell biztosítani,** ha azt a járványügyi hatóság elrendelte.
- Ha a nevelésbe vétel felülvizsgálatának tervezett időpontja a kihirdetett egészségügyi veszélyhelyzet idejére esik, **a gyermek gondozási helye a gyermekvédelmi nyilvántartás (GH-3) adatlapját a gyámhatóság felhívására továbbítja.**
- A gyermekvédelmi szakellátásban részesülő nevelőszülőnél, gyermekotthonban elhelyezett óvodás, iskolás gyermekek, tanulók részére **az ingyenes intézményi gyermekétkeztetés biztosítása** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében – a digitális oktatás ideje alatt is – kötelező feladata a települési önkormányzatoknak, **amelyre vonatkozó igényét a nevelőszülő, a gyermekotthon (lakásotthon) vezetője bejelenti** a gyermek gondozási helye szerinti települési önkormányzatnak. A feladat teljesítése érdekében az érintettek részéről szoros együttműködés szükséges.
- **A nagykorúságát a kihirdetett egészségügyi veszélyhelyzet idején elérő és az utógondozói ellátása elrendelése iránt a gyámhivatalhoz kérelmet benyújtó fiatal felnőtt számára,** az önjogúvá válását követően az **ellátást a gondozási helyén biztosítani szükséges** abban az esetben is, ha a gyámhivatal az utógondozói ellátás elrendeléséről szóló határozatot még nem hozta meg.
- **A külső férőhelyen biztosított utógondozói ellátás esetén a fiatal felnőttet kérelmére be kell fogadni** a fenntartóhoz tartozó **gyermekotthonba** (pl. kollégium bezárása, munkahely elvesztése, egészségi állapot romlása).

Javítóintézetek esetében:

- **A látogatási tilalom érinti** a javítóintézeti ellátásban részesülő növendékek kapcsolattartási jogát is, a személyes találkozás nem megengedett, **a kapcsolattartásra**

feljogosított személyek nem léphetnek a javítóintézet területére. A személyes találkozás helyett telefonbeszélgetés, levelezés a digitális úton történő távbeszélgetés lehetséges.

- **Az intézmény-elhagyási tilalom ideje alatt** a javítóintézeti ellátásban részesülő fiatakorút megillető kapcsolattartási formák közül **a kimenő, az eltávozás és a szabadság nem megengedett** és az intézményen kívüli helyszínek látogatása – kivéve a szükséges egészségügyi vizsgálatokat, kezeléseket – nem engedélyezhető.
- **A fiatakorúak szabadlevegőn tartózkodását minimum naponta egy óra időtartamban biztosítani kell.**
- **A javítóintézetből elbocsátott gyermeket szabadítása esetén a szülő vagy más törvényes képviselő részére kell kiadni, aki a javítóintézetbe nem léphet be, ennek során a személyes találkozások minimalizálására kell törekedni.**

Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatások esetében:

- A gyermekek törvényes képviselővel és vagyonkezelésével összefüggő **jognyilatkozatokat a gyermekvédelmi gyámok írásban teszik meg, illetve a gyámhatósági eljárásokban a kép- és hangkapcsolatot egyidejűleg biztosító elektronikus úton is megtehetik a nyilatkozataikat.**
- **A gyermekvédelmi gyám a gyámsága alatt álló gyermekkel lehetőség szerint elektronikus úton és telefonon tart kapcsolatot, tekintettel a látogatási tilalomra.**
- **A gyermekvédelmi gyám továbbra is jogosult és köteles a gyermek érdekében szükséges azonnali intézkedéseket megtenni, valamint írásban előterjeszteni az azonnali intézkedést igénylő eljárások megindítására vonatkozó kérelmét.**
- **Ha a nevelésbe vétel felülvizsgálatának tervezett időpontja a kihirdetett egészségügyi veszélyhelyzet idejére esik, a gyermekvédelmi gyám és a gyermekvédelmi nyilvántartás (TESZ-3) adatlapját a gyámhatóság felhívására továbbítja.**
- **Ha a gyámhatóság a gyermekvédelmi gyámot felhatalmazta a két napra történő eltávozás és két napnál hosszabb szabadság engedélyezésére, az intézmény-elhagyási tilalom időtartama alatt a gyermekvédelmi gyám a gyermek számára nem engedélyezi az intézmény területének elhagyását. Az intézmény elhagyása kizárólag az Országos Tisztifőorvos határozatában nevesített esetben (közeli hozzátartozó halála) engedélyezhető.**
- **megyei/fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság a gyermek személyes jelenlétét igénylő vizsgálatait szünetelteti. A bizottság a krízishelyzetben lévő gyermek azonnali speciális gyermekotthoni elhelyezéséhez, nevelési felügyelete elrendeléséhez és egyéb más esetekben, szakmai véleményét a rendelkezésére álló vizsgálati eredmények, dokumentumok, előzményiratok alapján alakítja ki.**
- **A támogatott gyermekvédelmi közvetítés, a felügyelt kapcsolattartás – a személyes találkozás elkerülése érdekében és a látogatási tilalom miatt – szünetel. Erről az érintetteket tájékoztatni szükséges.**
- **Örökbefogadás előtti eljárás:** csak a személyes kapcsolatfelvételt nem igénylő feladatok látandók el.

- **Az örökbe fogadni szándékozók tájékoztatása, kérelmük felvétele:** Amennyiben az örökbe fogadni szándékozó írásban (postai úton vagy e-mailen) nyújtja be kérelmét, **a kérelem benyújtása időpontjának az írásbeli kérelem benyújtásának időpontját kell tekinteni** akkor, ha az örökbe fogadni szándékozó az egészségügyi veszélyhelyzet elmúltával – személyes tájékoztatást követően – megerősíti kérelmét. Erről az ügyfeleket írásbeli kérelmük benyújtását követően tájékoztatni szükséges.
- **A folyamatban lévő alkalmassági vizsgálatok:** a környezettanulmány elkészítésére, valamint a pszichológiai vizsgálat elvégzésére nincs lehetőség, emellett az **örökbefogadói tanfolyamok szervezése is szünetel. Erről az érintett örökbe fogadni szándékozókat tájékoztatni szükséges.**
- **Örökbefogadások előkészítése**
 - **A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekek örökbefogadásának előkészítése a látogatási tilalomra tekintettel szünetel. Azokban az esetekben, amelyekben** a gyermek megtekintése megtörtént, és az örökbe fogadni szándékozók szeretnék folytatni az örökbefogadási célú ismerkedést a gyermekekkel, a veszélyhelyzet visszavonásáig erre személyesen nincs lehetőség.
 - **Az újszülött nem gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekek örökbefogadását szükséges elősegíteni,** a hatályos szabályok szerint kiválasztva a leendő örökbe fogadni szándékozókat.
 - **A gyermek kötelező gondozási időre történő kihelyezése előtt továbbra is meg kell győződni a feltételek meglétéről. A szakemberek az egy hónapnál régebbi környezettanulmány esetén a feltételek meglétéről elsősorban digitális eszközök használatával, kép- és hangkapcsolat útján győződnek meg, amelyről tájékoztatják az örökbefogadási ügyben eljáró gyámhatóságot. A kötelező gondozásra kihelyezett gyermekek esetében javasolt, hogy a szakszolgálat munkatársai az örökbefogadó családokkal, gyermekekkel, folyamatban lévő nemzetközi örökbefogadás esetén az örökbefogadási szervezetek képviselőivel, elsősorban kép- és hangkapcsolat útján tartsanak kapcsolatot; személyes találkozásra csak akkor kerüljön sor, ha az feltétlenül szükséges a gyermekek beilleszkedése, az örökbefogadás megvalósulása céljából.**
- **Örökbefogadások utánkövetése**

Az aktuális kötelező utánkövetések esetében indokolt az **örökbefogadó családokkal felvenni a kapcsolatot**, felmerülő problémáikat **elektronikus eszköz igénybevételével, lehetőleg kép- és hangkapcsolat útján** kezelni, továbbá tájékoztatni őket arról, hogy a személyes tanácsadás formájában történő utánkövetésre a veszélyhelyzet visszavonását követően lesz lehetőség, és **az utánkövetési jelentések is a személyes tanácsadást követően készülnek el.**
- **Válsághelyzetben lévő várandós anya számára krízistanácsadás**

A válsághelyzetben lévő várandós anyák, vérszerinti szülők számára szükséges továbbra is biztosítani a krízistanácsadást, amely továbbra is a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok feladata abban az esetben, ha a közhasznú szervezet nem vállalja azt. A

krízistanácsadás során – személyes találkozás esetén – meg kell tartani a biztonságos távolságot és használni kell a fertőzés megelőzését szolgáló eszközöket.

Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság (OGYSZB)

- Az OGYSZB a gyermek **személyes jelenlétét igénylő vizsgálatait szüneteltetni**. Amennyiben az OGYSZB javaslata szükséges krízishelyzetben lévő gyermek azonnali központi gyermekotthoni elhelyezéséhez, továbbá egyéb más eseteken, az OGYSZB – megkeresés alapján – **szakmai véleményét a rendelkezésére álló vizsgálati eredmények, dokumentumok alapján alakítja ki**.

Budapest, 2020. március 22.

Prof. Dr. Kásler Miklós
miniszter

Az óvodai beiratkozással kapcsolatos tudnivalók a veszélyhelyzet idejére

Tisztelt Intézményfenntartó Asszony!

Tisztelt Intézményfenntartó Úr!

Az emberi erőforrások minisztere – *a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendeletre* figyelemmel – *a 2020/2021. nevelési, illetve tanévre történő óvodai, valamint általános iskolai beiratkozásról szóló 7/2020. (III. 25) EMMI határozatában* (a továbbiakban: EMMI határozat) a 2020/2021. nevelési évre történő óvodai beiratkozások vonatkozásában egyedi eljárási szabályokat határozott meg, melyre jelen levelükben részletesen kitérünk. **Kérjük, hogy ezeket figyelmesen olvassák el és ennek megfelelően járjanak el, illetve ez alapján tájékoztassák az érdeklődő szülőket, törvényes képviselőket** (a továbbiakban együtt: szülő) is.

1. A kötelező felvételi körzettel nem rendelkező óvodák felvételi eljárása

A kötelező felvételi körzettel nem rendelkező óvodák 2020. április 17-éig fogadják a szülők beiratkozásra vonatkozó szándéknyilatkozatait – melyben a szülőknek meg kell jelölniük a gyermek kötelező felvételt biztosító óvodájának adatait is. A szándéknyilatkozatokat elektronikus úton, telefonon vagy különösen indokolt esetben személyesen tehetik meg a szülők a kiválasztott óvoda felé.

A kötelező felvételi körzettel nem rendelkező óvodák az óvodai beiratkozásokat április 2. és április 20. között tartja meg **a veszélyhelyzet által megkövetelt egészségügyi szempontokra különös figyelemmel**. A szülők által megadott szándéknyilatkozatok alapján elkészítik a beiratkozás időpontjára vonatkozó beosztást, melyről az érintett szülőket haladéktalanul értesítik. A kötelező felvételi körzettel nem rendelkező óvoda vezetője **a gyermek óvodába történő felvételéről 2020. április 20-ig dönt**, és erről írásban értesíti a **szülőket, valamint az érintett gyermek kötelező felvételi lehetőségét biztosító óvoda vezetőjét**. A gyermek felvételét követően a gyermeket be kell jelenteni a KIR személyi nyilvántartásába.

2. A kötelező felvételi körzettel rendelkező óvodák felvételi eljárása

A kötelező felvételt biztosító óvoda – szükség szerint a település többi kötelező felvételt biztosító óvodájával és fenntartójával egyeztetett módon – a fenntartójától megkapott lista alapján **2020. április 21-ig felveszi a felvételi körzetébe tartozó valamennyi olyan gyermeket, akik vonatkozásában nem érkezett hozzá jelzés arról, hogy másik óvoda felvette volna őket.** Ezekben az esetekben a beiratkozáshoz szükséges iratok bemutatására a gyermek első óvodai nevelésének napján kerül majd sor. A gyermek felvételét követően a felvételtől írásban értesíteni kell az érintett szülőt, valamint a gyermeket be kell jelenteni a KIR személyi nyilvántartásába.

Abban az esetben, ha a kötelező felvételt biztosító óvoda a felvételi kötelezettségének teljesítését követően a szabad férőhelyei alapján további felvételi kérelmeket is teljesíteni tud, úgy a hozzá beérkezett, nem a felvételi körzetben élő gyermekek felvételére vonatkozó szülői szándéknyilatkozatok alapján folyamatosan, **a veszélyhelyzet által megkövetelt egészségügyi szempontokra különös figyelemmel** beiratkozási beosztást készít és erről az érintett szülőt haladéktalanul értesíti. A kötelező felvételi körzettel rendelkező óvoda a felvételi körzetébe nem tartozó gyermekek felvételére vonatkozóan legkésőbb **2020. április 30-áig döntést hoz,** melyről írásban értesíti az érintett szülőket, valamint a gyermek kötelező felvételét ellátó óvoda vezetőjét és az érintett gyermeket bejelenti a KIR személyi nyilvántartásába.

Abban az esetben, ha Ön kötelező felvételi körzettel rendelkező óvodát tart fenn, 2020. február 28-án küldött, KIR/899-2/2020. ügyiratszámú levelünkben értesítettük az óvodaköteles korú gyermekek nyilvántartásának megnyitásáról, illetve a belépéshez szükséges tudnivalókról. Kérjük, hogy ez alapján a levelünk alapján – amennyiben ezt még nem tette meg – gondoskodjon a kötelező felvételt biztosító óvodája számára a beiratkozáshoz szükséges gyermekek adatait tartalmazó lista megküldéséről.

Tájékoztatjuk, hogy a felvétellel kapcsolatos tudnivalókról az Oktatási Hivatal *a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet* 20. § (1c) bekezdése alapján értesítést küld az érintett gyermekek lakcímére is postai úton. A postai értesítések a kézbesítési időtől függően várhatóan 2020. április 6-10. között fognak megérkezni.

Budapest, 2020. március 27.

Együttműködését köszönjük!

Oktatási Hivatal

Tájékoztató a kötelező felvételt biztosító óvodák fenntartói részére

Tisztelt Fenntartó Asszony!

Tisztelt Fenntartó Úr!

2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) feladata – többek között – az óvodaköteles gyermekek nyilvántartásának vezetése a *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* (a továbbiakban: Nkt.) 45. § (8) bekezdés, valamint az *Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet* 15/F. § értelmében. Ezen feladathoz kapcsolódóan a Hivatal adatokat szolgáltat a kötelező felvételi körzetben felvételt biztosító intézmények fenntartói számára az óvodaköteles korba lépő, valamint az óvodaköteles korú gyermekekről.

A mai napon – a fentiekben megjelölt feladathoz kapcsolódóan – a Hivatal elindította az óvodaköteles gyermekek nyomon követését biztosító informatikai rendszerét. A rendszerbe a <https://www.kir.hu/kir2tankot> oldalon lehet bejelentkezni, a *Fenntartói belépés* menüpontban a fenntartó nyolcjegyű KIR fenntartói azonosítójának megadásával (felhasználónévként is az azonosítót kell feltüntetni) és a hozzá kapcsolódó jelszó megadásával. Amennyiben nem ismert a nyolcjegyű fenntartói azonosító, úgy a KIR publikus intézménykeresőjében (https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso) a fenntartó neve alapján, a találati listában a fenntartó adatainak megtekintésével kinyerhető a szükséges adat.

Abban az esetben, ha elfelejtette a fenntartói azonosítóhoz (felhasználónévhez) tartozó jelszót, a www.oktatas.hu oldal *KIR hivatali ügyek* menüpontjának a *KIR Fenntartói jelszó módosítása, elfelejtett fenntartói jelszó* menüpontjában vagy a https://www.kir.hu/kir2_pass direkt linken igényelhető. A jelszót a rendszer a KIR intézménytörzsi nyilvántartásban rögzített e-mail címre küldi ki. Abban az esetben, ha ez az e-mail cím elavult, az adatszolgaltatas@oh.gov.hu címen kérheti ennek módosítását egy hivatalos (aláírt, lepecsételt) kérelem beküldésével. Az e-mail cím módosítását követően már tud új jelszót igényelni a fentebb részletezett módon.

A rendszer használatával kapcsolatban a következő információkra hívom fel a figyelmét:

1. A bejelentkezést követően a nyitólapon jelennek meg a legfontosabb adatok az Önök illetékességi területén tartózkodási címmel vagy állandó lakcímmel rendelkező gyermekekről. A rendszer össze van kötve a KIR személyi nyilvántartással, a kötelezettség teljesítése, illetve nem teljesítése az ott szereplő jogviszonyadatok alapján, az illetékességi területek pedig a Belügyminisztérium személyiadat- és lakcímnnyilvántartásából (SZL) kapott lakóhelyadatok alapján kerülnek megállapításra. A kötelezettek között tehát kizárólag azok a gyermekek szerepelnek, akik szerepelnek a Belügyminisztérium SZL nyilvántartásában.
2. Az összes, az Önök illetékességi területén lévő gyermekek számát a kötelezettségüket teljesítő (zöld blokk) és kötelezettségüket nem teljesítő (piros blokk) gyermekek száma adja. **Fontos, hogy a kötelezettségüket nem teljesítők között azok szerepelnek, akiknek az adott évben (2020) fennálló vagy jövőbeli kötelezettségük**

van és jelenleg nincs nyitott, óvodai jogviszonyuk a KIR személyi nyilvántartás alapján. Ez alapján tehát – az óvodai beiratkozásig – itt szerepelnek azok a gyermekek is, akik leendő első osztályosként még csak óvodai jogviszonnyal rendelkeznek. A nyitólapon megjelölt halasztók (sárga blokk) tartalmazzák azoknak a listáját, akik bár életkoruk alapján óvodakötelezettek, vagy adott évben azzá válnak, de rendelkeznek 2019. december 31-ig a jegyző által, 2020. január 1-jétől a területileg illetékes járási hivatal által kiadott felmentéssel vagy a bölcsőde által bejelentett halasztással az óvodakezdésüket illetően, vagy bejelentést tettek, hogy óvodakötelezettségüket külföldön teljesítik, így a magyarországi kötelezettségük szünetel. A negyedik (rózsaszín) blokkban pedig azok szerepelnek, akik 2020 szeptemberében érik el az óvodaköteles kort (és nem rendelkeznek érvényes halasztással). **Az óvodai beiratkozás előkészítéséhez tehát azoknak a listáját kell legyűjteni, akik ebben a blokkban meghatározott szűrőfeltételeknek felelnek meg.**

3. Az egyes blokkokban a *Tovább a gyermekek, tanulókhoz* gombra kattintva érhető el azoknak a beállításoknak megfelelően szűrt érintetti lista, ami az adott, nyitólapon szereplő blokk leírásának felel meg. Az így előállt listákat az *Exportálás* gomb használatával lehet kinyerni. Ezek a szűrőbeállítások egyedileg is használhatóak a *Kötelezettségek* menüpontban, ahol lehetőség van szűrés nélkül valamennyi, az illetékességi területen érintett gyermeket listázni, vagy egyedi szűrőfeltételeknek megfelelően listát készíteni, illetve egyedi keresést indítani. **Fontos, hogy kizárólag olyan gyermek adatának keresésére, illetve megtekintésére van lehetőség, aki a fenntartó illetékességi területén tartózkodási címmel vagy lakcímmel rendelkezik.**

Tájékoztatom, hogy a halasztással rendelkezők esetében a Hivatal a jegyzőktől begyűjtötte azoknak a gyermekeknek a listáját, akiknek a jegyzők kiadtak olyan engedélyt, mely alapján az érintettek később kezdik meg az óvodai kötelezettségük teljesítését, mint ahogyan az az életkoruk alapján indokolt lenne. Ezen kívül a járási hivatalok, valamint a bölcsődék március hónapban kapnak majd hozzáférést a rendszerhez, hogy rögzíthessék azoknál a gyermekeknél a halasztási adatokat, akik nem kezdik meg 2020 szeptemberében az óvodakötelezettségük teljesítését annak ellenére, hogy 2020. augusztus 31-éig betöltik a harmadik életévüket.

Felhívom figyelmét, hogy bár *a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet (VIII. 31.) 20. § (7) bekezdése* értesítési kötelezettséget ír elő a kötelező felvételt biztosító óvoda vezetője számára, melyben jelzi a Hivatal számára, ha valamely gyermeket nem írtatták be, ebben az esetben **a Hivatal külön értesítésére nincs szükség.** Tekintettel arra, hogy a köznevelési intézmények a KIR tanulói nyilvántartásban öt napon belül bejelentik az új jogviszonyokat, illetve az egyéb változásokat, így a **Hivatal a központi nyilvántartás alapján nyomon tudja követni a változást,** külön bejelentésre nincs szükség.

A rendszer használatát segítő felhasználói útmutató elérhető a rendszer jobb felső sarkában megnyitható legördülő lista *Súgó* menüpontjából vagy a következő direkt linken: <https://www.kir.hu/kir2tankot/test/Content/Sugo.pdf>.

Amennyiben a felhasználói útmutató áttanulmányozását követően további segítségre lenne szüksége, kérem, hogy keresse ügyfélszolgálatunkat a 1/374-2450 telefonszámon hétfőtől csütörtökig 8:00-16:30 óra között pénteken 8:00-14:00 óra között, vagy írjon e-mailt az adatszolgaltatas@oh.gov.hu címre.

Budapest, 2020. február 28.

Urbán Ferenc Ábel

főosztályvezető

Oktatási Hivatal

Köznevelési Nyilvántartási Főosztály

A bentlakásos szociális intézmények COVID-19 fertőzéssel kapcsolatos felkészülési és infekciókontroll feladatai

A bentlakásos szociális intézményekben kialakuló COVID-19 fertőzéseknek, illetve járványoknak különösen súlyos hatásai és következményei lehetnek, mivel az ellátott, illetve gondozott személyek életkoruk, esetleges alapbetegségeik vagy egyéb egészségproblémáik (pl. szellemi hanyatlás) miatt fokozottan veszélyeztetettek és az eddigi járványügyi adatok alapján körükben a betegség kedvezőtlen kimenetelének kockázata magas.

A bentlakásos szociális intézmények vezetőinek a következő intézkedéseket szükséges bevezetniük a COVID-19 fertőzésekkel, illetve esetleges járványokkal kapcsolatos felkészülés és infekciókontroll terén.

A korábban kiadott Miniszteri Utasítások továbbra is érvényben vannak, az eljárásrend azokat egészíti ki.

Adminisztratív intézkedések

- Egyeztetni javasolt a területileg illetékes népegészségügyi hatósággal az adott intézményben indokolt intézkedésekről.
- Minden intézményben létre kell hozni egy csoportot, vagy legalább ki kell jelölni egy személyt, aki az adott intézményben a COVID-19 fertőzések megelőzésével, illetve az esetlegesen kialakuló járványokkal összefüggő feladatokért felelős. E csoport/személy feladata, hogy
 - ismerje és kövesse a COVID-19 fertőzésekkel/járványokkal kapcsolatos mindenkor érvényes országos eljárásrendet, és annak alapján helyi eljárásrendet állítson össze, amelyet az országos iránymutatás módosításainak megfelelően szükség szerint módosít;
 - gondoskodjon arról, hogy a helyi eljárásrend mindenképpen tartalmazza a COVID-19 fertőzésre jellemző tüneteket mutató ellátottak/gondozottak

(COVID-19 fertőzésre gyanús esetek) észlelésével és bejelentésével kapcsolatos helyi eljárásokat, a gyanús (esetlegesen a megerősített) esetek elhelyezésére vonatkozó szabályokat, valamint a gyanús (esetlegesen a megerősített) esetek ellátása, illetve gondozása során alkalmazandó, alapvető infekciókontroll szabályokat;

- biztosítsa, hogy minden dolgozó megkapja a szükséges infekciókontroll képzést, beleértve a kézhigiénére és az egyéni védőeszközök használatára vonatkozó gyakorlati oktatást;
 - biztosítsa a megfelelő kézfertőtlenítőszer, egyéni védőeszközök rendelkezésre állását;
 - biztosítsa a takarítási, fertőtlenítési és hulladékkezelési eljárások intézményi felmérését, és hiányosságok esetén a szükséges eljárások bevezetését;
 - biztosítsa, hogy az intézményben kellő számú kézmosó álljon rendelkezésre;
 - naprakész terveket dolgozzon ki az ellátás folyamatosságának biztosítására a dolgozók megfertőződése vagy elkülönítése esetén;
 - kísérje figyelemmel az országos szervek és a területileg illetékes népegészségügyi hatóság tájékoztatását az országos, megyei és helyi COVID-19 járványügyi helyzetről.
- Ki kell jelölni egy olyan dolgozót (pl. infekciókontroll nővért), aki az intézmény valamennyi dolgozójának infekciókontroll oktatásáért felelős (ideértve a betegelhelyezés módját, a kézhigiénét és az alapvető infekciókontroll óvintézkedéseket).
 - Az ápolási feladatok oktatására ki kell jelölni egy olyan személyt, aki rendelkezik felsőfokú szakirányú egészségügyi szakképesítéssel (javasolt a helyi ismeretekkel is rendelkező megyei/járási vezető ápoló). A továbbképzések során jelenléti ív vezetése kötelező és a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretekről az intézet orvosa és az oktatásra kijelölt személyek előtt dokumentáltan be kell számolni.
 - Az intézmény összes bejáratánál tájékoztatót kell kihelyezni, hogy Magyarországon jelenleg általános látogatási tilalom van érvényben a szociális intézményekben. Az esetleges kivételt jelentő látogatók (pl. ügyintézőt végző személy) számára biztosítani kell a COVID-19 fertőzés tüneteivel kapcsolatos tájékoztatást, figyelmeztetve az ilyen tüneteket mutató látogatókat, hogy ne lépjenek be az intézménybe. A *COVID-19 fertőzésre jellemző*: láz (vagy időseknél, immunokompromittáltaknál, NSAID szedőknél láz érzete), száraz vagy produktív köhögés, fáradékonyság; a *COVID-19 fertőzésben előfordulhat*: nehézlégzés, torokfájás, fejfájás, izom- vagy ízületi fájdalom, hidegrázás; a *COVID-19 fertőzésben ritkán előfordul*: hányás, hasmenés. A COVID-19 fertőzés néhány járványügyi szempontból fontos jellemzőjét az 1. sz. mellékelt tartalmazza.
 - Gondoskodni kell arról, hogy az intézményben dolgozó, illetve oda belépő valamennyi személy megfelelő kézfertőtlenítést végezzen (kézmosás meleg vízzel és szappannal, vagy alkoholos kézfertőtlenítőszer használata) és ügyeljen a köhögési etiketre.
 - Amennyiben lehetséges, minden ellátott/gondozott szobáján belül és kívül, valamint a közösségi terekben alkoholos kézfertőtlenítő-adagolókat kell elhelyezni. Ha nincs elég

alkoholos kézfertőtlenítőszer, a legmagasabb prioritást a betegellátás helyszínén való elérhetőségük kapjon.

- Biztosítani kell a szappan és papírtörölköző elérhetőségét a kézmosáshoz. Amennyiben papírtörölköző nem áll rendelkezésre, rendszeresen (minimum naponta 4x) cserélni kell a textil törölközőket, az ellátottnak pedig saját törölközőt kell használni a kézmosáshoz.
- Az intézménybe visszatérő ellátottnál/gondozottnál ellenőrizni kell, hogy nem állnak-e fent esetleg COVID-19 tünetei. A tüneteket mutató ellátottak/gondozottak esetén be kell tartani a megfelelő infekciókontroll intézkedéseket (ld. alább). A fekvőbeteg ellátó intézmények esetében a kiadási kritérium a negatív eredményű PCR (lásd eljárásrend, COVID-19 betegek kibocsátási feltételi). Amennyiben PCR vizsgálat nélkül történik a visszavétel, akkor 14 napig izolációs teremben kell elhelyezni az ellátottat. COVID-19 igazolt vagy gyanús beteggel nem lehet egy elkülönítő helységben elhelyezni.
- Minden ellátott/gondozott napi szintű ellenőrzésének bevezetése indokolt a tünetek kikérdezésével illetve napi kétszer (panasz és hidegrázás esetén azonnal) testhőmérséklet mérése érintés nélküli lázmérővel vagy minden egyénnél történő alkalmazás után fertőtlenített lázmérővel.
- Intézkedni kell arról, hogy a COVID-19 fertőzésre jellemző tüneteket mutató dolgozók ne menjenek munkába, hanem egy előre megadott telefonszámon értesítsék az intézményt a tüneteikről és otthonukban különítsék el magukat, a háziorvos egyidejű tájékoztatása mellett.
- Külön ki kell jelölni a kizárólag a gyanús vagy megerősített COVID-19 esetek ellátásában résztvevő dolgozókat, a COVID-19 fertőzés többi ellátottra/gondozottra való áttérjedésének megelőzése érdekében.
- A dolgozók figyelmét fel kell hívni arra, hogy minimális mértékben használják a tömegközlekedést, illetve kerüljék a zsúfolt tereket és a más emberekkel való találkozást. Meg kell ismertetni velük a lakosságra vonatkozó, mindenkor aktuális kormányzati intézkedéseket.
- A feltétlenül szükséges látogatások során is gondoskodni kell a megfelelő távolságtartásról, miközben azonban fontos odafigyelni az ellátottak, gondozottak társas igényeinek kielégítésére is.
- Célszerű kapcsolatot kialakítani a területileg illetékes népegészségügyi hatóság, illetve a közelben lévő kórházak infekciókontroll szakembereivel, hogy azok tanácsaikkal segíthessék az infekciókontroll intézkedések megvalósítását. A bentlakásos szociális intézmény kérheti segítségüket az egyéni védőeszközök és egyéb tárgyi eszközök szükséges mennyiségének meghatározásának módjában is.

Teendők a COVID-19 tüneteit mutató ellátottakkal/gondozottakkal kapcsolatban

- A COVID-19 fertőzés gyanúját felvető ellátott/gondozott esetén haladéktalanul értesíteni kell az illetékes népegészségügyi hatóságot, valamint a szerződött háziorvost, a mintavétel, illetve az esetleges aktív fekvőbeteg-ellátásba való áthelyezés érdekében.

- **Az intézmény orvosának a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) mindenkor érvényes eljárásrendje alapján kell a COVID-19 fertőzés gyanúját megállapítani és az abban foglaltaknak megfelelően kell eljárnia azzal a kitétellel, hogy az intézményben maradó gyanús beteg esetén is el kell végezni a vírus kimutatására irányuló mintavételt és a PCR vizsgálatot meg kell kérni. Az esetdefiníciókat az 2. sz. mellékelt tartalmazza.**
- Az NNK hatályos eljárásrendje alapján az intézmény orvosa dönt, hogy fennáll-e a COVID-19 fertőzés gyanúja, emellett a beteg alapbetegségei és a klinikai kép alapján dönt arról, hogy szükséges-e a megbetegedett gondozott hospitalizációja. Az orvos azonnali döntéseire, illetve a betegútra vonatkozó útmutatót a 3. sz. melléklet tartalmazza.
- A kórházi kezelést nem igénylő, de a COVID-19 tüneteit mutató betegeket egyágyas, komfortos szobákban szükséges elkülöníteni. Ha több ilyen beteg van, akkor lehetőleg külön részleget kell számukra létesíteni, lehetőség szerint kijelölt ellátó személyzettel. Az elkülönítésre vonatkozó rendelkezéseket a 4. sz. melléklet tartalmazza.
- Az intézményben elkülönített betegek, valamint a járványügyi vizsgálat alapján szoros kontaktok esetén helyben szükséges mintavételezés SARS-CoV-2 kimutatására szolgáló PCR vizsgálatra. A mintavételezésre kerülő kontaktokról, azok számáról a járványügyi vizsgálat alapján az illetékes járási/kerületi népegészségügyi hatóság dönt. A mintavételezési útmutatót az 5. sz. melléklet tartalmazza.
- Biztosítani kell, hogy minden dolgozó tudatában legyen, melyek azok az ellátottak/gondozottak, akik a COVID-19 tüneteit mutatják, illetve gyanús, valószínűsített vagy megerősített esetek.
- Ajánlott poszterek kihelyezése minden szoba ajtajára a legfontosabb megelőző és infekciókontroll szabályokkal, különösen a gyanús, valószínűsített vagy megerősített COVID-19 esetek környezetében.
- A légúti fertőzésben szenvedő ellátottakkal/gondozottakkal kontaktusba kerülő egészségügyi és nem egészségügyi dolgozóknak sebészi orr-szájmaszkot (vagy, amennyiben az elérhető, FFP2 respirátort), védőszemüveget, védőruhát, kesztyűt és sebészi sapkát kell viselniük.
- Az egyéni védőeszközök szakszerű fel- és levételére vonatkozó szabályokat minden dolgozónak be kell tartania (6. sz. melléklet).

Az egyéni védőeszközök felvétele előtt, a kesztyű levétele után, illetve valamennyi védőfelszerelés levétele után azonnal kezet kell fertőtleníteni.

A COVID-19 gyanús vagy fertőzött beteg ellátása során az orvos elrendelése alapján dokumentáltan végzett egyes alapvető és szakápolási tevékenységek:

(Szociális otthonban katasztrófa helyzet esetén sem lehet lélegeztetést végezni!)

- Alapápolási feladatok:

Alap ápolási tevékenységek során az EMMI által COVID-19 eljárásra kiadott kézikönyv szerinti eljárások betartása. Az enyhe tüneteket mutató beteg részére kötelező az alapvető szükségletek biztosítása, különösen ágynyugalom, folyadékpótlás, és hőmérőzés.

A COVID-19 gyanús vagy fertőzött gondozottak alapvető szükségleteinek kielégítését (mosdatás, fürdetés, WC használat) az erre a célra elkülönített helyiség(ek)ben (betegszoba) vagy mosdóhelyiségben kötelező biztosítani.

- Szakápolási feladatok:

Gyógyszerelés, lázcsillapítás, pulzoximéter használat orvosi elrendelésre, az EMMI COVID-19 eljárásra kiadott kézikönyv szerinti oxigénterápia, és terápiás teszt pozitivitás esetén EKG készítés.

Pulzoximéter használat:

Az intézeti orvos elrendelése alapján a gondozottak oxigénellátottságának monitorozása.

Cél: vér oxigéntelítettségének és pulzusszám értékének folyamatos ellenőrzése

Alapvető szempontok:

- A használat módja, gyakorisága az orvos előírása szerint történjen.
- Az ápoló ismerje és tartsa be a pulzoximéterre vonatkozó alkalmazási, kezelési-, munkavédelmi előírásokat, valamint ezeket ismertesse a beteggel és a hozzátartozókkal is, különös tekintettel a következőkre:
 - helytelen tárolás, helytelen üzembe helyezés veszélyei
 - helytelen felhelyezés.

Eszközök:

- ujjra csíptethető pulzoximéter vagy
- kézi pulzoximéter vagy
- asztali pulzoximéter.

Eljárás:

1. Ismertesse a betegekkel a mérés lényegét, folyamatát, előnyeit és veszélyeit.
2. Szerelje össze és ellenőrizze a készüléket.
3. Az ujj méretének megfelelő készüléket válassza.
4. Segítse a beteget a számára kényelmes testhelyzetbe.
5. A készüléket sérült bőrfelületre ne helyezze fel, tartsa be az alkalmazási előírásokat.
6. Amennyiben a készülék alkalmas rá, az orvosi előírásnak megfelelő riasztási szintet állítsa be. Riasztáskor értesítse az orvost, és az orvosi utasításnak megfelelően járjon el.
7. Mérést követően az orvossal előre egyeztetett mért érték esetén értesítse az orvost és addig is tegye meg a korábban előírt intézkedéseket.

8. Azon készülékek esetén, mely alkalmas a mért értékek rögzítésére, a felvett értékek kiértékelése céljából konzultáljon az orvossal.
9. A készülék használata alatti teendők:
10. ellenőrizze a kijelzőn az akkumulátor feltöltöttségét,
11. felhelyezés pozíciójának ellenőrzése,
12. végtag keringésének ellenőrzése, szükség esetén a készülék áthelyezése,
13. hibás értékek kiszűrése céljából gondozott állapotának (keringés) ellenőrzése.
14. Az egyszeri mérés befejezése után amennyiben a készülékkel másik gondozottnál is történik mérés, a készülék fertőtlenítése.
15. Kézfertőtlenítés.

Ápolási dokumentáció:

Jelölje:

- a pulzoximéter használatának tényét; a vér oxigéntelítettségének értékét és a pulzusszám értékét,
- a beteggel kapcsolatos egyéb észrevételeket.

Oxigénterápia:

Oxigénterápia alkalmazása az EMMI Egészségügyi Szakmai Kollégium Aneszteziológiai és Intenzív terápiás Tagozata (továbbiakban: Tagozat) által kiadott eljárásrendjében foglaltak alapján végezhető.

- Enyhe légzési elégtelenség esetén a szokványos oxigén terápiás eszközök alkalmazhatók, de alkalmazásuknál figyelembe kell venni, hogy a légúti terjedés rizikója fokozott. Ennek megfelelően az alkalmazást az izoláló helyiségre célszerű korlátozni. Amennyiben a beteg szállítása szükséges, a cseppfertőzés csökkentésére a szállítás közben az orrszonda fölé sebészi maszkot kell helyezni a beteg arcára.
- Amennyiben maszkos oxigénterápia válik szükségessé, olyan visszalégzést gátló maszk alkalmazása javasolt, amelyhez kilégző filter csatlakoztatható/csatlakoztatandó.
- High flow nasalis oxigénbevitel: gyakran alkalmazzák, effektív az oxigenizáció javításában, de nem ismert, hogy a cseppfertőzéssel történő viralis terjedést hogyan befolyásolja, amennyiben alkalmazzuk, < 30-40 l/perc áramlás javasolt.

A Tagozat eljárásrendjének iránymutatása alapján az intézeti orvos elrendelésére, szakápolói képesítéssel végezhető oxigén terápia a szociális intézetben, az erre a célra kijelölt és felszerelt helyiségben (betegszoba).

Oxigénterápia kivitelezése

Cél: a fenyegető oxigénhiány megelőzése, vagy leküzdése.

Alapvető szempontok:

- Az adagolás mértéke, módja az orvos előírása szerint történjen.
- Az ápoló ismerje és tartsa be a kezelési-, munkavédelmi előírásokat, valamint ezeket

ismertesse a beteggel és a hozzátartozókkal is, különös tekintettel a következőkre:

- helytelen tárolás, szállítás, összeszerelés veszélyei
- az oxigénpalack közelében nyílt láng használata, kályha közelében való elhelyezése tilos.
- A palackhoz olajos, zsíros kézzel nem szabad nyúlni.

Eszközök:

- oxigénpalack, vagy olyan készülék, ami a levegőből szűri az oxigént,
- reduktor,
- párasító,
- vezeték,
- orrkanül, vagy orrkatéter, vagy arcmaszk, vagy trahealis kanül,
- ledobótál,
- szükség esetén bőr- és nyálkahártya védelemhez szükséges gyógyszerek (orrjárat decubitusának megelőzéséhez),
- mull-lap,
- aqua destillata (párasítóba).

Eljárás:

1. Ismertesse a betegekkel a terápia lényegét, folyamatát, előnyeit és veszélyeit.
2. Szerelje össze és ellenőrizze a készüléket.
3. Segítse a beteget a számára kényelmes testhelyezetbe.
4. A készüléket úgy helyezze üzembe, hogy először a reduktor, majd a palack csapját nyissa ki.
5. Orvosi előírásnak megfelelően állítsa be az oxigénadagolót (felnőtteknél általában 2-4 l/min.).
6. Helyezze fel az eszközöket a szükséges módszerek egyikével:
 1. orrkanül: helyezze a beteg orrnyílásába.
 2. orrkatéter: vezesse le az orrnyíláson keresztül a garatba.
 3. arcmaszk: helyezze fel úgy, hogy légmentesen fedje a légzőnyílásokat és rögzítse a beteg fejéhez.
 4. trachealis kanül: traheostomas betegnél a kanülon keresztül juttatható be az oxigén, közvetlenül a légcsőbe.
7. Oxigénterápia alatti teendők:
8. fokozott folyadékigény kielégítése.
9. A nyelés zavartalanságának ellenőrzése.
10. A kezelés befejezése után zárja el a készüléket a megnyitással ellenkező sorrend szerint (először a palack, majd a reduktor csapját zárja el).
11. Kézfertőtlenítés.

Ápolási dokumentáció:

Jelölje:

- az oxigénterápia tényét, az adagolás módját, és időtartamát,
- a beteggel kapcsolatos egyéb észrevételeket.

EKG:

Cél: A szív működése közben keletkező elektromos potenciálkülönbség EKG készülék segítségével történő, szakszerű és pontos regisztrálása, grafikusan vagy képernyőn keresztül (cardio-bip).

Alapvető szempont:

Az ápoló legyen képes az életveszélyes állapotok EKG jeleinek felismerésére, valamint a szükséges intézkedések megtételére.

Eszközök:

1. EKG készülék
2. elektródák
3. EKG szalag
4. pácienskábel
5. szükség esetén földelés
6. gél vagy vizes mull-lap (elektródák fedésére)
7. papírvatta
8. ledobótál
9. szükség esetén borotvakészlet

Eljárás:

1. A beteggel ismertesse meg az eljárás lényegét, lépéseit és kérje együttműködését.
2. Végezzen higiénés kézfertőtlenítést.
3. Biztosítson intim környezetet és megfelelő szobahőmérsékletet.
4. Tegye szabaddá a beteg mellkasát és végtagjait.
5. Helyezze a beteget lapos hátfekvésbe.
6. Az elektródákat géllal vagy vizes mull-lappal fedje és helyezze a megfelelő elvezetési pontokra (szükség esetén a szőrzet leborotválása után)
 - a. *Végtagi elvezetések felhelyezési sorrendje és helyei:*
 7. jobb alkar (piros színű)
 8. bal alkar (sárga színű)
 9. bal láb (zöld színű)
 10. jobb láb (fekete színű, ez a földelés)

Az elektródákat a négy végtagra (csukló és boka fölé) helyezze fel úgy, hogy ne legyenek csontos felületen, és a bőrhez légmentesen tapadjanak.

b. Mellkasi elvezetések felhelyezésének sorrendje, jelölése és helyei:

1. V1: a szegycsont jobb oldala, a negyedik bordaközben
2. V2: a szegycsont bal oldala, a negyedik bordaközben
3. V4: kulcscsont közepétől húzott függőleges vonalban, az ötödik bordaközben
4. V3: a V2 és V4 közötti távolság felezőpontján
5. V5: az elülső hónaljvonalban, az ötödik bordaközben
6. V6: a középső hónaljvonalban, az ötödik bordaközben
7. A pácienskábeleket megfelelő szín szerint csatlakoztassa az elektródákhoz (a 4 végtagi, majd a 6 mellkasi).
8. Ha szükséges, földelje az EKG készüléket nem festett fémfelülethez (pl. vízcsap radiátorcső).
9. Csatlakoztassa a készüléket az áramkörbe és kapcsolja be.
10. Ügyeljen a megfelelő papírsebesség megválasztására.
11. A görbéket jelölje az egyes elvezetéseknek megfelelően, amennyiben a gép nem jelöli automatikusan (I.-III., aVR, aVL, aVF, V1-V6).
12. Az EKG készüléket tegye rendbe és végezzen higiénés kézfertőtlenítést.
13. Regisztrálás után az EKG gépet kapcsolja ki és áramtalanítsa.
14. Regisztrálás után a pácienskábeleket és az elektródákat távolítsa el.
15. A testfelületet törölje le, a beteget öltöztesse fel és helyezze nyugalomba.
16. Az elektródákat törölje le, vagy a mull-lapot távolítsa el. A huzalokat megtöretés nélkül helyezze vissza a helyére.
17. Az EKG szalagra írja rá a beteg nevét, korát, a készítés időpontját (év, hó, nap, óra, perc)
18. A készített EKG-t juttassa el az elrendelő orvoshoz.
19. Indokolt esetben azonnal értesítse az orvost, vagy hívjon mentőt. Ez esetben a beteget helyezze nyugalomba (fekve), maradjon mellette és nyugtassa meg az orvos vagy mentő érkezéséig.

Ápolási dokumentáció:

Jelölje:

- az EKG készítés időpontját,
- az eljárás során észlelt tüneteket,
- a beteggel kapcsolatos egyéb észrevételeket.

EKG készítés során esetleges előforduló hibaforrások:

- a beteg mozog, remeg, fázik,
- a pácienskábel és a hálózati kábel keresztezik egymást,

- az elektródák csontos felületre kerülnek,
- kevés gélt vagy nem megfelelően vizes mull-lapot használt.

Környezetfertőtlenítés és hulladékkezelés

- A felületek és a környezet rendszeres takarítása és fertőtlenítése szükséges. Ennek során a szokásos, a vírusok ellen hatásos (virucid hatásspektrummal rendelkező) kórházi tisztító-, illetve fertőtlenítőszereket kell alkalmazni. Amennyiben ezekből hiány van, semleges tisztítószerrel való lemosás után a potenciálisan kontaminálódott felületek 0,1%-os hígítású Na-hipoklorittal való fertőtlenítése szükséges. Fém vagy egyéb, a Na-hipoklorittal összeférhetetlen anyagú felületek semleges tisztítószerrel való lemosás után 70%-os etanol tartalmú készítménnyel fertőtleníthetők.
- A hulladékkezelésben részt vevő dolgozóknak egyéni védőeszközöket kell viselniük. Minden, a betegek környezetében keletkező hulladék fertőző egészségügyi hulladéknak minősül, és az ennek megfelelő helyi és országos eljárásrend alapján kezelendő, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően. (Az országos szintű előírásokat ld. az NNK mindenkor érvényes eljárásrendjében.)

2020.04.05.

Jóváhagyom:
Prof. Dr. Kásler Miklós
 miniszter

1. MELLÉKLET: A COVID-19 fertőzés legfontosabb jellemzői

1. **Kórokozó:** A koronavírusok lipid burokkal rendelkező, egyszálú RNS vírusok. Embert és számos állatfajt képesek megbetegíteni, jellemzően madarakat és emlősöket, mint például tevéket, macskákat, denevéreket. A koronavírusok zoonózisok, képesek állatról emberre terjedni. Jelenleg hét koronavírusról ismert, hogy képes humán fertőzéseket és megbetegedéseket is előidézni. A koronavírus fertőzések okozta megbetegedések változó súlyosságúak lehetnek, a hétköznapi náthától a súlyosabb légúti megbetegedésekig. Négy humán koronavírus általában enyhe- mérsékelt súlyos felső légúti tüneteket okoz, míg a Közel-Keleti légúti koronavírus (MERS-CoV) és a súlyos akut légúti tünetegyüttest okozó koronavírus (SARS-CoV) súlyos, akár életveszélyes légúti megbetegedésekhez is vezethet. (A SARS-CoV okozta további humán megbetegedések kialakulását a 2003. évi járványügyi intézkedések sikeresen megakadályozták.)

A 2019 végén Vuhanban kialakult tüdőgyulladás-járvány háttérében álló egy újonnan kialakult, a béta-koronavírusok családjába tartozó vírust azonosítottak. Az új koronavírus elnevezése 2020. február 12-től „súlyos akut légúti tünetegyüttest okozó koronavírus 2” (SARS-CoV2), az általa okozott megbetegedés pedig „koronavírus-betegség 2019” (coronavirus disease 2019), melynek rövidített változata a COVID-19.

2. **A fertőzés forrása:** A kezdeti esetek **zoonotikus** forrása jelenleg ismeretlen. Jelen járványban a beteg és a tünetmentes **ember** is lehet a fertőző forrás.
3. **A terjedés módja:** az emberről-emberre történő terjedés jellemzően cseppfertőzéssel és a fertőzött váladékokkal történő direkt vagy indirekt kontaktussal történik.
4. **Lappangási idő:** a jelenlegi adatok szerint általában 5-6 nap (1-14 nap).
5. **A fertőzőképesség tartama:** Az eddigi adatok alapján a fertőzőképesség a tünetek kezdetekor a legnagyobb, de a fertőzőképesség előfordulhat a megbetegedés kezdete előtti 1-2 napban. Valószínűleg a tünetek súlyosságával arányos a fertőzőképesség, emellett az életkor előrehaladtával feltehetően emelkedik a betegeknél a vírus ürítés mértéke.

Jelenlegi ismereteink szerint az új koronavírussal történő fertőződés esetén a légúti mintákból a tünetek megjelenését megelőző 1-2 napban már kimutatható a vírus. Közepes súlyosságú megbetegedés esetében 8 napig, súlyos megbetegedés esetén akár 2 hétig is kimutatható a vírus a légúti mintákban, a fertőzőképesség feltehetően ugyanebben az időszakban áll fenn.

Az új koronavírussal történő fertőződés esetén a legtöbb embernél klinikai tünettel/tünetekkel járó megbetegedés alakul ki. A kezdetben tünetmentesnek tűnő fertőzések nagy részében később jelentkeznek klinikai tünetek. Mivel a végig tünetmentes fertőzöttek száma összességében alacsony, ezek a személyek feltehetően nem játszanak fontos szerepet a járvány fenntartásában.

6. **Kockázati csoportok:** A betegség súlyos formája leginkább a 60 évnél idősebbeket és a krónikus alapbetegségben (pl. magas vérnyomás, cukorbetegség, szív- és érrendszeri, krónikus légúti megbetegedés, malignus megbetegedés) szenvedőket érinti.

2. MELLÉKLET: A járványügyi surveillance során alkalmazandó esetdefiníció

Gyanús eset / Kivizsgálás alatt álló eset

Amennyiben az alábbi három kategória közül legalább egy teljesül, akkor a beteg gyanús esetnek minősül és ennek megfelelően kell eljárni.

- A. **Olyan akut légúti fertőzésben szenvedő beteg**, akinél az alábbi, hirtelen kezdődő tünetek közül legalább egy fennáll: láz ($\geq 38^{\circ}\text{C}$), köhögés, légszomj, **ÉS** a tünetek kezdetét megelőző 14 napban **külföldön járt**.
- B. **Olyan beteg, aki akut légúti fertőzésben szenved**, **ÉS** a tünetek kezdetét megelőző 14 napban **szoros kapcsolatban** volt új koronavírussal megerősítetten vagy valószínűsítetten fertőzött személlyel.

Szoros kapcsolatban álló személynek minősül az, aki a valószínűsített vagy a megerősített COVID-19 fertőzöttel

- személyes kapcsolatba került (2 méteren belüli távolság és 15 percnél hosszabb idő);

- zárt légtérben tartózkodott (2 méteren belüli távolság és 15 percnél hosszabb idő)
- közvetlen fizikai kapcsolatba került új koronavírussal fertőzött személlyel (pl. kézfogás útján);
- védőeszköz alkalmazása nélkül új koronavírussal fertőzött beteg váladékával érintkezett (pl. ráköhögtek vagy szabad kézzel ért használt papír zsebkendőhöz);
- az előírt egyéni védőeszköz megfelelő alkalmazása nélkül a COVID-19 beteg közvetlen ellátásában/ápolásában részt vett vagy laboratóriumi dolgozóként COVID-19 beteg mintáit kezelte.

C. Olyan súlyos akut légúti fertőzésben szenvedő beteg, akinél a láz ($\geq 38^{\circ}\text{C}$) mellett légúti megbetegedés legalább egy tünete/klinikai jele fennáll (pl. köhögés, légszomj, tüdőgyulladás klinikai vagy radiológiai jele)ÉS állapota kórházi kezelést indokol.

A klinikai és a járványügyi adatok alapján az orvos (házi orvos, kezelő orvos) és/vagy a népegészségügyi hatóság dönthet úgy, hogy egy légúti tüneteket mutató beteget gyanús esetnek minősít akkor is, ha a beteg nem felel meg szigorúan a fentiekben leírt esetdefiníció egyikének sem. Például szoros közösségben (mint a szociális otthon) akut légúti fertőzések halmozódása fordul elő.

Valószínűsített eset

Az a gyanús eset, akinek az új koronavírus irányában végzett laboratóriumi vizsgálati eredménye (SARS-CoV-2 rtPCR) kétes, **VAGY** az a gyanús eset, akinél a SARS-CoV-2 rtPCR laboratóriumi vizsgálat valami okból kifolyólag nem volt elvégezhető, **VAGY** kizárólag gyors teszt elvégzésére került sor (annak eredményétől függetlenül).

Megerősített eset

Minden olyan személy, akinél SARS-CoV-2 rtPCR laboratóriumi módszerrel igazolták az új koronavírus által okozott fertőzést.

3. MELLÉKLET: COVID-19 fertőzés gyanúja esetén az orvos azonnali teendői

Az esetdefiníciónak megfelelő gyanús/kivizsgálás alatt álló beteget az eset minősítését követően a **kezelő orvos** – az intézmény orvosa - **haladéktalanul, telefonon** jelenti az illetékes **kerületi/járási hivatal népegészségügyi osztályának**. Munkaidőn kívül a jelentést a megyei kormányhivatal készenlétéhez kell megtenni.

A **betegellátó** (az intézmény orvosa) az értesüléstől/gyanú felmerülésétől számított 24 órán belül jelenti a gyanús/valószínűsített/megerősített betegek adatait a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) által működtetett Országos Szakmai Információs Rendszer (OSZIR)

Járványügyi Szakrendszer Fertőzőbeteg-jelentő alrendszerébe B3420-Coronavirus fertőzés k.m.n. BNO kóddal.

A COVID-19 fertőzés gyanújának felmerülésekor intézmény orvosa két döntést hoz:

1. COVID-19 gyanú fennáll-e.
2. szükséges-e hospitalizáció

Ennek alapján:

- A. fennáll a COVID-19 gyanú és nem szükséges hospitalizáció => intézményben marad a beteg, megfelelő elkülönítés, víruskimutatás irányában mintavétel (orr/garat törlet) és intézmény orvosa figyelemmel kíséri (naponta állapotfelmérés, hospitalizáció szükségességéről döntés.

ORVOSI TEENDŐ:

Járási népegészségügyi osztály / megyei ügyelet értesítése szociális intézményben előfordult COVID-19 tüneteket mutató betegről, elkülönítés (a nem betegektől és a többi COVID-19 gyanús és igazolt betegektől is el kell különíteni)

- B. Fennáll a COVID-19 gyanú és hospitalizáció szükséges => OMSZ szállítás a COVID-19 fertőzöttek ellátására kijelölt kórházba (OMSZ koordinálja a beteg elhelyezést), ahol felső vagy alsó légúti mintavétel történik SARS-CoV-2 kimutatására.

ORVOSI TEENDŐ:

1. OMSZ értesítése COVID-19 szállításra
2. Járási népegészségügyi osztály / megyei ügyelet értesítése
- C. Nem áll fenn a COVID-19 gyanú és nem szükséges hospitalizáció

További intézkedés nem szükséges.

- D. Nem áll fenn a COVID-19 gyanú és hospitalizáció szükséges => nem COVID-19 kijelölt kórházba szállítás

ORVOSI TEENDŐ:

OMSZ értesítése szállításra

4.sz MELLÉKLET: A COVID-19 fertőzött elkülönítése

Elkülönítés: mind a gyanús/kivizsgálás alatt álló, mind a valószínűsített, mind az **igazolt** eset elkülönítése **kötelező**.

- a. **Amennyiben** az intézmény orvosa által elvégzett kockázatelemzés alapján meghozott döntés értelmében a gyanús/ kivizsgálás alatt álló betegnek **enyhe tünetei vannak, akkor elsődleges cél az, hogy az intézményben (tartózkodási helyén) kerüljön elkülönítésre.**
- b. Amennyiben a **beteg állapota kórházi ellátást igényel** az OMSZ a területileg illetékes infektológiai osztályra vagy a COVID-19 beteg ellátására kijelölt intézménybe/osztályra szállítja a beteget (a betegek elhelyezésének koordinálását az

OMSZ végzi), ahol az elkülönítése, az ellátása és a mintavételezés megtörténik.

A szociális intézményben, illetve a kórházban a megerősített COVID-19 fertőzötteket lehetséges kohorsz izoláció szerint elkülöníteni.

Kohorsz izoláció jelentése: Kizárólag az ugyanazon kórokozóval fertőződött betegeket lehet egymás mellett elhelyezni. A COVID-19 gyanús betegeket egymástól is izolálni kell.

5. MELLÉKLET Laboratóriumi vizsgálat (SARS-CoV-2 rtPCR) céljából történő mintavételezés

Felső légúti minta levétele

A minta minőségének szempontjából felső légúti minta esetén legelőnyösebb a reggeli mintavétel, mielőtt a beteg ételt vagy italt fogyasztott volna. Szintén a minta minőségének szempontjából orrtörlet vételekor a mintavételező pálcát magasan fel kell vezetni az orrüregbe.

Ha az NNK által kiadott, aktuális eljárásrend alapján felmerül az új koronavírus okozta fertőzés (COVID-19) lehetősége a mintavétel a garat és az orr nyálkahártya felszínekről az alábbiak szerint történjen:

- A mintavételezéshez a frissen kibontott, száraz vattapálca használatos. A vattapálcát NEM szabad a mintavétel előtt belemártani a VTM oldatba, mivel az antibiotikumot és antimycoticumot tartalmaz.
- A steril mintavevő vattapálca segítségével nyálkahártya törletet veszünk a felső garat ívekről. Ezután a garatpálcát belemossuk a vírus transzport médiumba körülbelül 10 másodpercig tartó forgó mozdulattal.
- A másik mintavevő vattapálcával az orrnyálkahártya felszínéről veszünk törletet az orrsövénnel ellentétes oldalon, rotáló mozgást végezve. Ezután a vattapálcát belemossuk a már előzőleg is használt csőbe, 10 másodpercig tartó forgó mozdulattal.
- A vattapálcákat a helyi szabályozásoknak megfelelően veszélyes hulladékként kezeljük.
- A VTM-et tartalmazó csövet a kék kupakkal szorosan lezárjuk. A csövön lévő etikett címkét olvashatóan kitöltjük az azonosítás érdekében.
- Egy betegről egy mintavételi cső küldendő be a helyes adatokkal megfelelően kitöltött beküldő lappal együtt, letölthető a nnk.gov.hu oldalról. (<https://www.nnk.gov.hu/index.php/mikrobiologiai-referencia-laboratoriumi-foosztaly/szolgaltatasok-es-termekek/mikrobiologiai-szolgaltatasok>)
- A mintát tartalmazó csövet bele kell tekerni papírvattába vagy más nedvszívó anyagba, majd behelyezni a simítózáras zacskóba. A következő jól zárható zacskóba helyezzük a beküldőlappal együtt a csövet tartalmazó zacskót.
- A mintát az elszállításáig vagy maximum 24 órán keresztül +2-8°C közötti hőmérsékleten kell tárolni!
- A minta lefagyasztható ($\geq -20^{\circ}\text{C}$), ha 24 órán túlra nyúlik a tárolása. Amennyiben a minta lefagyasztásra került, azt jelezni kell a beküldő lapon.

- A pálcákat tilos a mintavételi csőben hagyni, illetve beletörni!
- A minta minőségének szempontjából felső légúti minta esetén legelőnyösebb a reggeli mintavétel, mielőtt a beteg ételt vagy italt fogyasztott volna. Szintén a minta minőségének szempontjából orrtörlet vételekor a mintavételező pálcát magasan fel kell vezetni az orrüregbe.

A mintavételi csomag a következő eszközöket tartalmazza

- mintaküldésre alkalmas csomagolórendszer (postára nem adható)
- 1 db 10-15 ml-es centrifugacső 3-5ml VTM-mel,
- 2 db steril mintavevő pálca.

6. MELLÉKLET: AZ EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK FELVÉTELÉNEK ÉS LEVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

Az egyéni védőeszközök felvételének szabályai

1. Az egyéni védőeszközök felvétele előtt **kézfertőtlenítést** kell végezni.
2. Elsőként a **védőruhát** kell felvenni. Amennyiben a védőruha hátul záródik, egy másik dolgozóknak segítenie kell a begombolásnál/bekötésnél.
3. A védőruha felvétele után a **sebészi maszkot** (vagy respirátort) kell felvenni, majd a gyártó útmutatásának megfelelő illeszkedési próbát kell végezni. Az orr részen a formálható merevítővel a maszkot/respirátort az orra kell illeszteni.
4. A maszk/respirátor felvétele után kell felvenni a **védőszemüveget**. A védőszemüveget a maszk/respirátor pántjai fölé kell felhúzni. Amennyiben a fülekre támaszkodó keretes védőszemüveg kerül alkalmazásra, biztosítani kell annak a pontos beállítását és illeszkedését is.
5. Ha arcvédő is alkalmazásra kerül, a védőszemüveg felvétele után kell felvenni az **arcvédőt**.
6. A védőszemüveg (+/- arcvédő) felvétele után kell felvenni a **kesztyűket**. A kesztyűk szárának a csukló fölé kell érnie.

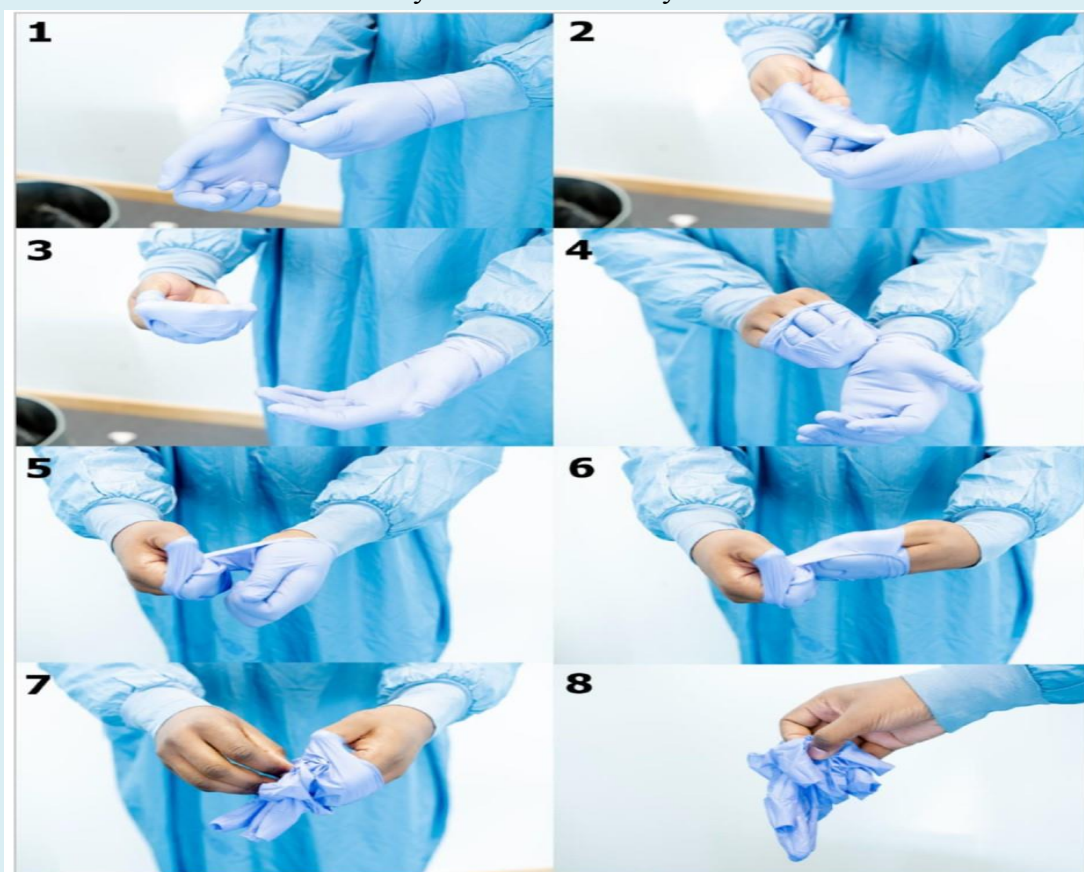
Az egyéni védőeszközök levételének szabályai

1. Elsőként a **kesztyűket** kell levenni. Ennek lépései a következők:
 - Amennyiben a kesztyű jelentősen szennyeződött, alkoholos kézfertőtlenítőszerrel kezdet kell fertőtleníteni a kesztyűk levétele előtt is.
 - Egyik kézzel meg kell fogni a másik kézen lévő kesztyű peremét, és kifeszíteni azt a tenyér és a csuklóközé.
 - A kesztyűt le kell húzni a csuklóról, egészen addig, amíg a kesztyű tenyér része

kifordul, és a kesztyű már csak az ujjakat borítja.

- A kifordított kesztyűs kézzel ki kell feszíteni a másik kézen lévő kesztyű peremét a tenyér és a csukló közé.
- Az előbbivel megegyező módon le kell húzni a kesztyűt a másik kézről is, addig, amíg a tenyér-rész kifordul, és a kesztyű már csak az ujjakat borítja.
- A félig levett kesztyűket ezután egymás után teljesen le kell húzni, úgy, hogy mindkét esetben (először kesztyűs, majd már szabad kézzel) csak a lehúzendó kesztyű belső oldalát szabad megfogni.
- A levett kesztyűket fertőző-veszélyes hulladékgyűjtőbe kell dobni.
- A kesztyűk levétele után kezet kell fertőtleníteni, majd új, tiszta kesztyűket felvenni a további lépésekhez.

Ábra: Kesztyűk levételének helyes módszere:

2. Az új, tiszta pár kesztyűben kell levenni először a **védőruhát**. Amennyiben a védőruha hátulról záródik, egy másik dolgozónak segítenie kell a kioldásnál. A segítséget nyújtó dolgozónak kesztyűt és sebészi maszkot kell viselnie, amelyeket a művelet után le kell venni. Miután levette a kesztyűket, a segítséget nyújtó személynek

kézfertőtlenítést kell végeznie. Miután a védőruhát kioldották, a védőruhát viselő dolgozónak meg kell fognia annak hátsó oldalát, és onnan kezdve levenni azt, ügyelve arra, hogy az elülső, kontaminálódott felület belülré kerüljön.

3. A védőruha levétele után az egyszer használatos védőruhákat az egészségügyi veszélyes (fertőző) hulladék gyűjtőedényébe, a többször használatosakat pedig a fertőtlenítésre váró eszközök gyűjtőedényébe kell helyezni.
4. A védőruha után az **arcvédőt (ha alkalmazásra került), majd a védőszemüveget** kell levenni. Az egyszer használatos védőeszközöket a fertőző-veszélyes hulladék gyűjtőedényébe, a többször használatosakat pedig a fertőtlenítésre váró eszközök gyűjtőedényébe kell helyezni. Az arcvédőt a fejtől eltartva kell levenni. A védőszemüveget a rugalmas textilpánt belső oldalánál fogva, szintén a fejtől eltartva kell levenni. El kell kerülni az arcvédő és a védőszemüveg elülső oldalának érintését. A fülekre támaszkodó keretes védőszemüveget keret sarkainál fogva kell levenni.
5. Az arcvédő és a védőszemüveg után kell levenni a **sebészi maszkot (vagy a respirátort)**. A sebészi maszkot a fejtől eltartva kell levenni. A respirátor levételekor az ujjakat a fej hátuljánál a respirátor pántjai alá kell helyezni, majd a respirátort a fejtől eltartva kell levenni. A levétel alatt a respirátort nem, csak a pántjait szabad a kesztyűs kézzel megérinteni.
6. Utoljára kell levenni a védőruha levétele előtt felhúzott, **második pár kesztyűt**. A kesztyűk levételénél a fent leírt lejárást kell követni. A kesztyűk levétele után mindenképpen, de szükséges esetben előtte is kezet kell fertőtleníteni.

Készítette a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK), az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ (ECDC) 2020. március 31-i iránymutatásának vonatkozó részlete nyomán

Az iránymutatás elérhető: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-and-preparedness-covid-19-healthcare-settings> (Letöltve: 2020. április 2.)

Ellátási folyamat a bentlakásos szociális intézményekben COVID-19 fertőzéssel kapcsolatban

A COVID-19 fertőzés gyanújának **felmerülésekor** intézmény orvosa **döntést hoz**

1. COVID-19 gyanú fennállásáról,
2. a hospitalizáció szükségességéről.

A szociális intézmény kezelőorvosa – az intézmény orvosa - **haladéktalanul, telefonon jelenti** az illetékes kerületi/járási hivatal népegészségügyi osztályának.

Munkaidőn kívül a jelentést a megyei kormányhivatal készenlétéhez kell megtenni.

**Fennáll a COVID-19 gyanú,
de kórházi ellátás nem szükséges.**

**Fennáll a COVID-19
gyanú és kórházi ellátás
szükséges.**

Intézmény orvosa által elvégzett **kockázatelemzés alapján** az intézményben kerül elkülönítésre a beteg
=>ha enyhe tünetei vannak,
=>ha a beteg elkülönítése, **izolálása orvos által ellenőrzött módon biztosított.**

TEENDŐK

=>OMSZ értesítése COVID-19 szállításra,
=>OMSZ szállítás a COVID-19 fertőzöttek ellátására kijelölt kórházba, ahol felső- vagy alsó légúti mintavétel történik,
=>népegészségügyi hatóság értesítése.

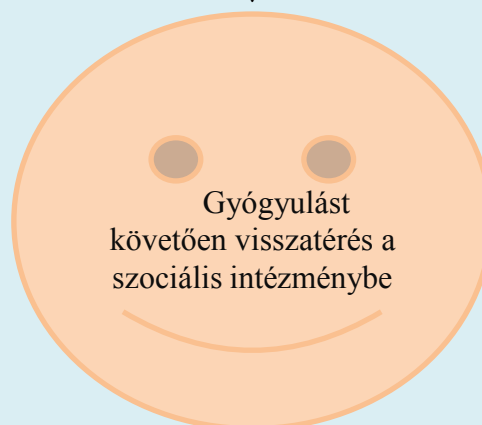

TEENDŐK

=>népegészségügyi hatóság értesítése,
=>megfelelő elkülönítés, izoláció (mind a gyanús/kivizsgálás alatt álló, mind a valószínűsített, mind az igazolt esetben külön elkülönítés),
=>mintavételezés (orr/garat törlet),
=>alap- és szakápolási feladatok mellett, a lélegeztetés támogatásához szükség szerint oxigénterápia biztosítása,
=>naponta orvosi kontroll, állapotfelméréssel,
=>higiénés rendszabályok fokozott betartása,
=>védőeszközök kötelező használata,
=>infekciókontroll biztosítása.

Kapcsolódó anyag: [A 2020. évben azonosított új koronavírus \(SARS-CoV-2\) okozta fertőzések \(COVID-19\) megelőzésének és terápiájának kézikönyve](#)

Forrás: www.koronavirus.gov.hu (Megjelent: 2020. április 6.)

Eljárásrend a COVID-19 megbetegedésben elhunytak temetésének különös szabályairól

A COVID-19 megbetegedésben elhunytakkal kapcsolatban – amennyiben ez az eljárásrend vagy jogszabály, illetve jogszabály alapján kiadott hatósági rendelkezés eltérő szabályokat nem állapít meg - a fertőző betegségben elhunytakra vonatkozó általános rendelkezéseknek - elsősorban a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) fertőző betegségben elhunytakra vonatkozó rendelkezéseinek - megfelelően kell eljárni.

A COVID-19 megbetegedésben elhunytak temetése során be kell tartani a következő előírásokat:

- A közeli hozzátartozók, esetlegesen egyházi személyek közreműködésével, a halál után búcsút vehetnek az elhunyttól az egészségügyi intézmény eseti elbírálása alapján.
- A hozzátartozóval a végső búcsúvétel előtt meg kell ismertetni a védőeszköz-használat és a kézhigiéne szabályait. A hozzátartozó számára a szükséges védőeszközöket (sebészeti szájmasczk, köpeny, gumikesztyű) az egészségügyi intézménynek kell biztosítania.
- A búcsúvétel során kerülendő az elhunyt holttestével való érintkezés.
- Gondoskodni kell valamennyi cső, drain vagy katéter eltávolításáról az elhunytból. A holttest bőrét helyileg fertőtleníteni kell 0,1% töménységű nátrium-hipoklorittal (hipó). A természetes testnyílások elzárását követően a holttestet dupla műanyag (szívárgásmentes) zsákba kell helyezni. A zsákok lezárásánál kapcsok használata tilos.
- A zsákot kívülről 1% töménységű hipóval le kell törölni, majd a levegőn megszáritani.
- A halottas zsákot fel kell címkézni, és a címkén a fertőzésveszélyt jelölni kell.
- Egészségügyi intézményen kívüli elhalálozás esetén is be kell tartani a fenti előírásokat.
- A holttest tárolása során 4 °C körüli hőmérsékletet szükséges biztosítani.
- A holttestet lehetőleg egy kijelölt liften keresztül kell elszállítani az e célra biztosított járműhöz.
- A szállító figyelmét külön erre a célra rendszeresített piros színű űrlap használatával fel kell hívni arra, ha az elhunyt COVID-19 fertőző betegségben halt meg.
- A koporsón belül fentiek szerint műanyag zsákot kell használni a szállításra és az elhunytat kellő szilárdságú, vízhatlan módon hézagmentesített, ráillő fedéllel ellátott koporsóba kell helyezni.
- Az új koronavírusban elhunytak szállítása során a fertőző betegeknel használandó védőfelszerelést (sebészeti orr/szájmasczk, köpeny, gumikesztyű) kell alkalmazni,

melyet a temetkezési szolgáltatást nyújtónak kell biztosítania.

- Szállítása után a kocsit azonnal fertőtleníteni kell, amelyről naplót kell vezetni. A napló tartalmazza a fertőtlenítés időpontjára, helyére és a fertőtlenítés módjára vonatkozó adatokat.
- A temetőbe, illetve a ravatalozóba kiszállított holttest hűtéséről - halott hűtő berendezésben - a ravatalozásig folyamatosan gondoskodni kell.
- Hamvasztásos temetés esetén holttestet a hamvasztásig hűteni kell.
- COVID-19-ben elhunytak holttestének konzerválása tilos.
- COVID-19-ben elhunytak nyitott koporsóban történő ravatalozása tilos.
- Az általános előírásoktól eltérően COVID-19 fertőző betegségben elhunyt temetésre való előkészítéséhez, szállításához műanyag (pvc, polietilén fóliát) vagy más, földben le nem bomló anyagot, kelléket szabad használni, azt az eltemetés során földbe helyezni.

Melléklet: [Eljárásrend a COVID-19 megbetegedésben elhunytak temetésének különös szabályairól.pdf](#)

Forrás: www.nnk.gov.hu (megjelent: 2020. április 7.)

II./2. Képviselő-testület működését, polgármester feladatait érintő tájékoztatók

Intézkedési terv az új koronavírus-járvány időszakában az otthonukban élő fogyatékos személyek és családjaik támogatására

Az Intézkedési terv célja az új koronavírus által leginkább veszélyeztetett korosztály megóvása a fertőződéstől, hiszen az a fogyatékos személyek esetében fokozottan súlyos, akár végzetes következményekkel is járhat. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9 %-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékossgal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az 1 milliót közelítheti.

A Kormány nem hagy magára egyetlen fogyatékos személyt sem, és kiemelten gondoskodik róluk. Megóvásuk módja az izoláció, az interakciók minimálisra szorítása, az új körülmények között is biztonságos életkörülmények biztosítása, a korábbi kapcsolatok hiányát enyhítő lépések megtétele. Ehhez azonban a társadalom többi tagjának segítségére is szükség van, amelyhez központi szervezés, illetve koordináció indokolt.

Tekintettel arra, hogy idősek mellett a fogyatékos emberek is az új koronavírus általi veszélyeztetett körbe tartoznak, javasolt:

1. a fertőzésveszélyt jelentő személyes kapcsolatok minimálisra szorítása,
2. az ezen megváltozott körülmények között is biztonságos életkörülmények biztosítása,

3. ugyanakkor a közvetlen érintkezéssel nem járó társas kapcsolatok – amennyiben szükséges felügyelet, támogatás – biztosítása.

A fenti célok eléréséhez az alábbi feladatok megoldása elengedhetetlen.

1. Feladat: fel kell mérni **valamennyi önkormányzatnak, hogy a területén hány olyan fogyatékos személy él**, aki a veszélyhelyzet időszakában támogatásra szorul, vagy előállhat olyan helyzet, amikor támogatásra lehet szüksége, például a gondozó családtag betegsége, vagy karantén idején. A 70 év fölötti személyekkel kapcsolatban kijelölt egy (fő) koordinátor (a javaslatban a jegyző vagy körjegyző szerepel), továbbá a település lélekszámához igazodva a további kijelölt személyek feladatköre kerüljön kiegészítésre a fogyatékos személyekkel kapcsolatos információk gyűjtésével (például: a személyükre és az állapotukra vonatkozó adatok mellett, egyidejűleg mérjék fel azt is, hogy rendelkeznek-e megfelelő infokommunikációs eszközökkel). A felméréshez vegyék fel a kapcsolatot a területükön működő család és gyermekjóléti szolgálatok vezetőivel, a helyi érdekvédelmi szervezetekkel, a szociális étkeztetést, gondozást végző szervezetek vezetőivel, a területükön működő egészségügyi szolgáltatókkal, továbbá a felmérés elindításáról a helyben szokásos módon és az általa működtetett közösségi felületeken tegyen közzé felhívást. A hirdetményekben hívják fel a helyi lakosok figyelmét, hogy jelezzék amennyiben a környezetükben fogyatékos személyekről van tudomásuk.

Felelős: Belügyminisztérium és helyi önkormányzatok

Határidő: azonnal

2. Feladat: a fogyatékos személyek és családjaik célzott megszólítása, az önkormányzati választókerületi képviselőkön, a helyi érdekvédelmi szervezeteken keresztül. **A fogyatékos személyek és családjaik ösztönzése, hogy felvegyék a kapcsolatot a települési önkormányzattal.** A megfelelő kommunikáció alkalmazása érdekében a helyi önkormányzatok kapjanak tájékoztatást a fogyatékos személyek érdekében működő civil szervezetek honlapjainak elérhetőségéről, továbbá a Nemzeti Szociálpolitikai és Fogyatékosügy Nonprofit Kft. honlapjának elérhetőségéről és a szervezet által működtetett Információs és Koordinációs Pontokról és a fogyatékosügy tanácsadók elérhetőségéről.

Felelős: helyi önkormányzatok, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Miniszterelnöki Kabinetiroda, Belügyminisztérium

Határidő: folyamatos

Az egyedül maradt fogyatékos személyek elemi szükségleteinek a kielégítése

Kiemelten fontos a fogyatékos személyek elemi szükségleteinek kielégítését szolgáló áruk, szolgáltatások, így különösen megfelelő ételmezésük, étkeztetésük, tiszta rendezett környezetük, ruházatuk biztosítása, bevásárlásaik intézése, a fertőződést megakadályozó higiénés eszközök biztosítása, a higiénés szabályok megismertetése. Kiemelten fontos továbbá – amennyiben szükséges – a folyamatos gyógyszerellátottság biztosítása.

3. Feladat: Az idősök támogatása érdekében elkészült Intézkedési Tervben az önkéntesek toborzására szolgáló honlapon, legyen lehetőség a **fogyatékos személyek ellátásához önkéntesek toborzására is.**

Felelős: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Határidő: 2020. március 31.

4. Feladat: A fogyatékos személyek által is értelmezhető kommunikáció érdekében a Belügyminisztérium által működtetett www.koronavirus.gov.hu honlapról **legyenek elérhetőek a fogyatékos személyek érdekében működő érdekvédelmi szervezetek honlapjai**, tájékoztató anyagai. A kapcsolódó zöldszámokon és a megadott e-mail címen elérhető call center munkatársai kapjanak tájékoztatást arról, hogy amennyiben speciális fogyatékoságügyi kérdés érkezik hozzájuk, keressék a kijelölt személyeket. Ezek lehetnek például az Nemzeti Szociálpolitikai és Fogyatékoságügyi Közhasznú Nonprofit Kft. által működtetett Információs és Koordinációs Pontokon dolgozó fogyatékoságügyi tanácsadók.

Felelős: Belügyminisztérium, EMMI, Miniszterelnöki Kabinetiroda

Határidő: 2020. március 31.

5. Feladat: helyi rádiók, televíziók, lapok felhasználása a **folyamatos lokális szintű tájékoztatásban**. Az önkormányzat sajtóügyekért felelős munkatársa tartson kapcsolatot a helyi tájékoztatási eszközök (rádiók, televíziók) szerkesztőivel, hogy a legfrissebb helyi járványügyi hírek mellett a javasolt megelőzési intézkedésekről is folyamatosan hírt adjanak, emellett figyelje a fogyatékoságügyi érdekvédelmi szervezetek által működtetett honlapokat, annak érdekében, hogy a fogyatékos emberek által használt kommunikációs eszközökön is elérhetőek legyenek a releváns információk.

Felelős: helyi önkormányzatok

Határidő: folyamatos

6. Feladat: a fiatalok ösztönzése kommunikációs csatornákon keresztül a fogyatékos emberekkel való (egészségügyileg biztonságos) aktív kapcsolattartásra.

Felelős: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Határidő: folyamatos

7. **A közszolgáltatásokhoz – személyes részvétel nélküli – hozzáférés biztosítása**

Az elmúlt időszak jelentős fejlesztései egyre inkább teret engedtek a digitalizáció és modern infokommunikációs eszközök alkalmazásával a távszolgáltatások, teleszolgáltatások nyújtásának, így pl. e-health, az e-recept alkalmazásának a bevezetésével, kiváltásának a könnyítésével. A személyes találkozások elkerülése és a fenti típusú szolgáltatásokhoz való – a lehető legtöbb csatornán keresztül – hozzáférés biztosítása érdekében, át kell tekinteni a rendelkezésre álló lehetőségeket, és törekedni

kell arra, hogy azon fogyatékos személyek, akik nem rendelkeznek a fogyatékoságukhoz igazodó, megfelelő infokommunikációs eszközökkel **megfelelő eszközökhöz juthassanak**. Ezzel megteremtve a lehetőségét az egészségügyi és szociális ellátás során újabb szolgáltatási profilok alkalmazásának, így pl. a videó konzultációnak.

Felelős: Innovációs és Technológiai Minisztérium, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Belügyminisztérium, helyi önkormányzatok

Határidő: folyamatos

- 8. Feladat:** A fogyatékos személyek és családjaik számára **ingyenes WIFI hálózat biztosítása**, és a rendelkezésükre álló modern infokommunikációs eszközökre (pl. mobil telefon, tablet, iPad, okos óra) megfelelő applikációk (pl. EFOP 1.1.5-17. „A fogyatékossgal élők mindennapjait segítő infokommunikációs alapú távszolgáltatás kialakítása” című pályázati program keretében az érdekvédelmi szervezetek által kifejlesztett applikációk) telepítése, ezen eszközök alkalmazásának a betanítása.

Felelős: Innovációs és Technológiai Minisztérium, helyi önkormányzatok
Emberi Erőforrások Minisztériuma

Határidő: azonnal, illetve folyamatos

- 9. Feladat:** Az átmenetileg bezárt állami intézmények munkatársainak, illetve a nélkülözhető munkakört betöltő állami alkalmazottaknak (gépkocsivezetők), valamint az átmenetileg bezárt önkormányzati intézmények (bölcsődék, óvodák) dolgozóinak bevonása a fogyatékos személyekkel kapcsolatos feladatok megvalósításába, a munkajogi szabályok betartásával.

Felelős: kormányhivatalok és önkormányzatok

Határidő: azonnal

Budapest, 2020. március 23.

Prof. Dr. Kásler Miklós
miniszter

Segédlet a katasztrófavédelmi törvény veszélyhelyzetre vonatkozó rendelkezésének gyakorlati alkalmazásához

Tisztelt Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet alapján a veszélyhelyzetben alkalmazni kell a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: katasztrófavédelmi törvény) 46. §-ának (4) bekezdését, amely az alábbiak szerint rendelkezik.

„Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.”

A hivatkozott jogszabályhely alkalmazásával kapcsolatban tájékoztatást kaptak a kormányhivataloktól, amely megjelölte a jogszerű alkalmazás törvényi kereteit, ami továbbra is irányadó, azokat továbbra megismételni nem kívánom.

A katasztrófavédelmi törvény idézett rendelkezésének gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban több kérdés érkezett hozzánk. Ezek alapján - témakörönként - a legfontosabbakkal kapcsolatos álláspontomról, a jelenleg hatályos jogszabályi környezetben az alábbiak szerint tájékoztatom:

I. A veszélyhelyzetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések önkormányzati működést érintő kérdései

1. A veszélyhelyzet kihirdetését követően össze lehet-e hívni a képviselő-testület, illetve a bizottság ülését?

Álláspontom szerint a katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdése egyértelműen rendelkezik arról, hogy veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének (fővárosi, megyei közgyűlésnek) feladat- és hatáskörét a polgármester (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke) gyakorolja az ott megjelölt kivétellel. Mindezek alapján sem a képviselő-testület, sem a bizottságok ülésének az Mötv. szerinti összehívására nincs lehetőség, a képviselő-testület valamennyi hatáskörét a polgármester gyakorolja, a képviselő-testületnek veszélyhelyzetben nincs döntési jogköre. Arra természetesen mód van, főleg a kialakult járványügyi helyzetben, hogy a polgármester e-mailben vagy más módon a döntést megelőzően kikérje a képviselő-testület tagjainak véleményét, a döntés felelőssége azonban a polgármesteré.

A bizottságok tekintetében jelezni kell, hogy azok alapvetően a képviselő-testület által átruházott hatáskört gyakorolnak, így ezekben a kérdésekben is a polgármester dönt, szükséges lehet külön polgármesteri döntés arról, hogy a képviselő-testület által átruházott hatásköröket a polgármester látja el a veszélyhelyzetben.

Utalni kell arra is, hogy az önkormányzati társulások is a képviselő-testületek által átruházott hatáskörben járnak el. Itt figyelemmel kell arra lenni, hogy egyes társulásokat nagy számú önkormányzatok képviselő-testületei hozták létre, így analógiát alkalmazva a társulási tanács hatáskörébe tartozó döntéseket a társulási tanács elnöke hozhatja meg. A társulási tanács elnöke a fentebb jelzett módon a társulási tanács tagjaival egyeztethet a döntésének meghozatala előtt.

Tekintettel arra, hogy az Mötv. 41.§ (4) bekezdése alapján a bizottságok és társulás mellett a részönkormányzat, valamint a jegyző is a képviselő-testület által átruházott hatáskört gyakorol, így ezekben a kérdésekben is a polgármester dönt.

2. Milyen kérdésekben dönthet a képviselő-testület helyett a polgármester?

Álláspontunk szerint valamennyi szükséges kérdésben, mert számos jogszabály állapít meg határidőt meghatározott döntések meghozatalára, illetve számos olyan eljárást indítottak az önkormányzatok, amelyek határideje lejárt, és a döntés elmaradása súlyosan érinthetné az önkormányzati működést.

Figyelemmel arra, hogy a jogszabályban meghatározott határidők alkalmazását a veszélyhelyzetben kihirdetett jogszabályok nem függesztették fel, e kérdésekben gondoskodni kell a döntések meghozataláról. Mindezek során azonban figyelemmel kell lenni a kormány megbízottak által kiküldött levélben foglalt keretekre, (szükségesség, arányosság, joggal való visszaélés tilalma). Azt is egyedileg lehet és kell mérlegelni, hogy meghatározott döntések elhalaszthatók-e, itt alapvetően azok jöhetnek szóba, amelyekben nincs konkrét jogszabályban megjelölt határidő.

3. Rendeletalkotási tárgykörökben is dönthet-e a polgármester? Ha igen, milyen formában?

A képviselő-testület feladat- és hatáskör gyakorlása során – az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint az Mötv. 48. § (1) bekezdésre tekintettel – rendeletet alkot, határozatot hoz. Az Mötv. 1.§ 3. pontja alapján a képviselő-testület határozata: normatív határozat és egyedi határozat.

A katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdése alapján a képviselő-testület/közgyűlés feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja az ott meghatározott korlátra figyelemmel. A hivatkozott rendelkezés ugyanakkor nem szabályozza a feladat- és hatáskört érintő döntési formákat, vagy az attól való eltérést.

Álláspontom szerint - éppen az előzőkre tekintettel - a polgármester döntései a képviselő-testületet megillető döntési formában keletkezhetnek.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, továbbá a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet rendelkezéseit figyelembe véve az önkormányzati rendelet ugyanis kizárólag önkormányzati rendelettel módosítható. Önkormányzati rendelet határozattal történő elfogadása, módosítása a hatályos jogszabályi környezet alapján nem lehetséges. A határozattal történő elfogadása ugyanis nem eredményezi a rendelet közjogi érvényességét, tekintettel arra, hogy rendeletet a jogalkotási eljárás szabályainak betartásával kell megalkotni, illetve módosítani.

4. Mi az eljárás abban az esetben, ha veszélyhelyzet kihirdetése után mégis ülésezett a képviselő-testület, bizottság és döntéseket hozott?

Álláspontunk szerint ezen esetekben nem indokolt automatikusan e döntéseket hatályon kívül helyezni, hanem érvényességükhöz a polgármester megerősítő döntése szükséges.

5. A veszélyhelyzet megszüntetése után mi a teendő azon döntésekkel, amelyeket a polgármester a katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdése alapján a képviselő-testület hatáskörében eljárva hozott meg?

Álláspontunk szerint a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) általános szabályai szerint a képviselő-testület, a polgármester, a bizottság által átruházott hatáskörben hozott döntéseket lényegében korlátozás nélkül bármikor felülvizsgálhatja, megváltoztathatja. Ez a jog természetesen a veszélyhelyzet megszűnését követően is rendelkezésre áll. A képviselő-testület döntheti el, hogy mely polgármesteri döntéseket helyez hatályon kívül, illetve melyeket hagy meg változatlanul. Természetesen a rendeletek módosítása esetén indokolt, hogy ezekről a képviselő-testület feltétlenül döntsön (az általános jogelvek tiszteletben tartásával) abban az esetben is, ha a polgármester döntését változatlan formában be kívánja nyújtani. Jelezni kívánom, hogy a képviselő-testület felülvizsgálati jogkörének visszamenőleges hatálya nincs.

6. Mi történjen a képviselői tiszteletdíjakkal?

Az Mötv. szabályai szerint a képviselő-testület jelenleg is diszkrecionális jogkörében dönt arról, hogy állapít-e meg képviselői tiszteletdíjat, és azt milyen mértékben. Hangsúlyozni kell azt is, hogy tiszteletdíj kizárólag a saját bevétele terhére folyósítható. Álláspontunk szerint a polgármester a katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel a képviselői tiszteletdíjakat megállapító rendelet végrehajtását is felfüggesztheti, különös figyelemmel arra, hogy sem a képviselő-testület, sem a bizottságok ülésezni nem tudnak. Mindezek mellett az Mötv. 32.§-a alapján az ülésen való jelenlét mellett az önkormányzati képviselőknek további feladataik vannak, amelyeket veszélyhelyzetben is ellátnak illetve elláthatnak. Természetesen a polgármester dönthet úgy is, hogy a tiszteletdíjak továbbra is folyósíthatók.

7. Az alpolgármester választására vonatkozóan hozhat döntést a polgármester?

Álláspontunk szerint, amennyiben a képviselő-testület a veszélyhelyzet kihirdetését megelőzően már választott legalább egy alpolgármestert, akkor e különleges jogrendben nem indokolt másik alpolgármester megválasztása a polgármester részéről. Ha azonban a települési önkormányzat képviselő-testületi ülésén nem került sor alpolgármester-választásra, a polgármester – az egészségügyi veszélyhelyzetre tekintettel – helyettesítése érdekében dönthet egy alpolgármester személyéről.

8. A polgármesteri döntésekre milyen formai követelmények vonatkoznak?

Álláspontunk szerint a veszélyhelyzetben hozott polgármesteri döntésekre az Mötv., a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és végrehajtási rendeletében, a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet előírásait megfelelően alkalmazni kell. Tehát a veszélyhelyzet elrendelése nem módosított az általánosságban alkalmazott, döntések alakítására vonatkozó szabályokon.

A polgármesteri döntéshozatal (rendelet, határozat) során szükséges, hogy abban mindenképpen kerüljön feltüntetésre a katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdésére - mint döntéshozatalt biztosító jogszabályhelyre - történő hivatkozás.

9. A polgármesteri döntések előkészítése, jegyzőkönyvezése és közzététele/kihirdetése hogyan történik?

A polgármesteri döntésekkel összefüggésben a jegyzőkönyvezés szabályai nem értelmezhetők, azonban a döntés előkészítésre vonatkozó SZMSZ-ben rögzített szabályok alkalmazandók. A nyilvánosság biztosítása érdekében a meghozott döntéseket ugyanúgy közzé kell tenni, mint a képviselő-testületi döntéseket. Zárt üléssel érintett tárgykörökben a polgármesteri döntéshozatal esetében is a vonatkozó korlátokkal érvényesül a nyilvánosság.

A polgármester által alkotott önkormányzati rendeletek kihirdetésére az SZMSZ szabályai az irányadóak, de az NJT felületén is közzé kell tenni, ahonnan való tájékozódás szerepe felértékelődhet a jelen járványügyi veszélyhelyzetben.

10. Mi a teendő, ha a képviselő-testületnek a katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdése szerinti kivételi körben kell döntést hoznia?

A katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdése a polgármesteri feladat-és hatáskörgyakorlásnak korlátot állít, azzal, hogy a polgármester nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti. Álláspontunk szerint ez a rendelkezés egyúttal azt is jelenti, hogy ezekben a tárgykörökben veszélyhelyzet időszaka alatt nincs döntési helyzet, téves az a megközelítés, hogy a képviselő-testület dönthet és akár elektronikus úton is a járványügyi veszélyhelyzetre tekintettel.

II. A veszélyhelyzetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések és az önkormányzatok működése feletti törvényességi felügyeleti jogkör viszonya

1. A kormányhivatalok törvényességi felügyeleti jogköre kiterjed a polgármester veszélyhelyzetben hozott döntéseire?

Az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét a fővárosi és megyei kormányhivatal látja el. A törvényességi felügyeletre vonatkozó részletszabályokat az Mötv. VII. fejezete tartalmazza.

A főváros és megyei kormányhivatalok törvényességi felügyeleti eljárása kiterjed a képviselő-testület egyéb szervei, így a polgármester működésének, döntéshozatala jogszerűségének vizsgálatára az Mötv. 132. § (3) bekezdése alapján, így a Kat. 46. § (4) bekezdése szerint meghozott polgármesteri döntésekre is. E jogkör gyakorlásához, a törvényességi felügyeleti munka hatékony ellátásához elengedhetetlenül szükséges, hogy valamennyi fentiek szerint meghozott döntés beérkezzen a kormányhivatalokhoz.

2. A veszélyhelyzetben hozott polgármesteri döntések kapcsán is fennáll a felterjesztési kötelezettség?

Az 1. pont alatt kifejtettekhez kapcsolódóan álláspontunk szerint a veszélyhelyzetben hozott polgármesteri döntésekre is alkalmazni kell az önkormányzati rendeleteknek és jegyzőkönyveknek a fővárosi és megyei kormányhivatalok részére történő megküldésének rendjéről szóló 23/2012. (IV.25.) KIM rendelet előírásait.

Fentiek alapján a polgármester által alkotott rendeletet, valamint meghozott határozatot a Nemzeti Jogszabálytár Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás Modulján keresztül fel kell terjeszteni a döntéshozatalt követő 15 napon belül. Továbbá ehhez kapcsolódóan a 338/2011. (XII.29.) Korm. rendelet alapján a polgármester által alkotott rendeleteket a Nemzeti Jogszabálytár felületén közzé is kell tenni.

III. Kijárási korlátozás/tilalom elrendelésére vonatkozó döntést jogszerűen hozhat meg a polgármester?

A Kormány a Korm. rendelet 1. §-ában az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki 2020. március 11-én 15 órai hatállyal.

A veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó jogszabályi előírásokkal összefüggésben a helyi önkormányzatok polgármesterei jelentős feladatokat látnak el a védekezésben. Ugyanakkor a veszélyhelyzetben érvényes szabályozás nem nyújt jogi alapot arra, hogy a polgármesterek a településükön a lakosság szabad mozgására vonatkozóan kijárási korlátozást, tilalmat rendeljenek, amelyre vonatkozó szakmai véleményem az alábbiakra alapítom.

Az Alaptörvény 48. §-a határozza meg a különleges jogrend típusait, és nevesíti a veszélyhelyzetet, amelyet a Kormány az Alaptörvény 53. cikke értelmében az élet és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás, vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek elhárítása érdekében hirdet ki és sarkalatos törvény meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

Emellett az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése felhatalmazást ad miszerint „***A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint - egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.***”

Az Alaptörvény 53. cikkével összhangban a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 44. §-a határozza meg a veszélyhelyzetet kiváltó eseményeket, ide sorolva ca) pont alatt a tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vagy járványveszélyt.

A Kat. 45. § (1) bekezdése értelmében „*Veszélyhelyzetben, a katasztrófa elhárításához szükséges mértékben és területen a Kormány rendeleti úton a 47. §-48. § szerinti rendkívüli intézkedéseket vezetheti be, illetve a 49. § -51. § szerinti rendkívüli intézkedések bevezetésével ezek végrehajtására adhat felhatalmazást.*”

A Kat. fent idézett 45.§ (1) bekezdése alapján a Kat. 49. § -51. §-ai határozzák meg a veszélyhelyzetben a Kormány rendeleti felhatalmazása alapján alkalmazható rendkívüli intézkedések körét, amely között a Kat. 49.§ (2) bekezdése rögzíti miszerint „*Veszélyhelyzetben korlátozni lehet a lakosság utcán vagy más nyilvános helyen való tartózkodását. A korlátozást és időtartamát a rádió, a televízió, a sajtó és hirdetmény útján, valamint a helyben szokásos módon a lakosság tudomására kell hozni.*”

A fent idézett rendelkezések alapján az Alaptörvény határozza meg a különleges jogrend, mint minősített időszaki helyzetekre vonatkozó szabályokat az alkotmányosság minimumának biztosítása mellett.

A veszélyhelyzettel összefüggésben egyértelműen a Kormány rendelkezik felhatalmazással rendeletalkotásra és a szükségesség-arányosság követelményének figyelembe vétele mellett rendkívüli intézkedések meghozatalára a Kat. keretei között.

Ennek alapján a lakosság közterületi tartózkodására vonatkozó korlátozás/tilalom, mint rendkívüli intézkedés elrendelésére is a Kormány jogosult.

A veszélyhelyzetben hozott rendkívüli rendelkezések, intézkedések végrehajtásában van feladata a polgármestereknek a Kat. alapján.

A Kat. az alapvető rendelkezések között a következő általános szabályokat állapítja meg.

Kat. 1. § (1) bekezdés szerint ***a katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat.***

(2) Minden állampolgárnak, illetve személynek joga van arra, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat, továbbá joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.

2. § (1) *A védekezést és a következmények felszámolását az erre a célra létrehozott szervek és a különböző védekezési rendszerek működésének összehangolásával, az állampolgárok, valamint a polgári védelmi szervezetek, a gazdálkodó szervezetek, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az állami meteorológiai szolgálat, az állami mentőszolgálat, a vízügyi igazgatási szervek, az egészségügyi államigazgatási szerv, az önkéntesen részt vevő civil szervezetek és az erre a célra létrehozott köztestületek, továbbá nem természeti katasztrófa esetén annak okozója és előidézője, az állami szervek és az önkormányzatok (a továbbiakban együtt: katasztrófavédelemben részt vevők) bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani.*

(2) A katasztrófavédelemben részt vevők biztosítják az állampolgárok tájékoztatásához szükséges információkat az életet, testi épséget, az anyagi javakat és a környezetet veszélyeztető hatásokról.”

A Kat. II. fejezete állapítja meg a katasztrófák elleni védekezés irányítási szabályai között a katasztrófa védelemben részt vevők – többek között a polgármester – feladat és hatáskörét. A Kat. a katasztrófavédelemmel összefüggésben a képviselő-testületek számára nevesített feladatokat nem állapít meg.

A Kat. 15. § (1) bekezdése alapján *„A polgármester (a fővárosban a főpolgármester) az illetékeségi területén irányítja és szervezi a felkészülés és a védekezés feladatait. E feladatok végrehajtására - a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve egyetértésével - közfoglalkoztatási támogatást igényelhet az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére, a külön jogszabályban meghatározottak szerint.”*

A veszélyhelyzetre vonatkozó sajátos irányítási szabályokat megállapító Kat. 46. § (3)-(4) bekezdése a polgármesterek feladatellátása kapcsán az alábbiak szerint rendelkezik:

Kat. 46. § (3) *„Veszélyhelyzetben a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenység irányítását - helyszínre érkezésétől - a polgármestertől a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője által kijelölt személy veszi át.”*

Kat. 46. § (4) *„Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.”*

A különleges jogrend intézményével összhangban álló értelmezés alapján a Kat. 46. § (4) bekezdése szerint valamennyi képviselő-testületi/közgyűlési feladat- és hatáskört a polgármester gyakorolja az ott meghatározott korlátra figyelemmel.

A kihirdetett veszélyhelyzetben, mint különleges jogrendben tehát a Kat. 46. § (4) bekezdése határozza meg az önkormányzati feladat és hatáskörgyakorlás szabályait, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény vonatkozó rendelkezéseitől eltérve.

A Kat. 46. § (4) bekezdése alapján a polgármester az Mötv. szerinti feladat- és hatáskörgyakorlást látja el, ez azonban nem nyújt jogi alapot arra, hogy a polgármester a település vonatkozásában a lakosságot érintően a szabad mozgásukkal összefüggésben kijárási korlátozást, tilalmat rendeljen el.

Fentieket összegezve ismételten fontos hangsúlyozni, hogy a polgármester Kat. 46. § (4) bekezdése szerinti feladat és hatáskör gyakorlásának meg kell felelnie az Mötv. 9. §-ban rögzített alapelveknek. Az ezekkel ellentétes magatartás a törvényességi felügyeleti eljárás keretében vizsgálható és értékelhető az Mötv. 132. § (2) és (3) bekezdése alapján.

Budapest, 2020. március 27.

Pogácsás Tibor
önkormányzati államtitkár
Belügyminisztérium

dr. György István
területi közigazgatásért felelős államtitkár
Miniszterelnökség

Önkormányzatok figyelmébe! – a tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, következményeinek elhárítása érdekében szükséges nélkülözhetetlen kötelezettségvállalásokról

A 48/2020.(III. 19.) Korm. rendelet alapján vállalt kötelezettségek előzetes engedélyezésére vonatkozó eljárásrend 2. pontja alapján a költségvetési szervek, mint igényt előterjesztő szervezetek – a szervezetüknél, illetőleg az irányításuk, felügyeletük, illetőleg tulajdonosi joggyakorlásuk alá tartozó gazdasági társaságoknál - a vészhelyzettel összefüggésben felmerülő, a koronavírus elleni védekezéssel közvetlenül összefüggő beszerzési és ellátási igényeik jóváhagyását kezdeményezhetik. E rendelkezés vonatkozik a helyi önkormányzatokra is. Tekintettel arra, hogy az önkormányzatok nem fejezetgazdák, kérelmüket közvetlenül a koronaigenyek@aeek.hu e-mail címre küldhetik.

A Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs felé benyújtandó Beszerzési engedély-kérelem

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (IV.) szóló 48/2020. (III. 19.) Korm. rendelet 3 §-a szerinti beszerzések eljárásrendje.

Eljárásrend a 48/2020. (III.19.) Korm. rendelet alapján vállalt kötelezettségek előzetes engedélyezésére

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendeletben kihirdetett veszélyhelyzettel (a továbbiakban: veszélyhelyzet) összefüggésben felmerült, a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs felállításáról szóló 1012/2020. (I. 31.) Korm. határozattal felállított Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs (továbbiakban: Operatív Törzs) javaslata alapján a Kormány veszélyhelyzet elhárításáért felelős tagja, vagy az általa kijelölt személy által indokoltnak ítélt és írásban meghatározott költségek finanszírozása, a veszélyelhárítás érdekében szükséges nélkülözhetetlen kötelezettségvállalások megtételére az alábbi eljárásrend alapján van lehetőség.

1. A veszélyhelyzetre tekintettel a költségvetési szervek részére a költségvetésben jóváhagyott előiránnyal felelősen és körültekintően kell gazdálkodni annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyan és indokoltan kerülhessenek felhasználásra.
2. A költségvetési szervek, mint igényt előterjesztő szervezetek – a szervezetüknél, illetőleg az irányításuk, felügyeletük, illetőleg tulajdonosi joggyakorlásuk alá tartozó gazdasági társaságoknál – a vészhelyzettel összefüggésben felmerülő, a koronavírus elleni védekezéssel közvetlenül összefüggő vagy a védekezést irányító állami szervek, védekezést irányító csoportok hatékony működését szolgáló beszerzési és egyéb ellátási igények (a továbbiakban: beszerzési igény) jóváhagyását a csatolt melléklet szerinti, Beszerzési engedély-kérelem a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs felé című [adatlap](#) (továbbiakban: adatlap) kitöltésével kezdeményezhetik, melyet kötelezettségvállalásként kell kiállítani.
3. Az adatlapon a beszerzési igényt részletesen indokolni kell, az indoklásban ki kell térni a beszerzés elmaradásának esetleges várható következményeire.
4. Az adott fejezetbe tartozó igényt előterjesztő szerv az adatlapot, annak szerkezetének megváltoztatása nélkül kitöltve, a kitöltésért felelős személy megjelölésével a fejezetet irányító szerv részére előterjeszti.
5. Az adott fejezetbe tartozó igényt előterjesztő szerv köteles előzetesen megvizsgálni, hogy a beszerzési igénye központosított közbeszerzési eljárás eredményeképpen megkötött keretmegállapodás vagy más keret jellegű szerződés alkalmazásával kielégíthető-e.
6. Amennyiben a fejezetet irányító szerv az igények tartalmi és formai felülvizsgálatát követően az előterjesztett beszerzési igényt, mint a veszélyelhárítás érdekében szükséges nélkülözhetetlen, megalapozott igényt támogatja, az adatlapot 1 napon belül elektronikus úton aláírtan szkennelve, valamint a feldolgozás érdekében excel formátumban – az eredeti szerkezet megváltoztatása nélkül – megküldi az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (ÁEEK) részére a koronaigenyek@aeek.hu e-mail címre.
7. A veszélyelhárítás érdekében szükséges nélkülözhetetlen, megalapozott igények kezelése érdekében a koordinációs és döntéselőkészítő feladatokat az ÁEEK látja el.
8. Amennyiben az ÁEEK azt állapítja meg, hogy a beszerzési igény kielégítése a Kormány veszélyhelyzet elhárításáért felelős tagjának jóváhagyását és a beszerzési eljárás az általános szabályok alóli egyedi mentesítését igényli, az ÁEEK a beszerzés adatlappal történő kezdeményezésével, erre vonatkozó javaslatot terjeszt elő az Operatív Törzs felé.

9. Az Operatív Törzs javaslata alapján a Kormány veszélyhelyzet elhárításáért felelős tagja által meghozott döntésről az ÁEEK elektronikus úton értesíti a fejezetet irányító szervet.
10. A fentiek szerint engedélyezett kötelezettségvállalás dokumentumain, továbbá a kapcsolódó kifizetések dokumentumain az engedéllyel rendelkező adatlap iktatószámát fel kell tüntetni, a felmerült kiadások elkülönített nyilvántartásáról a kötelezettségvállalónak gondoskodnia kell.
11. A fentiek szerint engedélyezett kötelezettségvállalás megtételére kizárólag az a Kormány veszélyhelyzet elhárításáért felelős tagja, vagy az általa kijelölt személy általi döntéséről szóló értesítés kézhezvételét követően van lehetőség.

Az Eljárásrend a 48/2020. (III.19.) Korm. rendelet alapján vállalt kötelezettségek előzetes engedélyezésére és a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs felé benyújtandó Beszerzési engedély-kérelem (letölthető excel) az [Állami Egészségügyi Ellátó Központ honlapján](#) érhetők el.

Az önkormányzati ASP rendszer távoli (otthoni) elérésével kapcsolatos tudnivalók

**Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Jegyző Asszony!**

**Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Jegyző Úr!**

Tisztelt Felhasználók!

A magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel az Önkormányzati ASP Alkalmazásokat Támogató Főosztály az ASP rendszer további zavartalan működtetése érdekében alábbi tájékoztatást adja.

Az önkormányzati ASP rendszer működtetőjeként a Magyar Államkincstár továbbra is biztosítja a rendszer elérhetőségét és a bejelentések kezelését. A Magyar Államkincstár munkatársai mindent megtesznek azért, hogy az ASP rendszerek és azok funkciói továbbra is elérhetőek legyenek az Önök számára.

Kérjük, hogy amennyiben önkormányzatuk esetében az otthoni munkavégzés elrendelésre kerül, akkor az alábbi technikai feltételeket szíveskedjenek figyelembe venni.

Tekintettel a kihirdetett veszélyhelyzetre és az ennek okán bevezetett tantermen kívüli, digitális munkarendre, valamint az óvodák, bölcsődék esetleges bezárására, tájékoztatjuk, hogy az önkormányzati ASP rendszer elérhetősége nem csak a Nemzeti Távközlési Gerinchálózaton (NTG) keresztül lehetséges, hanem minden publikus internethálózaton keresztül, tehát otthoni munkavégzés esetén saját hálózathoz is. Nem javasoljuk azonban nyilvánosan (éttermek, pályaudvarok, nyilvános területek, stb.) elérhető wifi kapcsolat létesítését.

A következőkben felsorolásra kerülnek azok a feltételek, amelyek az ASP rendszer eléréséhez bármely munkavégzési helyszín esetén szükségesek:

1. Az ASP rendszer elsődleges azonosítási eszköze az **elektronikus személyazonosító igazolvány** (a továbbiakban: eSzig), ezért az ASP rendszer eléréséhez az eSzig mindenképpen szükséges.
2. Az eSzig-el történő azonosításhoz a **kártyaolvasó** megléte is szükséges.
3. Az ASP rendszer eléréséhez feltétlenül szükségesek továbbá az alábbiak:
 - a. Az **eSzig kliens telepítése** az adott munkaállomásra. A telepítőkészlet a következő oldalon érhető el: <http://www.eszemelyi.hu/letoltesek>
 - b. A **Kártyaolvasó eszközmeghajtó szoftver telepítése** az adott munkaállomásra
 - c. **Szoftveres tanúsítvány telepítése** az adott munkaállomásra. A kapcsolat titkosítása minden esetben a szoftveres tanúsítvány segítségével történik, amely – ezen levélhez csatolva – ismételtén megküldésre kerül.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a fenti pontokban ismertetett lépéseket minden, ASP rendszert használni kívánó munkatárs és munkaállomás esetén szükséges elvégezni, melyhez szükség esetén kérjük biztosítani a helyi informatikusok támogatását.

Tájékoztatjuk továbbá, hogy az eSzig segítségével történő bejelentkezés folyamatát a Keretrendszer felhasználói kézikönyv 5.3 fejezete tartalmazza. A bejelentkezéssel és összerendeléssel kapcsolatosan felmerülő problémákat egy Gyakran Ismételt Kérdések (GYIK) dokumentumba gyűjtöttük össze, mely az Alkalmazásközpont felületéről letölthető.

(<https://alkalmazaskozpont.asp.lgov.hu> → Dokumentumtár menüpont → Letölthető dokumentumok \GYIK → Keretrendszer)

Felhívjuk figyelmüket, hogy az elektronikusan ügyindítás, e-fizetés nem csupán az ügyfelek számára jelent biztonságos ügyintézési lehetőséget, de az ügyintézők számára is biztosítja az otthoni munkavégzés lehetőségét. A központilag publikált űrlapok listája elérhető az [alkalmazásközpont honlapon](#).

Javasoljuk, hogy a koronavírus-járvány miatti rendkívüli helyzetben tájékoztassák az állampolgárokat a személyes megjelenést nem igénylő elektronikus ügyintézés lehetőségéről az alábbi levél helyben szokásos módon történő közzétételével.

Javasolt tájékoztató levél:

Biztonságos online ügyintézés a helyi önkormányzatoknál

Az [E-önkormányzat portál \(Portál\)](#) az ASP rendszert igénybe vevő települések ügyfelei számára biztosít elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat.

Személyes megjelenés, postai sorban állás nélkül küldhetik be kérelmeiket, bevételeiket, ellenőrizhetik adószámla kivonatukat, feldolgozott bevételeiket megtekinthetik és ingyenesen fizethetnek bankkártyával adót, díjat, illetékeket a kiválasztott önkormányzatnál.

A Portál használata külön [regisztrációt nem igényel](#). Első bejelentkezéskor a KAÜ-azonosítás (ügyfélkapus regisztráció, e-személyi igazolvány, telefonos azonosítás) és az Általános Szolgáltatási Feltételek (ÁSZF) elfogadása után használható.

Az egyes funkciók használatáról a [Tájékoztató a portálról](#) menüben részletes leírás olvasható.

Kérjen tájékoztatást a kiválasztott településnél folyamatban levő, elektronikusan indított ügyének ügyintézési állapotáról. A szolgáltatás igénybevételéhez elektronikus azonosítás szükséges! ÜGYKÖVETÉS	A szolgáltatás használatával lehetősége van az Ön, vagy az Ön által képviselt adózó egy kiválasztott önkormányzati adóhatósághoz tartozó helyi adóegyenlegének lekérdezésére. A szolgáltatás igénybevételéhez elektronikus azonosítás szükséges! ADÓEGYENLEG LEKÉRDEZÉS	A szolgáltatás használatával lehetősége nyílik arra, hogy a kiválasztott önkormányzatnál befizetett adójának adóbevallásait lekérdezze. ADÓBEVALLÁSI INFORMÁCIÓK
Elektronikus űrlap kitöltésével és beküldésével ügyet indíthat a kiválasztott településnél. Indítsa el a szolgáltatást, majd válassza ki az ügytípust, amelyet intézni szeretne. Az űrlap elektronikus beküldése elektronikus azonosítást követően lehetséges! ÜGYINDÍTÁS	A szolgáltatás használatával lehetősége nyílik arra, hogy a kiválasztott önkormányzat felé az adó- és illetékfizetési kötelezettségét elektronikus úton teljesítse. ADÓK, DÍJAK, ILLETÉKEK BEFIZETÉSE	

A telepítéssel kapcsolatban esetlegesen felmerülő problémákkal a Magyar Államkincstár ASP Központ ad elsődlegesen segítséget, illetve elérhető a NISZ ügyfélszolgálat is az alábbi e-mailcímen: ugyfelszolgalat@nisz.hu

Készítette: NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.

Az önkormányzatok korrupció elleni védeltségének ellenőrzése végrehajtásáról

Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Jegyző Asszony!
Tisztelt Jegyző Úr!

Tájékoztatom, hogy az Állami Számvevőszék a 2019. év végén már jelzett, az önkormányzatok korrupció elleni védeltségének ellenőrzését a meghatározott időszakban végrehajtja.

Az elmúlt időszak tapasztalatainak feldolgozása alapján az ÁSZ úgy látja, hogy az önkormányzatok igyekeznek megfelelni az adatbekéréssel kapcsolatos kötelezettségüknek, azonban kiemeli, hogy azokat az eseteke, ahol egy önkormányzat jelzéssel fordul a Számvevőszék felé, – akár technikai jellegű, akár egyéb okból, ide értve a határidő tartásával kapcsolatos jelzést is – minden esetben egyedileg kezelik.

Dr. Polt-Palásthy Marianna
elnök

Állami Számvevőszékkel Való Kormányzati Kapcsolattartásért Felelős Tárcaközi Bizottság

Az Alaptörvénynek megfelelően dolgozik az ÁSZ

Különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel, ezért az Állami Számvevőszék a jogállami kereteknek megfelelően az egészségügyi veszélyhelyzetben is végzi a törvényekben meghatározott feladatait. Már zajlik a 2019. évi zárszámadás ellenőrzése, valamint az ÁSZ véleményével hozzá fog járulni a 2021-es költségvetés megalkotásához.

Mindemellett az ÁSZ minden magyarországi önkormányzatnál elvégzi a korrupció elleni védettséget biztosító integritáskontrollok értékelését, támogatva ezzel az önkormányzatokat. Az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatait megosztja a kórházparancsnokokkal is.

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve. Az ÁSZ törvényben meghatározott feladatkörében ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás és az önkormányzatok gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását, valamint a nemzeti – állami és önkormányzati – vagyon kezelését.

A veszélyhelyzetben is fennáll az Országgyűlés ellenőrző szerepe – Mivel az Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdése alapján „Különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel”, ezért természetesen az Alaptörvény 43. cikke sem, amely az Állami Számvevőszék feladatait határozza meg. Ebből kifolyólag az ÁSZ a veszélyhelyzet ideje alatt is köteles és jogosult alkotmányos feladatkörét az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerveként ellátni, természetesen a járványhelyzet okozta körülmények figyelembevételével. Áder János köztársasági elnök is rámutatott, hogy „az Országgyűlés ellenőrző szerepe, a kormány beszámolási kötelezettsége a járvány idején is megmarad.”

Az Alaptörvény rendelkezéseinek az elfogadása egyben az ÁSZ ellenőrzési tevékenységével való együttműködést is jelenti. Ebből következően az ÁSZ ellenőrzési tevékenységének a felfüggesztése az Országgyűlés ellenőrzési szerepét csorbítaná, tehát az alkotmányos rendet, jogállami kereteket függesztené fel. A szabálykövetésnek és rendezettségnek a jelenlegi veszélyhelyzetben különösen nagy jelentősége van. Az ÁSZ elemzései szerint ugyanis a rendkívüli állapot fokozott integritási, illetve szabálysértési kockázatot jelent. Az ÁSZ ennek megfelelően végzi feladatait és nagy hangsúlyt helyez a törvényben meghatározott tanácsadó, tudásmegosztó tevékenységére.

Kapcsolódó cikkek:

[Támogatást nyújt minden önkormányzatnak az ÁSZ](#)

[Támogatja az ÁSZ a kórházparancsnokokat](#)

[Online önértékelés – öntesztek már kilenc célcsoportnak](#)

[Elektronikusan osztja meg tudását az ÁSZ](#)

Az ÁSZ sikeresen átállt a digitális környezetben folyó munkára – A digitalizáció, a digitális átállás a magyar közszféra legjelentősebb kihívása, amelyre az Állami Számvevőszék meglévő tapasztalatai alapján gyorsan reagált.

Az ÁSZ így az egészségügyi veszélyhelyzetben zökkenőmentesen, digitális módon folytatja a törvényben meghatározott ellenőrzési, elemzési tevékenységét.

Kapcsolódó cikk:

[Az ÁSZ sikeresen átállt a digitális környezetben folyó munkára](#)

Forrás: www.asz.hu

Vészhelyzeti kommunikáció az elektronikus térben (Bevonás és kommunikáció a településeken)¹

Az Önkormányzati Államtitkárság által megvalósított ÖFFK II. projekt keretében az összegyűjtött kutatási anyagokra, interjúkra alapozva (Kutatás I.-II.-III. – koordináció, inkluzív működés, információgazdálkodás - kommunikáció) összeállításra került Útmutató az önkormányzatok mindennapjaiban jelentkező kihívásokra, nehézségekre kíván gyakorlati megoldásokat, tanácsokat nyújtani.

Az önkormányzatok munkáját az Útmutató azzal támogatja, hogy:

- szakmai támogatást nyújt az önkormányzatok eredményesebb működéséhez,
- segít hozzájárulni a szolgáltató önkormányzat-szemlélet kialakulásához,
- és olyan praktikus segédanyagokat nyújt, amelyek támogatják az önkormányzatok hétköznapi munkáját.

Az egyik ilyen kidolgozott, rövid módszertani segédanyag:

Vészhelyzeti kommunikáció az elektronikus térben

(<https://bm-okl.hu/News/ViewFile?FileID=1351>)

A vészhelyzetekben történő kommunikációban is rendelkezésre állnak már digitális eszközök, melyeket a felhasználók (lakosság) nagy része is használ. Krízis-, vagy krízishez közeli helyzetben a településvezetés feladatai elsősorban irányító, szervező, koordináló jellegűek, amelyek során kiemelkedő jelentőségű az információk lehető leggyorsabb célba juttatása.

Napjainkban a vészhelyzetek megelőzése, a gyors reagálás tervezése, a lakosság tájékoztatása már nem képzelhető el a kommunikációs csatornák párhuzamos és egyidejű használata, ezen belül a digitális felületeken keresztül történő vészhelyzeti kommunikáció nélkül.

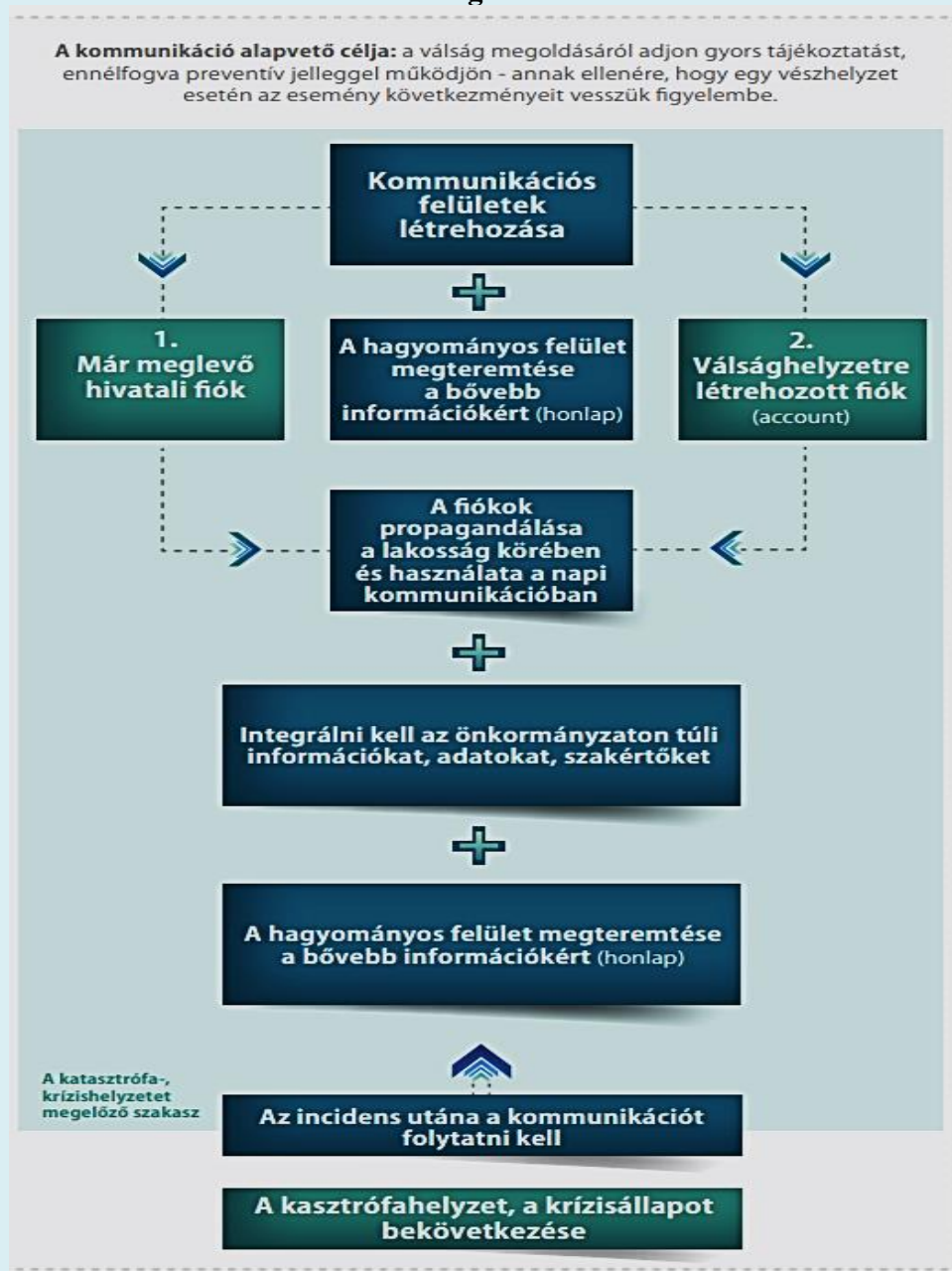
Az önkormányzat vészhelyzeti kommunikációjával kapcsolatban fontos kérdések

- Hogyan tájékoztatja az önkormányzat a hivatal dolgozóit és az érintett munkatársakat /partnereket arról, hogy ki a felelős a katasztrófahelyzetek kommunikációjáért?

¹ Útmutató - Az ÖFFK II. projekt kutatásai alapján készült segédanyagok az önkormányzatok számára, Budapest 2018. Belügyminisztérium Önkormányzati Koordinációs Iroda (<https://bm-okl.hu>)

- A településvezetés milyen módon adja át az információkat az esetleges munkatárs-változás esetén a katasztrófahelyzetek során tervezett intézkedésekről / kommunikációról az újonnan kinevezett felelősnek?
- Hogyan tájékoztatja az önkormányzat a lakosságot arról, hogy ki a felelős személy a katasztrófahelyzetek kommunikációjáért?
- Az ilyen helyzeteket megelőzően milyen eszközökkel/hírcsatornákon ad tájékoztatást arról, hogy hol érhetik el majd a szükséges információkat?
- Hogyan történik a lakosság tájékoztatása?
- Használják-e a korszerű csatornákat? Ha igen, megfelelő-e rajtuk a tartalom?

Az elektronikus csatornákon történő vészhelyzeti kommunikáció összefoglaló ábra

A válságkommunikáció az eseményt megelőzően kezdődik, hiszen létre kell hozni azokat a felületeket és kapcsolatokat, ahol – az esemény bekövetkezésekor – kommunikálni szeretne a hivatal. E kommunikáció megvalósulhat már meglévő hivatali fiókon (accounton) keresztül, de kifejezetten válsághelyzetre is létrehozott fiókokkal is (ahol a tematika a válsághelyzetekre való felkészülésre fókuszál). Ha a meglévő fiókot használják, akkor válsághelyzetben korlátozni kell az egyéb tartalmak kihelyezésének lehetőségét.

A közösségimédia-fiókok (Facebook, Twitter, YouTube) kialakítását követően érdemes rögzíteni azokat a hashtageket², amelyek a tartalmak későbbi csoportosítását és követését megkönnyítik. Érdemes ezeket rövid, könnyen beírható szavakként jelölni, például #tuz, #arviz, #jarvany, #baleset stb. Fontos, hogy a vészhelyzet alatti kommunikáció felelősének neve, elérhetősége ismert legyen, ami a gyors és pontos tájékoztatás feltétele. A kinevezett felelős nem csupán a katasztrófa ideje alatt, hanem azt megelőzően is folyamatos oktatási (ismeretterjesztő) és monitoring (folyamatos vizsgálati / ellenőrzési) feladatokat kell, hogy ellásson. Monitoring tevékenysége alatt érdemes RSS-hírcsatornát³ beállítani (automatikus hírfigyelést), hogy a felelős rendszeresen értesítést kapjon arról, amikor a megadott szavak vonatkozásában tartalom jelenik meg az interneten. Így nem hivatalos úton is tud értesülni a válsághelyzet alakulásáról.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

III. Gazdálkodó szervezetek működését érintő tájékoztatók

Útmutató gazdálkodó szervezetek számára a kulcsfontosságú infrastruktúra, és a kritikus erőforrások folyamatos biztosításának tervezéséhez pandémia idején

1. Bevezetés

A gazdálkodó szervezetek szempontból a pandémia egy hirtelen fellépő, elhúzódó munkaerőhiánnyal járó esemény, amely veszélyezteti a kiszámítható, napi munkavégzést: a folyamatos termelést, a szolgáltatást és az ügyintézkést. Ahhoz, hogy pandémia idején folytatni lehessen a kulcsfontosságú tevékenységeket, és biztosítani az ehhez szükséges erőforrásokat, összehangolt cselekvési terv szükséges.

A pandémia abban különbözik az egyéb nem járványügyi, ám ugyancsak tervezést igénylő nem várt eseményektől, hogy azoknál időben jobban elhúzódó, és összességében súlyosabb következményekkel járó krízisre kell számítani. A munkahelyi hiányzások

² A „hashtag” (jelölése kettőskereszt) a metaadat egyik formája, amely egy szóból vagy kifejezésből áll, amely elé hash jelet (#) tesznek. A hashtageket gyakran használják a közösségi hálókön, hogy azonosítsák, kategorizálják az érdeklődési köröket, „topikokat”, illetve megkönnyítsék a kulcsszavak szerinti kutatást.

³ Az RSS egy speciális csatorna, amely arra jött létre, hogy webes felületen hír jellegű információt közöljön. Okos készülékein vagy számítógépén kiválaszthatja és feliratkozhat azokra a hírcsatornákra, amikről szívesen tájékozódna a jövőben.

mértéke és a hatás súlyossága függ a szervezet nagyságától, a munkavégzés típusától és a munkaerő összetételétől. A szervezet átvilágítása és önértékelése ezért a pandémiára való felkészülés fontos alapfeltétele.

Magyarországon az influenza rendszeresen előforduló fertőző betegség, melyet az influenza vírusok okoznak. Emellett a téli hónapokban számos egyéb vírus is okoz légúti tünetegyüttest, köztük az RSV, adenovírusok, rhinovírusok és a humán coronavírusok is. Ezeket összefoglalóan influenza szerű megbetegedéseknek nevezzük. Az influenza vírusok rendszeresen kisebb-nagyobb járványokat idéznek elő főleg a téli hónapokban. Majdnem minden évben megjelennek új, az előző években előfordulóktól kismértékben különböző influenza vírusok, amelyek a fogékony személyeket képesek megbetegíteni. Ezt nevezzük **szezonális influenzának**. Az influenza többnyire egy önmagától, tüneti kezelés mellett gyógyuló, viszonylag enyhe lefolyású megbetegedés. Az idősek, valamint a krónikus betegségük miatt kockázatnak kitett személyek esetében azonban súlyos szövődmények alakulhatnak ki, amelyek kapcsán kórházi ellátás válhat szükségessé, sőt halálos kimenetel is előfordul. A pandémiás influenza ettől különbözik. Az influenza pandémia ugyanis egy teljesen új influenza A vírus terjedésének a következménye, amelyre jellemző, hogy nem kismértékben, hanem lényegesen különbözik a korábban előforduló influenza vírusoktól. Éppen ezért az új vírusfertőzéssel szemben mindenki fogékonnyá válik. Világjárvány akkor alakul ki, amikor egy új influenza vírus képes lesz emberről emberre gyorsan és tartósan terjedni.

A koronavírusok egyes típusai hasonlóan az influenza A egyes típusaihoz, állatok betegítenek meg. Az állatról emberre terjedést zoonózisnak nevezzük. előfordulhat mutáció következtében, hogy a kezdetben csak állatról emberre terjedő vírusban új tulajdonságok alakulnak ki, amik által képes lesz már emberről emberre is fertőzni. Így a koronavírusok esetében is megjelenhet egy olyan új vírus, mellyel szemben a teljes lakosság fogékony.

A körülmények ma is adottak egy új, pandémiás potenciállal rendelkező vírus kialakulására.

Egy bekövetkező világjárvány nemcsak az egészségügy, hanem a nemzetgazdaság valamennyi egyéb szektorára is súlyos hatásokat tud gyakorolni. A pandémiára való felkészülés azon alapul, hogy megfelelő tervezéssel, és összehangolt hatékony intézkedésekkel várhatóan megfékezhető a világjárvány, és jelentősen csökkenthetők a káros következmények mind egészségügyi, mind pedig gazdasági és infrastrukturális vonatkozásban.

2. Célkitűzés, hatály

2.1. Célkitűzés

A gazdálkodó szervezetek alapvető üzleti érdeke a működés, termelés, szolgáltatás folyamatos biztosítása. A szervezetnek a változó környezethez történő alkalmazkodása során alapvető feladata az üzemfolytonosságot veszélyeztető tényezők feltárása, a negatív hatások minél teljesebb körben történő kivédése, és a gazdasági károk minimalizálása. Útmutatónk segítségével fel szeretnénk hívni a gazdálkodó szervezetek vezetőinek a figyelmét arra, hogy **egy pandémia kapcsán kialakuló helyzet várhatóan túllépi a krízishelyzetek kezelésére vonatkozó, valamint az üzletfolytonossági tervezésük jelenlegi kereteit, éppen ezért további részletes tervezést igényel.**

A jelen útmutató elsődleges célja, hogy segítséget nyújtson a gazdálkodó szervezetek számára egy esetleges világjárványra történő felkészülésben, rávilágítson a szervezet által mérlegelendő kérdések széles körére a pandémia során, illetve azt követően, továbbá eszközként szolgáljon a gazdálkodó szervezet influenza pandémiás tervének elkészítésében. A tervezés során az alapvető cél a nemzetgazdaság működéséhez szükséges kritikus hazai termelő kapacitás és szolgáltatásrendszer fenntartása pandémia idején.

2.2. Hatály

Pandémia során valamennyi gazdálkodó szervezetnek fontos szerepe lesz a világjárvány negatív gazdasági és társadalmi hatásainak minimalizálásában. A közös felkészülés, valamint a pandémiás tervek elkészítése a gyors és hatékony reagálás eszközei, amelyek lehetővé teszik a szükséges intézkedések időben történő összehangolt meghozatalát, ezáltal a társadalom működőképességének folyamatos fenntartását, és a gazdasági összeomlás elkerülésének veszélyét.

A lakosság alapvető ellátását biztosító, és a társadalom működőképességének fenntartása szempontjából alapvető fontosságú nemzetgazdasági területeken a pandémiára való felkészülés össztársadalmi érdek, így azt prioritásként kell kezelni. Természetesen számos egyéb gazdálkodó szervezet is létezik, amely az ország társadalmi és gazdasági stabilitása szempontjából kulcsfontosságú. Elsősorban ezeknek a szervezeteknek készült ez az útmutató. A folyamatos működés fenntartása nyilván valamennyi kis, közép és nagyvállalat, egyéb gazdálkodó szervezet számára fontos. A pandémiára való tervezés és felkészülés tehát végső soron valamennyi szervezet számára jelentős előnyökkel jár, így az útmutató számukra is hasznos segítséget kíván nyújtani szervezeti, szervezési és betegség megelőzési ajánlások megfogalmazásával.

Az útmutató elsősorban a gazdálkodó szervezetek vezetőinek, adminisztratív szerveinek, valamint a válsághelyzetek menedzselését irányító szervezeti egységeknek/csoportoknak kíván segítséget nyújtani a pandémiára felkészülésre és intézkedésekre vonatkozó terveik elkészítésében.

Kritikus infrastruktúra és kulcsfontosságú erőforrások Magyarországon

Élelmiszeripar, mezőgazdaság, kereskedelem, energiatermelés és szolgáltatás (villamos energia, földgáz, üzemanyag), ivóvíz ellátás, honvédelem, katasztrófavédelem, közbiztonság, kormányzati szféra és közigazgatás, közegészségügy és egészségügyi ellátórendszer, tömegközlekedés, áruszállítás, információ technológia, hírközlés, postai szolgáltatás, bankok és üzleti szféra.

3. A pandémia– háttér információk

3.1. A pandémia hatásai

A pandémia idejét, természetét és következményeit nem lehet előre megjósolni Tervezési célból azonban szükség van sarokszámokra, amelyeket a jelenlegi ismeretekre alapozott legvalószínűbb forgatókönyv szerint kerülnek meghatározásra. A tervezési alapadatok szakértői becsléseken, korábbi influenza pandémiák adataira épülő modellezéseken, valamint nemzetközi ajánlásokon alapulnak.

A pandémiának alapvetően háromféle hatásával kell számolni:

- (1) **egészségügyi:** megbetegedések, halálozás, az egészségügyi ellátórendszer fokozott igénybevétele;
- (2) **társadalmi:** a népesség megváltozott mobilitása, fennakadás az alapvető szolgáltatások nyújtásában, az infrastruktúra működésében;
- (3) **gazdasági:** kieső munkaerő, a GDP csökkenése, a gyógyítás-megelőzés költsége.

Influenza pandémia során várhatóan körülbelül a lakosság 25-45 százaléka betegszik majd meg klinikai tünetekkel. Ez Magyarországon mintegy 2,5-4,5 millió influenza megbetegedést jelent egy 10-15 hétig tartó járvány alatt egy, vagy több egymást követő szezonban. A megbetegedési ráta és a lefolyás azonban jelentősen különbözhet az egyes korcsoportok között.

Pandémia során az influenzában megbetegedettek között a halálesetek aránya várhatóan jelentősen magasabb lesz, mint szezonális influenzajárványok idején. A magyarországi világjárvány során körülbelül 10.000 fő többlethalálozásra lehet számítani.

Egyéb légúti vírus, mint például az új koronavírus esetében várhatóan jóval alacsonyabb megbetegedési arányra lehet számítani, körülbelül a lakosság 0,05-15 % betegszik majd meg.

Megfelelő tervezéssel és hatékony intézkedésekkel azonban jelentősen csökkenthető mind a fertőzések és halálesetek száma, mind pedig a világjárvány kedvezőtlen társadalmi és gazdasági következménye.

3.2. További tervezési alapinformációk, alapadatok

- A pandémiás influenza/ új koronavírus fertőzésre mindenki fogékony.
- A jelentős nemzetközi forgalom következtében egy esetlegesen Ázsiában megjelenő emberről emberre terjedő vírusvariás rövid idő alatt elérheti Európát. Egy országon belül mindössze néhány hét szükséges ahhoz, hogy a vírus széles körben elterjedjen.
- Pandémia során a megbetegedések előfordulása, valamint a társadalmi-gazdasági következmények súlyossága jelentősen meghaladja még a legsúlyosabb szezonális influenzajárvány során tapasztaltakét is. Jelentősen megnő az orvoshoz fordulások, kórházi kezelések száma.

Az **influenza pandémia** várhatóan jelentős többlethalálozással jár majd. Súlyos lefolyású esetekre nemcsak idősek és krónikus betegek esetén lehet számítani, hanem az egészséges felnőtt és gyermek lakosság körében is.

- A megbetegedési arány 25-35 % körül várható a teljes lakosságban.
- A fertőzés lappangási ideje (a fertőződés időpontja és az első tünet megjelenése közötti időintervallum) átlagosan két nap.
- Az influenza dominánsan cseppfertőzés útján terjed, köhögés, tüsszentés vagy beszéd során. A cseppfertőzéssel való terjedés közeli kontaktus (minimum 1 m távolság) esetén

valósulhat meg. A fertőző vírusrészecskék nem terjednek a levegőben nagy távolságra. Indirekt terjedés előfordulhat, amikor a vírus nem közvetlenül, hanem egy közvetítő közegen keresztül terjed emberről emberre. A közvetítő közeg a leggyakrabban vírusrészecskéket tartalmazó váladékkal szennyezett felület. Ezekben az esetekben a „piszkos kéz” fontos közvetítő szerepet játszik.

- A fertőzött személyek már a tünetek megjelenése előtti napon fertőzhetnek. A fertőzőképesség a tünetek megjelenését követő 48 órán belül a legmagasabb.
- A fertőzést követően nem mindig alakulnak ki jellegzetes klinikai tünetek. A tünetmentes, vagy tünete szegény formában zajló esetek is fertőzhetnek. A fertőzés lezajlását követően védettség alakul ki.
- Az influenza szövődménymentes esetekben 5-7 nap alatt zajlik le. Szövődmények fellépése esetén a gyógyulási idő ennél hosszabb.
- A hiányzási ráta a pandémia súlyosságától függ. A munkahelyi hiányzások hátterében jellemzően betegség, beteg családtagok ápolása, valamint félelem a fertőzéstől állhatnak. A járvány teljes ideje alatt négy munkavállalóból átlagosan egy vagy két fő 5-10 napig tartó hiányzása várható.
- Magyarországon a járványhullám várhatóan 12-15 hét alatt zajlik le. A helyi járványok várhatóan 6-8 hétig tartanak majd.
- Lehetséges, hogy több járványhullám alakul ki, amelyek között hetek, vagy akár hónapok is eltelhetnek. Megelőző intézkedések hiányában a második járványhullám – amennyiben kialakul - akár súlyosabb következményekkel is járhat, mint az első.

Egy új koronavírus pandémia halálozási aránya előre nem prognosztizálható.

- A fertőzés lappangási ideje (a fertőződés időpontja és az első tünet megjelenése közötti időintervallum) 2-12 nap.
- A koronavírus dominánsan cseppfertőzés útján terjed, köhögés, tüsszentés vagy beszéd során. A cseppfertőzéssel való terjedés közeli kontaktus (maximum 2 m távolságon belül) esetén valósulhat meg. Indirekt terjedés előfordulhat, amikor a vírus nem közvetlenül, hanem egy közvetítő közegen keresztül terjed emberről emberre. A közvetítő közeg a leggyakrabban vírusrészecskéket tartalmazó váladékkal szennyezett felület. Ezekben az esetekben a „piszkos kéz” fontos közvetítő szerepet játszik.
- A fertőzött személyek már a tünetek megjelenése előtti napon fertőzhetnek.
- A fertőzést követően nem mindig alakulnak ki jellegzetes klinikai tünetek. A tünetmentes, vagy tünete szegény formában zajló esetek is fertőzhetnek. A fertőzés lezajlását követően védettség alakul ki.
- Az influenza szövődménymentes esetekben 3-7 nap alatt zajlik le. Szövődmények fellépése esetén a gyógyulási idő ennél hosszabb.
- A hiányzási ráta a pandémia súlyosságától függ. A munkahelyi hiányzások hátterében járványügyi kötelezés, betegség, beteg családtagok ápolása, valamint félelem a fertőzéstől állhatnak.
- Magyarországon a járványhullám várhatóan 10-15 hét alatt zajlik le.

3.3. Az influenza pandémia Egészségügyi Világszervezet által meghatározott fázisbeosztása alapján

WHO fázisbeosztás

1. fázis	Állati eredetű influenza vírusok által okozott emberi megbetegedéseket nem jelentenek.
2. fázis	Házi, vagy vadon élő állatok között terjedő influenza vírus emberi megbetegedést idéz elő, és ezért lehetséges pandémiás fenyegetést jelent.
3. fázis	Egy állati, vagy emberi-állati reasszortáns influenza vírus szórványos megbetegedéseket, vagy kisebb eset-halmozódásokat okoz emberek között, de még nem képes olyan hatékonyan emberről emberre terjedni, hogy a lakosság körében folyamatosan járványokat okozzon.
4. fázis	Egy meghatározott új, állati, vagy emberi-állati reasszortáns influenza vírus bizonyítottan képes emberről emberre hatékonyan terjedni, és egy adott országban a lakosság körében folyamatosan járványokat okozni.
5. fázis	Ugyanaz az új influenza vírus folyamatosan képes a lakosság körében járványokat okozni egy adott WHO régió két, vagy több országában.

		Pandémiás időszak	
6. fázis	Az 5. fázisra meghatározott kritériumokon túl ugyanaz az új vírus folyamatosan képes a lakosság körében járványokat okozni egy másik WHO régió legalább egy országában.	6. a.	Az új influenzavírus altípus folyamatosan képes a lakosság körében járványokat okozni legalább két WHO régióban, amelyek egyike sem a WHO Európai Régiója.
		6. b.	Az új influenzavírus folyamatosan képes a lakosság körében járványokat okozni legalább két WHO régióban, ezek közül az egyik a WHO Európai Régiója.
		6. c.	Az új influenzavírus Magyarországon területi járványt okoz.
		6. d.	Az új vírus Magyarországon regionális járványt okoz.
		6. e.	Az új vírus Magyarországon országos járványt okoz.
A járvány csúcsát követő időszak		Az új vírus által okozott megbetegedések előfordulási gyakorisága a megfelelő surveillance-szal rendelkező országok többségében a járvány csúcsán tapasztalt szint alá csökken.	
Lehetséges következő járványhullám		A pandémiát okozó influenza vírus által okozott megbetegedések előfordulási gyakorisága a megfelelő surveillance-szal rendelkező országok többségében újból emelkedik.	
Pandémiát követő időszak		Az influenza előfordulása a megfelelő surveillance-szal rendelkező országok többségében a szezonális influenza előfordulási gyakoriságának alapszintjére tér vissza.	

4. A pandémia hatása az üzemfolytonosságra

4.1. Humán erőforrás

A pandémia hazai járványhulláma során a munkaerő létszámának drasztikus csökkenésére kell számítani. Ennek következtében – az összes szokásos szervezési módszer bevetése ellenére - csökkenhet a termelés, és mind mennyiségi, mind minőségi szempontból romolhat a szolgáltatások szintje. Bizonyos funkciók teljes leállítására is számítani kell.

A pandémia során a gazdálkodó szervezet működésének célja a veszteség minimalizálásán túl az alapvető szükségletek kielégítése, és a társadalom működőképességének fenntartása szempontjából alapvető szolgáltatások fenntartása.

4.2. A munkavállalók védelmének fontossága

A világjárvány megfékezése, felszámolása, a betegek gyógykezelése az egészségügy feladata. Pandémia során az egyik legfontosabb üzenet, hogy az egészségesek folytassák szokásos tevékenységüket és tegyenek meg minden tőlük telhetőt azért, hogy megvédjék magukat a fertőzéstől, a betegek pedig maradjanak otthon, amennyiben komplikációk nem lépnek fel.

A gazdálkodó szervezetek jelentősen hozzájárulhatnak a világjárvány megfékezésére tette erőfeszítésekhez azzal, hogy hozzájárulnak a munkavállalók egészségének védelméhez, és intézkedéseket hoznak a fertőzések munkahelyen történő terjedésének megelőzésére. Jelentős szerepet játszhatnak továbbá a pandémia társadalmi kárainak enyhítésében azzal, hogy hozzájárulnak a társadalom és a gazdaság folyamatos működőképességének biztosításához.

4.3. A munkaerő hiányzásához vezető okok

Pandémia során a munkahelyi hiányzások hátterében többféle ok állhatnak: járványügyi kötelezés, betegség, hozzátartozóról való gondoskodás, gyász, kimerültség, fertőzéstől való félelem. Közegészségügyi-járványügyi intézkedések, mint például iskolabezárások is jelentősen hozzájárulhatnak a munkahelyi hiányzások növekedéséhez. A tömegközlekedés folyamatos működésében bekövetkező fennakadások is tovább súlyosbíthatják a helyzetet.

4.4. Tervezési alapadatok, és a hiányzás becslése

A tervezés alapját a munkahelyi hiányzások számszerű előrejelzése képezi.

Az **influenza** megbetegedések előfordulásának becsült értéke pandémia során (valamennyi korcsoportra és a hazai járvány teljes időtartamára vonatkozóan) a lakosság 25-35 százaléka. A munkahelyi hiányzások természetesen ennél magasabbak is lehetnek a megbetegedésen kívüli egyéb okok miatt (pl. beteg családtag ápolása).

A járvány teljes ideje alatt (helyi járvány esetén 6-8 hét) a munkavállalók 25-50 százalékának 5-10 napig tartó hiányzása várható. Mindez időben nem egyenletesen oszlik majd meg, mivel a járvány csúcsa körül (körülbelül 3 hét) jelentkezik a hiányzások túlnyomó többsége. Ekkor egy időben a munkavállalók egynegyede, egyötöde hiányozhat majd a munkahelyről. Kis, zárt közösségekben súlyosabb lefolyású járványra lehet számítani, mint kevésbé zárt, nagyobb közösségek esetén.

Új koronavírus pandémia esetén a megbetegedések becsült száma jóval alacsonyabb, ugyanakkor a betegségtől való félelem és a szigorúbb járványügyi intézkedések miatt a járvány csúcsán csak enyhén kevesebb hiányzási aránnyal, de azt a hosszabb lappangási idő miatt hosszabb időre kellene tervezni.

A munkaerő tervezésekor figyelembe kell venni a munkaerő demográfiai jellemzőit, a szokásos hiányzási arányokat, a gyermekes szülők és az egyéb gondozási kötelezettséggel rendelkező munkavállalók számát, valamint az otthoni munkavégzés lehetőségeit.

5. A pandémiás tervezésért és krízis kezelésért felelős csoport felállítása, és a pandémiás terv elkészítése

A gazdálkodó szervezet vezetőjének a feladata a pandémiás felkészülést koordináló, valamint kríziskezelő csoport (továbbiakban: pandémiás válságstáb) megalakítása és a vezető kijelölése. Rögzíteni kell a válságstáb jogállását és hatáskörét. Gondoskodni kell arról, hogy a csapatban a szervezet valamennyi kulcsfontosságú funkciójának képviselője (pl. központi irányítás, humán erőforrás gazdálkodás, kommunikáció, foglalkozás egészségügyi szolgálat, stb.) megvalósuljon.

A pandémiás válságstáb feladatai a következők:

1. A felkészülési és cselekvési tervek elkészítése
2. Szükséges szervezési előkészületek és intézkedések megtétele a megfelelő készségi állapot elérése céljából. Oktatás, képzés, felkészítés megszervezése.
3. A terv tesztelése gyakorlatok keretében.
4. A krízis kezelése.
5. Közreműködés a helyreállításban.

A pandémiás terv elkészítésekor definiálni kell a felkészülési terv hatáskörét (pl. a gazdálkodó szervezet valamennyi alkalmazottja, szerződéses munkatársak, a dolgozók által ellátott családtagok, stb.). A tervben rögzíteni kell a felkészülés, megelőzés, végrehajtás és a helyreállítás során szükséges feladatokat, felelősöket és határidőket. A tervben javasolt meghatározni, hogy melyek azok a részfeladatok, amelyek kidolgozására később kerül sor, feltüntetve a határidőket és a felelősöket.

A tervben javasolt ismertetni a pandémiás veszélyhelyzet irányításának és ellenőrzésének a rendszerét a szervezeten belül. Meg kell határozni, hogy kinek a dolga a gazdálkodó szervezet pandémiás tervének aktiválása, és milyen információk szükségesek az ezzel kapcsolatos döntésekhez.

A pandémiás felkészülést koordináló csoport feladata a fentiekén kívül a gazdálkodó szervezet pandémiás tervének összehangolása a nemzeti influenza pandémiás tervvel, valamint a megyei és az országos katasztrófa elhárítási tervekkel, továbbá egyéb hivatalos ajánlásokkal és útmutatókkal. Gondoskodni kell a terv rendszeres, legalább 2 évenkénti felülvizsgálatáról, frissítéséről és a szükséges korrekciók elvégzéséről. A felkészülés során nagy hangsúlyt kell fektetni az oktatásra és a tervben foglalt intézkedések tesztelésére, gyakorlására.

6. Folyamatos működés biztosítása, üzemfolytonosság tervezése és szervezése

6.1. A társaság feladatainak elemzése

A pandémiás válságstáb feladata, hogy feltárja a gazdálkodó szervezet működésének sérülékeny, kritikus pontjait és a folyamatos működést veszélyeztető tényezőket egy világjárvány vonatkozásában. Meg kell becsülni a részleges vagy teljes működéskiesés rövid és hosszú távú következményeit, és a működéskiesés átmeneti áthidalásának lehetőségeit. Azonosítani kell továbbá az influenza szempontjából leginkább veszélyeztetett munkaköröket.

6.2. A minimálisan fenntartandó működés/szolgáltatás és az ehhez szükséges kritikus létszám meghatározása

Pandémia idején a gazdálkodó szervezet túlélésének a kulcsa az alapvető funkciók fenntartása és a nem alapvető feladatok átmeneti felfüggesztése, halasztása.

A felkészülés idején meg kell határozni a krízishelyzet során minimálisan fenntartandó tevékenységek, és az ehhez szükséges munkaerőt. Át kell gondolni továbbá azt is, hogy melyek azok a termékek és szolgáltatások, amelyekre pandémia idején fokozott szükséglet alakulhat ki, és hogyan tud erre megfelelően felkészülni a szervezet. Arról is döntést kell hozni, hogy melyek azok a termékek és szolgáltatások, amelyek esetében a termeléshez, szolgáltatáshoz szükséges biztonsági létszám a pandémia idején várható hiányzási ráták mellett nem biztosítható, és ezért a termelés, szolgáltatás a járvány idején átmenetileg szüneteltetendő. El kell készíteni a halasztható tevékenységek és/vagy a helyettesíthető termékek listáját. Javasolt továbbá áttekinteni azokat a feladatokat, amelyek kizárólag a szervezet telephelyén végezhetők, és amelyek mindenképpen személyes kontaktust igényelnek fogyasztókkal, vagy egyéb ügyfelekkel.

A felkészülési terv további fontos eleme a kritikus működéshez szükséges humán erőforrás folyamatos biztosítására és koordinációjára vonatkozó intézkedések tervezése.

6.3. A kritikus munkaerő biztosításának eszközei

A kritikus munkaerő biztosításának eszközei:

- A kritikus működéshez szükséges munkaerő fokozott védelme
- Az első vonalbeli munkaerő pótlása belső átcsoportosítással (helyettesítési terv, munkaerő betanítása)
- A szükséges munkaerő biztosítása külső források bevonásával

6.4. Humán erőforrás tervezése pandémia idejére

A humán erőforrás tervezésnek a célja, hogy megfelelő módon felkészítse a gazdálkodó szervezetet a pandémia idejére prognosztizálható, elhúzódó létszámhiány kezelésére.

A humán erőforrás gazdálkodási osztálynak naprakész információkkal kell rendelkeznie a betegség miatti távolmaradásokról, ezért van szükség a megfelelő adminisztráció vezetésére. Ehhez meg kell szervezni az információáramlást, és fel kell hívni az alkalmazottak figyelmét arra, hogy a kijelölt kontaktszemélyeket tájékoztassák a betegség miatti távolmaradásról, és a fertőzés tüneteinek megjelenéséről a munkahelyen.

Javasolt továbbá a főbejáratnál és a munkahelyeken figyelemfelkeltő táblákat kihelyezni, amelyen a dolgozók figyelmét felhívják arra, hogy a pandémát okozó betegség tüneteit hordozó alkalmazottak nem léphetnek be a munkahely területére.

A nem kulcsfontosságú alkalmazottak között jelentkező megbetegedésekről a humánerőforrás gazdálkodási osztály heti rendszerességgel készítsen beszámolót a vezetőség számára. A kulcsfontosságú feladatokat ellátó alkalmazottak (beleértve a helyettesítőket is) hiányzását javasolt naponta összesíteni és jelenteni a vezetőség felé.

6.5. A munkavállalók munkahelyi felkészítése

A munkavállalók felkészítése a világjárványra a felkészülés fontos eleme. A munkahelyi felkészítés célja:

- a munkaerő védelme, a fertőzés megelőzése, a járvány terjedésének visszaszorítása,
- a gazdálkodó szervezet operatív infrastruktúrájának és működőképességének fenntartása,
- a minimálisan elégséges (kritikus) feladatok ellátásához szükséges tevékenység és a munkaszervezés ismertetése
- kulcsfeladatokat ellátni képes helyettesítő személyek biztosítása.

7. Intézkedések a munkaerő védelme céljából

7.1. Általános megfontolások

A világjárvány megfékezése, és a súlyos egészségügyi következmények megelőzése, csökkentése alapvetően a közegészségügy és az egészségügyi ellátórendszer feladata. A gazdálkodó szervezetek vezetői azonban az időben meghozott, megfelelő intézkedéseikkel jelentősen hozzájárulhatnak a vírus munkahelyi terjedésének, ezáltal pedig a pandémia következményeinek csökkentéséhez.

A biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése a munkáltató feladata. A szükséges védőintézkedéseket a kockázatbecslés eredményének függvényében kell meghozni

A munkahelyeken a következő átmeneti intézkedések bevezetése megfontolandó a munkavállalók védelme érdekében pandémia idején: munkahelyi kontaktusok számának csökkentése, zárt helyiségekben sok ember részvételével zajló események (pl. értekezletek) szüneteltetése, a takarítások gyakoriságának növelése, a kézhigiéne feltételeinek biztosítása, biztonságos hulladék elhelyezés, és sebészi szájmaszkok biztosítása azoknak, akiknél légúti tünetek jelentkeznek a munkahelyen. Javasolt továbbá gondoskodni a zárt helyiségek gyakori szellőztetéséről, a megfelelő légcseréről.

A járványterjedés visszaszorításának alapvető eszköze, hogy még az enyhe tünetekkel rendelkező betegek is elkülönítésre kerüljenek. A betegség tüneteinek észlelésekor gondoskodni kell arról, hogy a munkavállaló haladéktalanul, és másokat a legkevésbé kitéve a fertőzésnek az otthonába távozzon, és a gyógyulásig közösségbe ne menjen. (Tanácsolják, hogy ne tömegközlekedéssel menjenek haza, illetve lehetőség szerint lássák el szájmaszkkal.) Orvosi kezelésre, kórházi ellátásra csak orvosilag indokolt súlyos, szövődményes esetben kerül sor.

7.2. Közösségi érintkezések korlátozása a munkahelyen

Alapvető cél a munkahelyi kontaktusok számának csökkentése, illetve a kritikus működés fenntartásához szükséges munkaerő fokozott védelme.

Meg kell határozni azokat a részlegeket, amelyek a járvány során üzemben maradnak, illetve amelyeket be kell zárni. Gondoskodni kell a létesítményekbe való bejutás és a közösségi érintkezések korlátozásáról. Meg kell határozni, hogy az ideiglenesen bezárt részlegeket mikor lehet újra megnyitni.

A fertőzés terjedésének megakadályozása szempontjából javasolt a járvány idejére a fő fogadó teret kiüríteni. A kulcsfontosságú feladatott ellátó munkatársakat az egy légtérű munkaterületről javasolt a rendelkezésre álló zárt helyiségekbe költöztetni.

A kulcsfontosságú feladatokat ellátó alkalmazottaknak nem javasolt csoportokban dolgozni. A külsős személyekkel történő találkozásokat a járvány ideje alatt a lehetőségekhez képest kerülni kell.

A pandémia ideje alatt javasolt a személyes jelenlétet igénylő tárgyalások, értekezletek számát a minimálisra csökkenteni, illetve azokat elektronikus kommunikációs csatornák igénybe vételével helyettesíteni (pl. videó konferencia). A munkahelyi kontaktusok számának csökkentése céljából elő kell készíteni, és szorgalmazni kell a különböző elektronikus kommunikációs csatornák használatát (elektronikus levelezés, telefonos kapcsolattartás, intranet) amely segítségével a munkaerő megbízható és aktuális információkhoz juthat, és így lehetőség adódik a szükséges kapcsolattartásra személyes találkozások nélkül.

7.3. Utazással kapcsolatos intézkedések

A nemzetközi utazások jelentősége és gyakorisága világszerte folyamatosan növekszik, nem kivétel ez alól Magyarország sem. A felgyorsult nemzetközi forgalom elősegíti a fertőző betegségek gyors elterjedését a Földön. A nemzetközi utazások korlátozására vonatkozó intézkedések igen költségesek, bevezetésük bonyolult, hosszú távú fenntarthatóságuk nem biztosítható. A nemzetközi egyezmények értelmében a lehetséges mértékig tiszteletben kell tartani az egyén jogát a szabad mozgáshoz. Az aktuális hazai és nemzetközi járványügyi helyzet függvényében a nemzetközi utazásokkal kapcsolatos információkról, illetve szükség esetén a javasolt óvintézkedésekről a Nemzeti Népegészségügyi Központ folyamatos tájékoztatást nyújt.

A belföldi utazások, és az ezzel járó közösségi érintkezések is elősegítik a vírus terjedését. A kulcsfontosságú alkalmazottak esetében – amennyiben otthoni munkavégzésre nincsen mód - a lehető legszélesebb körben lehetőséget kell biztosítani az otthoni munkavégzésre, és előre meg kell tervezni ennek a feltételeit. Amennyiben otthoni munkavégzésre nincs mód, az egyéni munkába járás szorgalmazása illetve támogatása, pl. séta, kerékpár, vállalati gépkocsi biztosítása, saját gépkocsi használatának költségtérítése stb. jelentősen hozzájárulhat a munkavállaló egészségének megőrzéséhez. Az ezzel kapcsolatos szervezési kérdéseket (pl. megfelelő számú parkoló biztosítása) a tervezés során figyelembe kell venni.

7.4. Védőoltások

7.4.1. Szezonális influenza elleni védőoltás

A munkavállalók egészségének védelme nemcsak influenza pandémia idején fontos, ezért javasolt a szezonális influenza elleni oltást valamennyi munkavállaló részére minden évben felajánlani. A szezonális influenza védőoltás ugyanis nemcsak krónikus beteg, vagy idős személyek, hanem **egészséges felnőtt munkavállalók esetén is jelentős előnyökkel jár.**

A gazdálkodó szervezet számára a szezonális influenza elleni védőoltási program beindítása azzal az előnnyel is járhat, hogy ez által influenza pandémia idejére már egy kialakult oltóanyag logisztika áll a rendelkezésre. További előny, hogy a program hatására nőhet a munkavállalók körében az influenza elleni védőoltások elfogadottsága. A szezonális influenza oltóanyag igényt (a védőoltást kérő alkalmazottak száma) javasolt minden év szeptemberében felmérni, és a védőoltások beadását október, november folyamán megszervezni. A szezonális influenza védőoltások szervezése az egészséges munkavállalók körében a foglalkozás-egészségügyi szolgálat feladata, az oltóanyag a gyógyszerári forgalomból szerezhető be. Az állam évente 1 300 000 adag influenza elleni oltóanyagot biztosít térítésmentesen az életkoruk, és/vagy egészségi állapotuk, vagy foglalkozásuk miatt fokozottan veszélyeztetett személyek oltására. A kockázati csoportok védőoltását minden évben a háziorvos végzi.

7.4.2. Influenza elleni védőoltás illetve egyéb védőoltás pandémia idején

Az influenza ellen a jelenleg ismert leghatékonyabb védekezés a specifikus védőoltás. Megfelelő minőségű és mennyiségű oltóanyag gyártása hosszú folyamat. Magyarország saját oltóanyag termelő kapacitással és kidolgozott gyártástechnológiával rendelkezik, így a világon az elsők között lesz képes megkezdeni a tömeges oltóanyaggyártást. Még így is fel kell azonban készülni arra, hogy a világjárvány elején még nem áll majd rendelkezésre megfelelő oltóanyag, és a gyártás megkezdését követően is hetekre-hónapokra lesz szükség elegendő mennyiségű oltóanyag gyártásához, elosztásához és kiszállításához. Amennyiben a pandémiát egy olyan vírus okozza, amely típusú vírus ellen még nincs védőoltás (pl. új koronavírus), akkor a pandémiát okozó vírus elleni oltóanyag (amennyiben sikerül kifejleszteni) egy gyorsított engedélyezési folyamaton megy át, de még így is hónapokat kell majd várni az oltóanyag tömeges gyártásához. A védőoltások beadását követően mintegy 10-14 nap szükséges ahhoz, hogy a megfelelő védettség kialakuljon.

Mivel a szükséges mennyiség nem fog egyidejűleg a rendelkezésre állni, ezért az egészségügyi hatóságnak terveznie kell az oltóanyag elosztását és annak ütemezését az előállítás függvényében. Az oltásokra a WHO által javasolt és a nemzeti pandémiás tervben foglalt oltási sorrendnek megfelelően kerül majd sor. Ennek szellemében elsőként az egészségügyi ellátásban, a járvány felszámolásában, a nemzetgazdaság működésének fenntartásában, a lakosság alapvető ellátásában, a közrend és közbiztonság fenntartásában, az ország védelmében kulcsfontosságú feladatokat ellátók részesülnek majd térítésmentes védőoltásban. Ezt követően fokozatosan kerül sor a lakosság további – foglalkozásuk, vagy egészségi állapotuk miatt védendő – csoportjaira.

A pandémiás védőoltási program tervezéséhez szükség van a gazdálkodó szervezetek részéről felmerülő oltóanyag igény felmérésére. **Ehhez a gazdálkodó szervezeteknek meg kell**

határozni a pandémiás terveikben a működés szempontjából kulcsfontosságú, fokozottan védendő munkaköröket telephelyenként, és ezekben a munkaköri kategóriákban fel kell állítani az oltandók prioritási listáját. A telephely szerint illetékes egészségügyi hatóság a felkészülés során a felmerülő igények szerint tervezi majd meg az oltóanyag logisztikát. A világjárvány idején a prioritási listák szerint kerül majd sor a védőoltások szétosztására és beadására.

Azoknak a gazdálkodó szervezetnek, akik oltóanyagot kapnak, fel kell készülni a vakcinák őrözt tárolására és a hűtlánc biztosítására, a hőmérséklet monitorozására, mivel a felhasználásig minden vakcinát hűtőszekrényben, +2 és +8 °C közötti hőmérsékleten kell tárolni, és jégakkumulátoros hűtőtáskában kell szállítani.

A tervezés során ki kell jelölni a vakcinák megfelelő tárolásáért felelős személy(ek)e)t, valamint azt, hogy hol és kiknek a feladata lesz a védőoltások beadása és dokumentálása, valamint az oltóanyaggal történő elszámolás.

7.5. Antivirális szerek rendelése, tárolása, felírása, elosztása

Az antivirális szerek fontos szerepet játszanak mind az egyén, mind a közösség védelmében, amennyiben alkalmazásuk célzottan és körültekintően történik. Az antivirális szereket terápiás szerként, valamint megelőzési céllal is alkalmazzák. A legtöbb tapasztalat az antivirális szerek terápiás alkalmazásáról áll rendelkezésre. Az antivirális szerek – amennyiben alkalmazhatók a pandémiát okozó vírus ellen – csökkentik a tünetek fennállásának idejét és a betegség lefolyásának súlyosságát, amennyiben **a tünetek megjelenését követő 48 órán belül megkezdődik a kezelés.**

Megelőzésre való alkalmazásuk jelentős számú védendő ember esetén, a járvány teljes időtartamára vonatkozóan nagyon költséges, és nehezen fenntartható beavatkozás, továbbá jelentősen növeli a rezisztencia kialakulásának veszélyét, amelynek eredményeként a gyógyszer hatékonysága csökken. A megelőző gyógyszeres kezelés további hátránya, hogy a profilaxisban részesülők a gyógyszer szedésének befejezését követően ismét fogékonyá válnak, és továbbra is megfertőződhetnek.

Az antivirális szerek alkalmazása során folyamatosan értékelni kell a vírus érzékenységet, a szer alkalmazásának hatékonyságát és biztonságosságát, amely a hazai és nemzetközi járványügyi szervek feladata. Jelenleg nem ismert, hogy egy új pandémiás vírus esetén kialakul-e és milyen gyorsan a rendelkezésre álló antivirális szerekkel szembeni rezisztencia. A megelőző célú felhasználás és ennek kapcsán a heteken át történő szedés esetén reálisan fennáll annak a veszélye, hogy mire a járvány kifejlődik, a készletek hatástalanná válnak, és a szer nem lesz többé alkalmas a súlyos szövődmények és a halálesetek kivédésére. **Mindezek miatt az antivirális szerek összehangolt, szakszerű és tervszerű alkalmazása mindannyiunk elemi érdeke azért, hogy a védekezés során a rendelkezésre álló antivirális szer készletek a lehető leghatékonyabb és legbiztonságosabb módon kerüljenek felhasználásra.** Az antivirális szerek alkalmazásának módjáról, illetve az alkalmazás megkezdéséről a fentiek miatt sem a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa, sem a gazdálkodó szervezet vezetője nem dönthet önállóan, saját hatáskörben, **Az antivirális szer készletek alkalmazásának megkezdésére, annak módjára kizárólag pandémia idején, az országos tisztifőorvos iránymutatása szerint, az egészségügyi hatóság országos egységes intézkedése alapján kerülhet sor.**

Az egészségügy nem szorgalmazza az antivirális szerek cégek által történő beszerzését, készletezését, tiltani viszont nincsen lehetősége, sem szándéka. A cégek készletezése kétségkívül emeli a nemzeti készletek mennyiségét, ezáltal a felkészülés szintjét, de alapvető követelmény a vonatkozó jogszabályi előírások szigorú betartása.

Magyarországon a hatályos jogszabályok szerint a gyógyszerkészítmények beszerzésére kizárólag gyógyszer-nagykereskedők, illetve egészségügyi szolgáltatók jogosultak. Az antivirális szerekre is ez vonatkozik függetlenül attól, hogy gyógyszer, vagy gyógyszer alapanyag formájában történik a beszerzés. A gyógyszerek tárolása raktározása is gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységnek minősül. Ezt a tevékenységet kizárólag a gyógyszerészeti államigazgatási szerv erre vonatkozó engedélyének birtokában lehet folytatni.

Amennyiben az adott gazdálkodó szervezet rendelkezik foglalkozás-egészségügyi szolgálattal, ez a szolgálat a működési engedélye birtokában – annak tartalmától függően – gyógyszerrendelésre és gyógyszer-tárolásra is jogosult. **Az antivirális készítmény munkavállalók számára történő kiadását a hatályos jogszabályok szerint kizárólag a foglalkozás egészségügyi szolgálat végezheti.**

7.6. A foglalkozás egészségügyi szolgálatok feladata pandémia idején

- A fertőzésre gyanús személy észlelése, és a munkavégzésének azonnali felfüggesztése továbbá orvosi vizsgálata. A további teendőket minden esetben az országos tisztifőorvos által kiadott az adott pandémiában specifikus eljárásrend (továbbiakban Eljárásrend) határozza meg.
- A fertőzésre gyanús személy számára szájmaszk biztosítása, és a használat oktatása.
- Orvosi tanáccsal való ellátás a teendőkről fertőzés esetén, valamint a terjedés megakadályozásáról és a megfelelő higiénés magatartásról.
- Infekciókontroll szabályok betartása a beteggel, illetve testvázadékaival való érintkezéskor (pl. személyi védőeszközök használata, fertőtlenítés, fertőző hulladékok kezelése) az Eljárásrend alapján.
- Védőoltások szervezése és beadása az egészségügyi hatósággal együttműködve.
- A foglalkozás egészségügyi szolgálat egyéb feladataira vonatkozó működési rendjének meghatározása.
- A járvány idején a járvánnyal nem összefüggő, halasztható egészségügyi ellátások szüneteltetése. A sürgősségi betegellátást azonban a járvány idején is szükséges biztosítani.
- Pszichés támogatás a pandémia idején a minimális szolgáltatást nyújtó, fokozott terhelésnek kitett személyzet számára.
- A foglalkozás egészségi szolgálat dolgozóinak fokozott védelme a fizikai, biológiai, pszichológiai veszélyektől.

Járvány során monitorozni kell a betegek számát, beleértve azokat, akik a munkahelyen betegedtek meg, és szabályozni kell a biztonságos munkába való visszatérést. Ezért a foglalkozás egészségügyi szolgálatnak rendszeresen jelentenie kell a humán erőforrás gazdálkodásért felelős egységnek a hazaküldött alkalmazottak számát, valamint a munkába való visszatérésnek a lehetséges legkorábbi időpontját.

A fertőző beteg, illetve a környezetében szükséges, jogszabályban rögzített járványügyi intézkedések meghozatala a területileg illetékes járási hivatal népegészségügyi osztálya hatáskörébe tartozik.

7.7. Infekciókontroll a munkahelyeken

7.7.1. Takarítás, fertőtlenítés

A járvány terjedésének aspecifikus megelőzését szolgálja a megfelelő és rendszeres takarítás. Pandémia idején a gyakran érintett felületek takarításának gyakoriságát növelni kell, de ezen kívül a takarítás az általános rend szerint történhet, a megfelelő takarítószeres előírásoknak megfelelő alkalmazásával. Speciális, szokásostól eltérő fertőtlenítő szerek alkalmazása nem indokolt. A nagy forgalmú és közforgalmat lebonyolító munkahelyeken, különösen az éttermeknél, konyháknál, liftek előtereinél, lépcsőfeljáróknál javasolt alkohol alapú kézfertőtlenítő szerek kihelyezése.

7.7.2. Személyi higiéné

Az emberről emberre terjedni képes új vírustörzs kialakulása után a világjárvány nagy valószínűséggel elkerülhetetlen, így az emberek többsége előbb-utóbb találkozni fog az új vírussal. Az aggodalom és félelem csökkentése érdekében egyértelmű tanácsokkal kell ellátni a munkavállalókat arról, hogyan védhetik meg magukat és családjukat a fertőzéstől. A személyi higiénéről szóló oktatás hatékony, olcsó és bárki által könnyen kivitelezhető intézkedés. A higiénés szabályok megtartásával csökkenthető a megbetegedések száma és lassítható a járvány terjedése.

A járvány idején az egészséges személyek folytassák a napi tevékenységüket. A légúti fertőzések teljes biztonsággal nem kerülhető el, de a fertőződés esélye csökkenthető, ha kerüljük a szoros érintkezéseket, és rutinszerűen alkalmazzuk a standard személyi higiénés szabályokat, különös tekintettel a légzőszervi higiénére és köhögés-etiketre, és erre gyermekeiket is figyelmeztetjük.

A javasolt higiénés szabályok a következők:

- Fertőző betegség esetén a teljes gyógyulásig tartózkodjon otthonában.
- Köhögéskor, tüsszentéskor zsebkendővel takarja el orrát és száját. Javasolt az eldobható papír zsebkendő használata. Szükség esetén a könyökhajlatába köhögjön, tüsszentsen.
- A használt zsebkendőket azonnal helyezze a táskájába vagy zárható szemeteszsákba.
- Gyakran mosson kezet meleg vízzel és szappannal, különösen orrfújás és a zsebkendő kidobása után. Ezzel megakadályozhatja, hogy a kezéről a szabad szemmel nem látható kórokozók tárgyakra, felületekre, onnan mások kezére, nyálkahártyájára kerüljenek.
- Rendszeresen tisztítsa meg a gyakran használt tárgyakat, gyakran érintett felületeket (asztal, kilincs stb.)
- Kerülje a zsúfolt helyeket különösen a zsúfolt zárt helyiségeket. Tartson minimum 1-2 m távolságot más személyektől.
- Kerülje a kézfogást.
- Kerülje a liftek használatát.
- Zárt terekben gondoskodjon a gyakori alapos szellőztetésről.

- Amennyiben légúti tünetei vannak, használjon eldobható szájmaszkot olyankor, amikor feltétlenül szükséges a lakását elhagynia, másokkal közeli kontaktusba kerül, esetleg betegvizsgálatra várakozik. Ezzel megelőzheti mások megfertőzését.

A védőeszközök nem nyújtanak 100 százalékos védelmet, de megfelelő használat mellett segíthetnek a fertőzés kivédésében. Egyéni védelmet nyújt az egyszer használatos kesztyű, a védőszemüveg, szájmaszk, elválasztó fal (plexi, üveg).

Respirátorok alkalmazása egészségügyi ellátás során, meghatározott egészségügyi beavatkozások végzésekor indokolt. A szájmaszkok fizikai barriert képeznek, ily módon védelmet nyújthatnak a cseppfertőzés ellen. A szájmaszk (sebészi maszk) egy sűrű szövésű anyag az orr és száj elé helyezve, és rugalmasan rögzítve. Feladata, hogy a beszéd, köhögés, tüsszentés során keletkező cseppeket felfogja, ezáltal megakadályozza a fertőzés terjedését. Légúti fertőzések esetében használatuk feltétlenül javasolt, amennyiben a beteg másokkal közeli kapcsolatba kerül, illetve amikor elhagyja az otthonát. A gazdálkodó szervezetek esetében tehát a szájmaszkok alkalmazása elsősorban azoknál a *munkavállalóknál javasolt, akiknél a fertőzés tünetei a munkahelyen jelentkeznek*. Fontos hangsúlyozni, hogy a szájmaszk viselése nem helyettesíti a munkavállaló hazaküldését.

8. Pandémiás tervezési útmutató gazdálkodó szervezetek számára

8.1. Feladatok és felelőségek fázisonként

Az intézkedéseket javasolt a pandémia WHO által meghatározott fázisaihoz tervezni, amely elősegíti azt, hogy az egyes gazdálkodó szervezetek időben, más szervezetekkel összehangoltan hozzák meg intézkedéseiket.

A készütségi fokozat megváltozásáról az EVSZ hivatalosan tájékoztatja az EMMI-t. Az EMMI felelősége, hogy a megfelelő tájékoztatást eljuttassa a kormányhoz, a többi ágazat vezetőjéhez, a Nemzeti Népegészségügyi Központhoz és az egészségügyi ellátásban dolgozókhöz. A 6. fázison belül a releváns nemzeti szakasz deklarálása, valamint az erről szóló információ továbbítása az EMMI feladata.

3. fázis	Egy állati, vagy emberi-állati reasszortáns influenza vírus szórványos megbetegedéseket, vagy kisebb eset-halmozódásokat okoz emberek között, de még nem képes olyan hatékonyan emberről emberre terjedni, hogy a lakosság körében folyamatosan járványokat okozzon.
-----------------	--

- A vállalat pandémiás tervének kidolgozásáért és végrehajtásáért felelős személy, valamint a vezetése alatt álló pandémiás felkészülést koordináló valamint kríziskezelő csoport megalakítása (5. fejezet).
- A folyamatos működés biztosításának, az üzemfolytonosságnak a tervezése és szervezése pandémia idejére (6. fejezet).
- Intézkedési stratégia kialakítása a munkaerő védelme céljából (7. fejezet).
 - Védőoltásban részesítendőek prioritási listájának meghatározása
 - Antivirális kezelésben részesítendőek száma, és a szükséges/rendelkezésre álló antivirális szer mennyisége
- Elkészül a gazdálkodó szervezet pandémiára történő felkészülési és intézkedési terve.
- A szezonális influenza védőoltási program elkészítése, a védőoltás biztosítása.

4. fázis	Egy meghatározott új, állati, vagy emberi-állati reasszortáns influenza vírus bizonyítottan képes emberről emberre hatékonyan terjedni, és egy adott országban a lakosság körében folyamatosan járványokat okozni.
-----------------	--

- A pandémiás felkészülés folytatása, a tervek összehangolása a nemzeti influenza pandémiás tervvel és egyéb szakmai ajánlásokkal.
- Döntés pandémiás havária készlet feltöltéséről, a beszerzés ütemezéséről.
 - o A szükséges antivirális szerek beszerzési, elosztási, ellenőrzési és elszámolási rendjének meghatározása a foglalkozás egészségügyi szolgálat bevonásával, az egészségügyi hatóság rendelkezéseivel összhangban.
 - o Oltóanyagok, maszkok, fertőtlenítőszer, stb. beszerzésének, szétosztásának tervezése, ütemezése, a felhasználás ellenőrzési rendszerének kialakítása.
- Szezonális influenza elleni védőoltásoltás biztosítása, az átoltottság növelését célzó stratégia kialakítása
- A pandémiás kockázat kommunikáció beindítása.

5. fázis	Ugyanaz az új influenza vírus folyamatosan képes a lakosság körében járványokat okozni egy adott WHO régió két, vagy több országában.
-----------------	---

- A pandémiás terv véglegesítése
- A minimális szolgáltatásokhoz/működéshez szükséges munkakörök listájának véglegesítése
- Munkavállalók névsorának véglegesítése a minimális szolgáltatások biztosításához szükséges munkakörökben, valamint a potenciális helyettesítők megnevezése
- Az távmunkát végzők körének véglegesítése, a munkafeltételek kialakítása.
- A munkavállalók felkészítése a pandémia során várható munkahelyi változásokra
- Önálló, őrzött raktárhelyiség biztosítása a pandémiás havária készlet tárolására
- A krízishelyzetben való működés kipróbálására gyakorlatok keretében szervezeti egységenként, valamint a gazdálkodó szervezet egészében.
- A gyakorlatok értékelése, hiányosságok feltárása, szükséges korrekciók elvégzése a tervben és egyéb szükséges intézkedések megtétele.
- A foglalkozás egészségügyi szolgálat felkészül a védőoltások és az antivirális szerek tárolásával és alkalmazásával kapcsolatos speciális feladatokra és az aspecifikus megelőzésre vonatkozó tanácsadásra. Felkészíti a külföldre utazókat az utazással kapcsolatos kockázatokról, és a megelőzésről.

6. fázis	Az 5. fázisra meghatározott kritériumokon túl ugyanaz az új vírus folyamatosan képes a lakosság körében járványokat okozni egy másik WHO régió legalább egy országában.
-----------------	---

- Megkezdik a pandémiás vírusfertőzés miatti munkahelyi hiányzások, illetve a munkahelyen jelentkező megbetegedési tünetek monitorozását.
- Valamennyi szervezetnek és intézménynek újra át kell tekinteni a pandémiás felkészülési és cselekvési tervét, különös figyelmet fordítva a humán erőforrás szervezésre, logisztikára és az üzembiztonságra, a minimális működés illetve az esszenciális feladatellátás folyamatos biztosítására.
- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a gazdálkodó szervezet külső környezetéből érkező, pandémiára vonatkozó információkat.

6. a. b. szakasz

- A járvánnyal már érintett országokban dolgozó, illetve oda utazó munkavállalók védelme az egészségügyi hatóság aktuális ajánlásai, rendelkezései alapján.
- A minimális szolgáltatás/működés biztosításához szükséges munkakörökben dolgozók tájékoztatása a minimális szolgáltatások tartalmáról,
- Oktatás (egyéni védőeszközök alkalmazása, gyógyszeres megelőzés, higiénés normák és magatartási szabályok)
- Felkészítés (egészségügyi krízishelyzet kezelése, pszichés támogatás)

6.c.d. szakasz

- A szervezeteknek és intézményeknek készen kell állniuk a tevékenységeik átszervezésére és az átállásra a minimálisan szükséges szolgáltatások folyamatos fenntartására és az alapvető feladatok ellátására. Az aktivitási szintet úgy kell igazítani, hogy a fellépő létszáhiány mellett is el tudják látni az alapvető feladataikat, illetve szükség esetén a többletfeladatokat is. Törekedni kell a foglalkozás egészségügyi szolgálat felszereltségének javítására és a fokozott humán erőforrás szükséglet kielégítésére.
- A takarító személyzet létszámának a megváltozott feladatokhoz történő igazítása, a takarítás rendjének megváltoztatása.
- Értekezletek, gyűlések, rendezvények szüneteltetése, a kontaktusok számának minimalizálása érdekében tervezett további intézkedések bevezetése.
- A kritikus feladatot ellátó munkaerő biztonságos munkába járása érdekében tervezett intézkedések bevezetése.
- Az egészségi állapot fokozott egyéni ellenőrzésének, és a megjelenő tünetek azonnali jelentésének elrendelése.
- Tanácsadás, informálás a hatékony védekezésről, a személyi és légzőszervi higiénés normákról és a megelőzés egyéb lehetőségeiről.
- Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy további utasításig valamennyi egészséges ember a szokásos rend szerint folytassa a napi munkavégzését.

6.e. szakasz

- Járványügyi veszélyhelyzeti működés elrendelése – minimális működés/szolgáltatások biztosítása.
 - Közösségi érintkezések korlátozása a munkahelyen. Összejövedetek, csoportos tevékenységek korlátozása.
 - A személyes találkozásokat kiváltó kommunikációs csatornák használatának elrendelése.
 - A minimális szolgáltatást ellátók számára a lakóhely és munkahely között, valamint a szervezeti egységek között történő utazással kapcsolatos intézkedések foganatosítása, távmunka beindítása.
 - A nem alapvető fontosságú kiegészítő szolgáltatások szüneteltetése.
 - Az üzemi étkeztetés, büfé működésének időszakos felfüggesztése, vagy szervezési megoldásokkal az egyidejűleg ott tartózkodó létszám korlátozása.
 - Az influenza elleni antivirális készítmények alkalmazásának megkezdése az előre meghatározott munkavállalói körben, amennyiben a szükséges készletek rendelkezésre állnak, és azt az országos tisztifőorvos elrendeli.
 - Az antivirális szerek felhasználásának monitorozása és szükség esetén további felhasználásra szánt készletek felkutatása.

- Védőoltások megkezdése az oltandók prioritási listája alapján.
- Személyes ügyfélfogadás, ügyféllátogatások, kereskedelmi tevékenység szüneteltetése a lehető legszélesebb körben
- A kommunikáció bővítése, kríziskommunikáció beindítása.
- Vagyonvédelem
 - A pandémiás havária készletek fokozott védelme

Helyreállítás

A pandémia utáni időszaknak az a célja, hogy mielőbb helyreálljon az interpandémiás időszakra jellemző működési rend és a szokásos kapacitások ismét a rendelkezésre álljanak. A helyreállításhoz szükséges idő azonban függ a pandémia következményeinek súlyosságától. Erre az időszakra az a jellemző, hogy a humán és anyagi erőforrások ekkorra már kimerültek, és továbbra is ellátási problémák jelentkeznek.

Javasolt teendők:

- A pandémia gazdálkodó szervezetre vonatkozó következményeinek áttekintése, a bekövetkezett károk felmérése.
- Az első járványhullám során bekövetkezett megbetegedések, halálesetek számának áttekintése.
- Felkészülés egy lehetséges következő járványhullámra.
- Felkészülés a pandémia után potenciálisan bekövetkező munkaerő, illetve alapanyag hiányból adódó fokozott versenyre.
- A védőoltási program kiterjesztése valamennyi munkavállalóra, amennyiben ez még nem történt meg.
- A pandémiás időszakban meghozott intézkedések, és a szerzett tapasztalatok értékelése, a pandémiás terv szükség szerinti módosítása.

9. Kommunikáció

9.1. Kommunikációs terv

A pandémiára történő felkészülés, a megelőzés és kárenyhítés, valamint a helyreállítás eredményessége nagyban függ a pandémiás válságstáb és a munkavállalók, a vezetőség és egyéb érintettek együttműködésétől. Ennek a feltétele a hatékony, kétirányú kommunikáció a válságstáb és a többi szervezeti egység vezetői és beosztottjai között, továbbá erős, és összehangolt kommunikáció a szervezet külső környezetébe tartozó kulcsszereplőkkel. A jó kommunikációs stratégia önmagában véve is jelentősen hozzájárul a pandémia következményeinek csökkentéséhez, és valamennyi további intézkedés, intervenció megvalósítását elősegíti, és hatását erősíti.

A pandémiás kommunikációs terv elkészítése a pandémiás válságstábnak és a szervezet kommunikációért felelős szervezeti egységének közös feladata. A terv biztosítja, hogy a vállalat egyértelműen, következetesen és időszerűen teljesítse a kommunikációs célkitűzéseket.

A kommunikációs csoport feladata, hogy koordinálja a különböző célcsoportok felé irányuló kommunikációt a pandémiára való felkészülés, valamint a krízis során.

Kockázat-kommunikáció és krízis-kommunikáció

Kétféle típusú kommunikációra célszerű felkészülni: kockázat-kommunikációra és krízis-kommunikációra. Előbbire a pandémiát *megelőző* időszakban, utóbbira pedig a *pandémia folyamán* van szükség.

A kockázat-kommunikáció magyarázó jellegű. Fontos eleme a kockázat-értékelés. Alapvető feladata, hogy a munkavállalókat felkészítse a pandémiára oly módon, hogy szükség esetén képesek legyenek önállóan a megfelelő döntéseket meghozni, és célszerű módon cselekedni. A jó kockázat-kommunikáció megalapozza a sikeres krízis-kommunikációt. A kockázat-kommunikációval szemben a krízis-kommunikáció rövid, rendelkező hangvételű, egyszerű és világos utasításokat tartalmaz. A határozott fellépés, a világos instrukciók és az ellentmondásmentes, összehangolt kommunikáció csökkenti a félelmet és pánikot, és növeli a hajlandóságot az együttműködésre. A kommunikátor személyének kiválasztása a kommunikáció fajtájától és az üzenet tartalmától függ. A kommunikátor személye része az üzenetnek. A megfelelő felkészítés a sikeres kommunikáció alapfeltétele.

A kommunikációs célcsoportok

- Munkavállalók
- Vezetőség
- Lakosság
- Ügyfelek, vevők
- Kormányzat, hatóságok
- Üzlettársak

A kommunikációs stratégia

A felkészülés szakaszában:

1. Növelni kell a munkavállalók fertőzésekkel, különösen az influenza szerű fertőzésekkel kapcsolatos ismereteit, és tudatosítani a veszély jelentőségét. Segítséget kell nyújtani a megfelelő személyi higiéniával és a fertőzés megelőzésével kapcsolatos ismeretek elsajátításához, és elő kell segíteni a megfelelő viselkedésformák elterjedését.

2. Fel kell készíteni a gazdálkodó szervezetet egy új i vírusvariáns valószínű megjelenésére, és annak következményeire. Minél szélesebb körben be kell vonni a tervezésbe az érintetteket, ismertetni kell a tervezett intézkedéseket. Meg kell nyerni a vezetőket és a munkavállalókat az együttműködésre.

3. El kell magyarázni, hogy milyen lehetősége és szerepe van az egyénnek, valamint a gazdálkodó szervezet egészének a megelőzésben és a kárenyhítésben.

4. Biztosítani kell a munkavállalókat arról, hogy az egészségük és jólétük a vállalat számára prioritás.

A pandémia hazai szakaszában:

1. A vezetők és beosztottak mobilizálása a közös és összehangolt fellépésre. Az egyén és a közösség felelősségének a megfelelő kommunikálása.
2. Olyan üzeneteket kell kialakítani, amely egyértelművé teszi, hogy a vállalat számára a munkavállalók, és köztük a betegek érdekei fontosabbak, mint a kereskedelmi és gazdasági szempontok.
3. Rendszeres, időben történő, világos és konzisztens információk nyújtása és egyértelmű instrukciók közlése.
4. A gazdálkodó szervezet működőképességének fenntartása, és az alapvető feladatok ellátása érdekében szükséges intézkedések ismertetése.
5. A személyes találkozásokat csökkentő, illetve kiváltó kommunikációs csatornák működtetése.

10. Függelék

Ellenőrző lista	Tervezés		
	Pandémiás felkészülést koordináló személy valamint pandémiás válságstáb kijelölése	Feladatok és felelősségek meghatározása a tervezés, végrehajtás és ellenőrzés vonatkozásában.	• Pandémiás koordinátor kijelölése • Tagok delegálása a pandémiás válságstádba, továbbá folyamatos felkészítés és oktatás
	A szervezet külső és belső környezetéből származó információk integrálása a tervezési folyamatba	A munkavállalók és vezetők megnyerése, együttműködés kialakítása. Kommunikáció a szervezet külső környezetével, PR.	• Találkozók, gyakorlatok szervezése a felkészülésben érintettekkel. • Kapcsolati háló kialakítása (Web-oldal, e-mail, telefon, stb.) és rendszeresítése, külső és belső kommunikáció, információcsere beindítása.
	Alapvető feladatok/tevékenységek meghatározása	Alapvető feladatok illetve tevékenységek azok, amelyek a gazdálkodó szervezet működőképességének fenntartása szempontjából kritikusak. Ehhez szükség van a szervezet valamennyi feladatának/tevékenységének átfogó áttekintésére, és a fontosságuk mérlegelésére.	• Azoknak az alapvető feladatoknak, termékeknek és szolgáltatásoknak a meghatározása, amelyek a szervezet működőképességének fenntartásához szükségesek. • Azoknak az alapvető feladatoknak, termékeknek és szolgáltatásoknak a meghatározása, amelyek folyamatos biztosítása a társadalom működőképességének fenntartása szempontjából alapvetően szükséges.
	Alapvető feladatok átruházásának, helyettesítéseknek az előkészítése	Fel kell készülni arra, hogy egy elhúzódó járvány során bizonyos alapvető feladatok ellátását, ellenőrzését a feladatot szokás szerint ellátó munkavállalói csoportról más munkavállalókra ruházzák át.	• Az elsődleges fontosságú feladatok ellátásához szükséges képességek és képzettségek meghatározása. • Mivel helyi járványok térben és időben elkülönítetten alakulhatnak ki, így a helyi/regionális kirendeltségek között feladatmegosztás lehetőségét is érdemes mérlegelni.

A munkaerő, felszerelés és háttér infrastruktúra fontossági sorrendjének meghatározása.	A működőképesség fenntartása és az alapvető feladatok ellátása szempontjából kulcsfontosságú személyzet és infrastruktúra minőségi és mennyiségi értékelése, a fontossági sorrend felállítása.	• Az elsődleges fontosságú feladatok mellett a második és a harmadik vonalba tartozókat is meg kell határozni. • Feltárni a különböző szintek közötti kapcsolatokat, függőséget.
Munkahelyi hiányzások előrejelzése	A becslések alapját képezik az alábbiak: megbetegedési esetek a munkavállalók, illetve a családtagjaik körében; közösségi korlátozó közegészségügyi intézkedések, pl. iskolabezárás; fennakadások a tömegközlekedésben.	• A pandémia lefolyására vonatkozó adatok, formációk és előrejelzések összegyűjtése, és nyomon követése. • A munkavállalók családi háttérének és szükségleteinek feltérképezése.
Az alapszintű működőképesség fenntartására irányuló tervezés	Javaslatok előterjesztése a működőképesség fenntartására irányuló intézkedésekre.	• A működőképesség tekintetében másod-, harmad vonalba tartozó munkaerő képzése a kritikus feladatok ellátására. • További külső munkaerő bevonásának lehetőségei (nyugdíjasok, diákok, családtagok...) • Javaslat előterjesztése a stratégiai tartalék képzésére az alapvető fontosságú ellátmány, alapanyag, felszerelés tekintetében. • Javaslat előterjesztése a működőképesség fenntartásában kulcsszerepet játszó folyamatokat támogató, kiszolgáló rendszerek biztosítására.
A szükséges munkaerő biztosítása az alapszintű működőképesség fenntartásához	Javaslatok megfogalmazása a munkavállalók, családtagjaik, az ügyfelek/vásárlók, valamint a tágabb közösség egészségének védelmét célzó intézkedések meghozatalára.	• Orvosi konzultáció és ellátás biztosítása munkahelyen jelentkező megbetegedési tünetek esetén. • A munkavállalók évenkénti influenza elleni védőoltásának támogatása. • A munkavállalók egészségnevelése, képzése. • Az influenza munkahelyi terjedését akadályozó intézkedések kidolgozása (betegek hazaküldése, fertőtlenítés, maszkok viselése). • Utazással kapcsolatos intézkedések előkészítése. • A bevezetendő intézkedések tesztelése, gyakorlása, oktatása.

	Elsőbbségi sorrend meghatározása a megelőző ellátások igénybevételére	A szűkösen rendelkezésre álló egészségügyi erőforrások következtében szükség van a megelőző ellátásokban részesülők fontossági sorrendjének felállítására. Az antivirális szerek és védőoltások célcsoportjainak jegyzéke és az elsőbbségi listák összeállítása képezi az elosztás ütemezésének és tervezésének az alapját. A szervezet feladata, hogy meghatározza a folyamatos üzletmenete szempontjából kritikus foglalkozási kategóriákat, és ezeken belül meghatározza és a fontossági sorrendbe állítsa a munkavállalóit.	• Sorrend felállítása az influenza elleni védőoltás és az antivirális szerek igénybevételére. • Egyéb megelőző intézkedések célcsoportjainak felállítása.
	Kapcsolattartás a központi és helyi államigazgatási szervekkel, és a járványügyi szakemberekkel	A szervezet nincs egyedül a pandémia leküzdésében. A pandémia megfékezése akkor lehet sikeres, ha a közösség, az államigazgatás, a gazdasági szervezetek és a járványügyi szakemberek együttműködnek, és összehangolt intézkedéseket hoznak.	• Együttműködés a Kormánnyal, az EMMI-vel, az NNK-val. • Amennyiben a szervezet a társadalom működőképességéhez alapvetően szükséges feladatokat lát el, kommunikálja ezt a közösség és a döntéshozók felé. • Határozza meg, hogy kitől milyen segítségre és támogatásra van szüksége, és melyek azok a területek, amelyek tekintetében a Kormány, az egészségügyi hatóság, és a közösség számíthat az Önök segítségére és támogatására a pandémia leküzdésében. • Hozza nyilvánosságra a pandémiára felkészülés tervét, és hangolja össze egyéb kulcsszereplők terveivel.

TERVEZÉS FÁZISA ELLENŐRZŐ LISTA	Hangolja össze a kockázat és krízis kommunikációs protokollokat, fejlessze a kommunikációs képességeket. Biztosítsa a megfelelő kommunikációs csatornák rendelkezésre állását	A hatékony, konzisztens és időben történő kockázat- valamint krízis kommunikáció alapvető fontosságú a szereplők tájékoztatása és felkészítése tekintetében.	• Értékelje és vizsgálja felül a szervezet normál és veszélyhelyzeti kommunikációs protokolljait. • Készítse elő a kommunikációs üzeneteket • Működjön együtt a veszélyhelyzet felszámolását irányító területileg illetékes szervekkel, és vegyen részt az üzenetek összehangolásában. • Azonosítsa és értékelje a rendelkezésre álló kommunikációs csatornákat és eszközöket, és szükség esetén tegyen javaslatot ezek fejlesztésére.
--	--	--	---

PR és média kapcsolatok	A PR és médiakapcsolatok jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy a szervezet a folyamatos működőképességéről informálja a közösséget, a vásárlókat/ügyfeleket, és gyorsan eloszlassa a szervezettel kapcsolatban esetleg elterjedő téves információkat.	- Kapcsolattartás a helyi, országos médiával. Folyamatos párbeszéd kialakítása. - Értékelje a felmerülő igényeket, a célközönséget és a hozzájuk eljuttatandó üzeneteket. - Tárja fel azokat a lehetőségeket, eseményeket, amikor tájékoztathatja a szervezete számára fontos célközönséget.
A tervekben foglalt intézkedéseket beindító események és a lehetséges reakciók azonosítása, dokumentálása, ellenőrzése	A tervekben foglalt intézkedéseket beindító esemény az, amikor a külső vagy belső környezet megváltozása arra kényszeríti a szervezetet, hogy válaszlépéseket tegyen.	- Értékelje, hogy mely események idézik elő a nemzetközi, nemzeti, helyi pandémiás riasztás különböző fázisait, és mindez milyen hatással lehet a szervezet működésére. - Határozza meg a szervezet pandémiás tervében foglalt intézkedéseket beindító és befejező eseményeket, azok észlelését, felügyeletét, ellenőrzését. - Szervezze meg az intézkedések tekintetében releváns külső és belső események monitorozását.
Tervezési ciklus megvalósítása, a tervek folyamatos felülvizsgálata	A tervezési ciklus része; tervezés, végrehajtás, ellenőrzés, tervek módosítása, és időszakos felülvizsgálata.	- Hajtsa végre a tervekben foglaltakat a pandémiás fázisoknak megfelelően. - Folyamatosan kísérje figyelemmel és értékelje az intézkedések célszerűségét és hatékonyságát. - Szükség szerint módosítsa a tervet. - Időszakonként (legalább évente) tekintse át és vizsgálja felül a tervet, és szükség szerint aktualizálja azt.

11. Rövidítések jegyzéke

NIPT	Nemzeti Influenza Pandémiás Terv
EU	Európai Unió
WHO	Egészségügyi Világszervezet
EMMI	Emberi Erőforrás Minisztérium
NNK	Nemzeti Népegészségügyi Központ

Pandémiás terv sablon

A pandémiás terv sablont **kiadványunk mellékleteként** csatoljuk, az egyszerűbb használhatóság érdekében.

IV. Jogszabályok

TÖRVÉNY

A jogszabály száma és címe: 2020. évi XII. törvény a koronavírus elleni védekezésről

A jogszabály lényege: A jogszabály felhatalmazza a Kormányt, hogy a veszélyhelyzetben rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

Hatálybalépés: 2020. március 31.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 58. szám](#), 1634. o. (2020. március 30.)

KORMÁNYRENDELETEK

A jogszabály száma és címe: 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet veszélyhelyzet kihirdetéséről

A jogszabály lényege: Magyarország egész területére a veszélyhelyzet kihirdetése.

Hatálybalépés: 2020. március 11. 15 óra

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 39. szám](#), 1354. o. (2020. március 11.)

A jogszabály száma és címe: 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről

A jogszabály lényege: A jogszabály jelenti be a fizetési moratóriumot és változtatja meg a munkavégzésre vonatkozó szabályokat.

Hatálybalépés: 2020. március 19.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 47. szám](#), 1642. o. (2020. március 18.)

A jogszabály száma és címe: 48/2020. (III. 19.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (IV.)

A jogszabály lényege: A jogszabály 4. §-a rendelkezik a közbeszerzési szabályoktól való eltérés lehetőségéről.

Hatálybalépés: 2020. március 20.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 49.szám](#), 1504 o. (2020. március 19.)

A jogszabály száma és címe: 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről

A jogszabály lényege: A jogszabály rendelkezik a végrehajtások és az adóhatóság által foganatosított végrehajtások felfüggesztéséről.

Hatálybalépés: 2020. március 24.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 51. szám](#), 1556. o. (2020. március 23.)

A jogszabály száma és címe: 58/2020. (III. 23.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 41/2020. (III. 11.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A rendelet értelmében a gyermek gondozására, nevelésére tekintettel nyújtott – kormányrendeletben meghatározott – egészségbiztosítási és családtámogatási ellátásokra való jogosultság a veszélyhelyzet megszűnéséig meghosszabbodik

Hatálybalépés: 2020. március 24.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 51. szám](#), 1558. o. (2020. március 23.)

A jogszabály száma és címe: 59/2020. (III. 23.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a gyermek gondozására, nevelésére tekintettel járó egyes egészségbiztosítási és családtámogatási ellátásokra való jogosultságok meghosszabbításáról

A jogszabály lényege: A rendelet értelmében a gyermekgondozási díjra vagy a gyermekgondozást segítő ellátásra vagy gyermeknevelési támogatásra fennálló jogosultságot a veszélyhelyzet ideje alatt továbbra is fennállónak kell tekinteni, és az ellátást a veszélyhelyzet időtartamára eső naptári napokra folyósítani kell.

Hatálybalépés: 2020. március 24.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 51. szám](#), 1558. o. (2020. március 23.)

A jogszabály száma és címe: 60/2020. (III. 23.) Korm. rendelet a veszélyhelyzetre tekintettel az érintéses fizetések egészségügyi biztonsága növelése érdekében szükséges intézkedésekről

A jogszabály lényege: A rendelet értelmében az erős ügyfél-hitelesítés nélküli érintéses fizetés felső határa 15000 Ft.

Hatálybalépés: 2020. március 24.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 51. szám](#), 1559. o. (2020. március 23.)

A jogszabály száma és címe: 61/2020. (III. 23.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet közterhekkal kapcsolatos részletszabályairól és egyes új intézkedésekről

A jogszabály lényege: A jogszabály szerinti szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettséget nem kell teljesítenie a (10) bekezdésben felsorolt kisadózó vállalkozásoknak.

Hatálybalépés: 2020. március 24.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 51. szám](#), 1559. o. (2020. március 23.)

A jogszabály száma és címe: 62/2020. (III. 24.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet fizetési moratóriumra vonatkozó részletszabályairól

A jogszabály lényege: A fizetési moratórium részletszabályait meghatározó kormányrendelet.

Hatálybalépés: 2020. március 25.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 52. szám](#), 1564. o. (2020. március 24.)

A jogszabály száma és címe: 68/2020. (III. 26.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet közterhekkel kapcsolatos részletszabályairól és egyes új intézkedésekről szóló 61/2020. (III. 23.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A rendelet kiegészíti a jogszabály szerinti szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség alól mentesítettek körét.

Hatálybalépés: 2020. március 27.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 55. szám](#), 1621. o. (2020. március 26.)

A jogszabály száma és címe: 69/2020. (III. 26.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzetben a költségvetési tartalékok felhasználására vonatkozó eltérő szabályokról

A jogszabály lényege: A rendelet az államháztartásért felelős miniszter számára engedélyezi a költségvetési tartalékok gyorsabb és rugalmasabb felhasználhatósága érdekében az Áht. és a tartalék-előirányzatokra vonatkozó szabályoktól való eltérést.

Hatálybalépés: 2020. március 27.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 55. szám](#), 1622. o. (2020. március 26.)

A jogszabály száma és címe: 70/2020. (III. 26.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a felnőttképzésben folyó oktatás és szakmai vizsgáztatás biztosításának eltérő szabályairól

A jogszabály lényege: A jogszabály a felnőttképzés távoktatási formában történő megvalósítását rendeli el.

Hatálybalépés: 2020. március 27.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 55. szám](#), 1623. o. (2020. március 26.)

A jogszabály száma és címe: 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet a kijárási korlátozásról

A jogszabály lényege: A rendelet a kijárási korlátozás részletes szabályai tartalmazza.

Hatálybalépés: 2020. március 28.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 56. szám](#), 1626. o. (2020. március 27.)

A jogszabály száma és címe: 72/2020. (III. 28.) Korm. rendelet a kórházparancsnokról és az egészségügyi készlet védelméről

A jogszabály lényege: Az egészségügyben kirendelt kórházparancsnokok feladatkörét rögzítő jogszabály.

Hatálybalépés: 2020. március 29.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 57. szám](#), 1630. o. (2020. március 28.)

A jogszabály száma és címe: 73/2020. (III. 31.) Korm. rendelet a 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzettel összefüggő rendkívüli intézkedések hatályának meghosszabbításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály a veszélyhelyzet kihirdetése óta megjelent egyes kormányrendeletek hatályát a veszélyhelyzet megszűnéséig meghosszabbítja.

Hatálybalépés: 2020. március 31. 15 óra

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 59. szám](#), 1638. o. (2020. március 31.)

A jogszabály száma és címe: 81/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet az egészség és élet megóvása, valamint a nemzetgazdaság helyreállítása érdekében elrendelt veszélyhelyzettel kapcsolatos rendkívüli intézkedésekről

A jogszabály lényege: A jogszabály a kötelezően elrendelt karanténban lévőkről való gondoskodást a polgármester feladatául szabja. Emellett rendelkezik a bölcsődék, óvodák zárva tartásának szabályairól is.

Hatálybalépés: 2020. április 2.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 62. szám](#), 1714. o. (2020. április 1.)

A jogszabály száma és címe: 83/2020. (IV. 3.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során alkalmazandó egyes egészségügyi intézkedésekről

A jogszabály lényege: A Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs feladatainak ellátásával összefüggésben a belügyminiszter és az emberi erőforrások minisztere – legfeljebb a veszélyhelyzet megszűnéséig – az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása és ehhez kapcsolódóan a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása céljából megismerheti és kezelheti a betegellátó és az egészségügyi államigazgatási szerv kezelésében álló, valamint – az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) működtetője útján – az EESZT-ben kezelt személyes adatot.

Hatálybalépés: 2020. április 4.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 64. szám](#), 1789. o. (2020. április 3.)

A jogszabály száma és címe: 84/2020. (IV. 3.) Korm. rendelet a postai szolgáltatások biztosításának a veszélyhelyzet során alkalmazandó eltérő szabályairól

A jogszabály lényege: A veszélyhelyzetre tekintettel megváltozott kézbesítése szabályokat tartalmazó jogszabály.

Hatálybalépés: 2020. április 4.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 64. szám](#), 1790. o. (2020. április 3.)

A jogszabály száma és címe: 85/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról

A jogszabály lényege: A jogszabály rendelkezik arról, hogy a veszélyhelyzet megszűnésének napjáig az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó adatszolgáltatásra kötelezett az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 70. alcíme szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének csak negyedévente, a tárgynegyedévet követő 20. napig köteles eleget tenni.

Hatálybalépés: 2020. április 6.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 65. szám](#), 1794. o. (2020. április 5.)

A jogszabály száma és címe: 87/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet a várakozási díj megfizetésének a veszélyhelyzet során alkalmazandó eltérő szabályairól

A jogszabály lényege: A jogszabály értelmében 2020. április 6-tól Magyarország egész területén ingyenessé válik a közterületi parkolás.

Hatálybalépés: 2020. április 6.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 65. szám](#), 1799. o. (2020. április 5.)

A jogszabály száma és címe: 88/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet során elrendelt működési rendjéről

A jogszabály lényege: A jogszabály meghosszabbítja egye Szt. és Gyvt. alapján járó ellátások folyósításának idejét, emellett rendelkezik a szociális szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet során elrendelt működési rendjéről és önkormányzati fenntartókat is érintő intézkedéseket tartalmaz a veszélyhelyzet alatt a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben élők folyamatos ellátásának biztosítása érdekében.

Hatálybalépés: 2020. április 6.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 65. szám](#), 1800. o. (2020. április 5.)

A jogszabály száma és címe: 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól

A jogszabály lényege: A kormányrendelet módosítja a központi költségvetésről szóló törvényt, melynem értelmében a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzatot az általa 2020. évben beszedett gépjárműadó nem illeti meg, az a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet bevételét képezi.

Hatálybalépés: 2020. április 7.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 66. szám](#), 1814. o. (2020. április 6.)

A jogszabály száma és címe: 93/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során alkalmazandó egyes adatkezelési és közlekedési tárgyú szabályokról szóló Korm. rendelet

A jogszabály lényege: A jogszabály értelmében az Operatív Törzs adatszolgáltatást kérhet bármely szervtől, jogi személytől vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettől, amely a kérésnek köteles eleget tenni.

Hatálybalépés: 2020. április 7.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 66. szám](#), 1820. o. (2020. április 6.)

A jogszabály száma és címe: 94/2020. (IV. 7.) Korm. rendelet a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény végrehajtásáról szóló 65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A Korm. rendelet kiegészíti a nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölésről szóló hatósági határozat tartalmát. Valamint rendelkezik arról, hogy az üzemeltető az együttműködés keretében katasztrófaveszély vagy katasztrófa esetén haladéktalanul köteles értesíteni nemcsak a kijelölő hatóságot és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervét, hanem a honvédelmi létfontosságú rendszerelem esetén a Magyar Honvédség Központi Ügyeletét is.

Hatálybalépés: 2020. április 8.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2020. évi 67. szám](#), 1820. o. (2020. április 6.)

ORFK KÖZLEMÉNY

A határozat tárgya: a szomszédos állam polgárai esetében, valamint a humanitárius célból történő tranzitáthaladás során a határátlépésre, a Magyarország területén tartózkodásra, az áthaladásra, az útvonalra, a megállási lehetőségekre, a humanitárius tranzitforgalomra vonatkozó különös közlekedésre vonatkozó szabályok

A határozat iktatószáma:29000/9828/2020.ált.

A határozat tartalma: Az országos rendőrfőkapitány az egészség és élet megóvása, valamint a nemzetgazdaság helyreállítása érdekében elrendelt veszélyhelyzettel kapcsolatos rendkívüli intézkedésekről szóló 81/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében a szomszédos állam állampolgárai esetében, valamint a humanitárius célból történő tranzitáthaladás során a határátlépésre, a Magyarország területén tartózkodásra, az áthaladásra, az útvonalra, a megállási lehetőségekre, a humanitárius tranzitforgalomra vonatkozó különös közlekedésre irányadó szabályokat állapította meg e határozatában.

Közzététel napja: 2020. április 1.
Levétél: Visszavonásig, de legkésőbb a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet megszűnését követő napon

Hivatalos Értesítőben való megjelenés: [2020. évi 17. szám](#), 1806. o. (2020. április 1.)

Lezárva: 2020. április 9.

A fenti jogszabályok csupán általános tájékoztatást szolgálnak, szükséges a jogszabályok aktuális állapotának figyelemmel kísérése.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Kellemes Húsvéti ünnepeket kívánunk!

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály
1903. Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

+36 1 441 1127